

కార్మిక లేకం

మాసపత్రిక

సంచిక : 10

సంపుటి: 32

అక్టోబర్ - 2018

రూ.7/-

చాటిత్రాత్తుకమైన కార్మిక - కర్షక ర్యాలీ

హేతువాది కవి గుర్రం జాషువా

గుర్రం జాషువా సెప్టెంబరు 28, 1945 - జూలై 24, 1971 మధ్య జీవించారు. ఆయన తెలుగు సాహిత్యంతో సమాజంపై అపారమైన ప్రభావం కలగజేశారు. భారత ప్రభుత్వం పురస్కారాలను ఇచ్చి ఆయన సమాజానికి చేసిన సేవను గుర్తించింది. గుర్రం జాషువా సాహిత్య ప్రభావంపై పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. ఆయన జ్ఞాపకార్థం సాహిత్య అవార్డులు ఇవ్వబడుతున్నాయి.

గుంటూరు జిల్లాలోని వినుకొండలో వీరయ్య, లింగమ్మ దంపతులకు జాషువా జన్మించారు. ఆయన తండ్రి వెనుకబడిన కులానికి చెందినవాడుకాగా, తల్లి దళిత కులానికి చెందినది. ఈ కుటుంబం చెప్పులు కుట్టే వృత్తికి చెందినది. పేదరికం వలన, తల్లిదండ్రులు కులాంతర వివాహం చేసుకున్నందున ఆయన బాల్యం కష్టాలతో గడిచింది. సమాజంలో కొన్ని కులాలు అంటరానివిగా పరిగణించబడుతున్నందున జాషువాకు ఈ కష్టాలు వచ్చాయి. తెలుగు, సంస్కృత భాషలలో జాషువా పాండిత్యం సంపాదించారు.

మొదట్లో జాషువా ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేశారు. ఆ తరువాత 1946 - 60 మధ్యలో మద్రాసు ఆలిండియా రేడియోలో ప్రొడ్యూసరుగా పనిచేశారు. ఆయన రచనలలో సమాజంలో పాటిస్తున్న అంటరాని తనంపై నిరసన వ్యక్తమవుతుంది. దళితుల హక్కులు, దళితులను సమాజం నుండి దూరంగా ఉంచటం ఆయన సాహిత్యంలో ప్రముఖంగా చోటు చేసుకున్నాయి. ఆయన ప్రముఖ రచనలు గబ్బిళం, ఫిరదౌసి, కాందిశీకుడు, ప్రముఖ హరిశ్చంద్ర నాటకంలో ప్రత్యేకించి కాటిసీన్లో ఆయన పద్యాలు కనపడతాయి.

1941లో రచించిన 'గబ్బిలం' ప్రముఖ రచ. కాళిదాసుని 'మేఘసందేశం' తర్వాత ఇది ప్రఖ్యాతి గాంచింది. తన ప్రియురాలికి జైలులో ఉన్న ప్రియుడు మేఘసందేశం పంపిస్తాడు. మేఘంలో ఉన్న యక్షుడి ద్వారా ఈ సందేశం పోతుంది. జాషువా కవిత్వంలో ఆకలితో, దరిద్రంతో అలమటిస్తున్న దళితుడు బెనారస్‌లో ఉన్న దేవునికి గబ్బిలం ద్వారా సందేశం పంపిస్తాడు. గబ్బిలం చీకటికి, అపరిశుభ్రతకు, శకునాలకు గుర్తుగా ఉంటుంది. దళితులకు ఇది ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. దళితులలో సామాజిక చైతన్యాన్ని పెంచటానికి జాషువా ఈ రచన చేశాడు. ఈ గబ్బిలానికి కడు దుర్భరమైన జీవిత కథను వివరిస్తాడు. పేదలను పక్షుల్లాగా, పురుగుల్లాగా చూసే దురంహకారమయిన ఈ ప్రపంచంలో ఇరుగు పొరుగు ఉండరు.

గుర్రం జాషువా పద్యంలోని మానవుడు తన పరిస్థితి పట్ల దుఃఖం చెందుతాడు. అసహ్యంగా ఉండే గబ్బిలాన్నయినా గుడిలోకి అనుమతిస్తారుగాని, మానవుణ్ణి అనుమతించరనే ఆలోచన చేస్తాడు. గుళ్ళో పూజారిలేనప్పుడు గబ్బిళం వేశాడబడి తన సందేశాన్ని శివుని చెవిలో వినిపించమని చెబుతాడు.

అక్టోబర్ - 2018

కార్మిక లోకం

సి.వి.టి.యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 32
సంచిక : 10
విడి ప్రతి వెల : రూ. 7/-
సం|| చందా : రూ. 75/-

విషయసూచిక

సంపాదకీయం	3
బొమ్మలు చెప్పిన కథ	4
ఈ మాసం కవిత	5
డాక్టర్ డాక్టర్	6
వినిమయ ధరల సూచిక	7
కవర్ పేజీ కథనం	8,9
మహిళాచట్టాలు	10
భద్రతలేని బతుకులు	11
జాతీయం	13
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగ్ రిపోర్టు	14
జీవీ	15
సామాజిక న్యాయం	16,17
మధ్యపేజీ కథనం	18,19
కంట్రీబ్యూటర్ పెన్స్ డిస్కో	20,21
శ్రామిక మహిళ	22,23
ఉద్యమ వార్తలు	24-30
ఈ మాసం కథ	31, 33
సినిమా	34

అడ్రస్ :

నందూరి ప్రసాదరావు భవన్,

24-24-14, రజకవీధి,

దుర్గాపురం, విజయవాడ-3

సెల్ : 9490098022 - 0866-2442988

ఎడిటర్ : ఎం.వి.గృహార్

వర్కింగ్ ఎడిటర్ : కె.స్వరూపరాణి

ఎడిటోరియల్ బోర్డు :

పి. అజయ్ కుమార్,

కె.ఉమామహేశ్వరరావు,

ఎం.వి.సుధాకర్,

కె.సత్యరంజన్, జి.వి.రంగారెడ్డి

మేనేజిరియల్ బోర్డు

మేనేజర్ : యం.బాలకాశి

సభ్యులు : కె.సురేష్

సంపాదకీయం

పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు భగ భగ

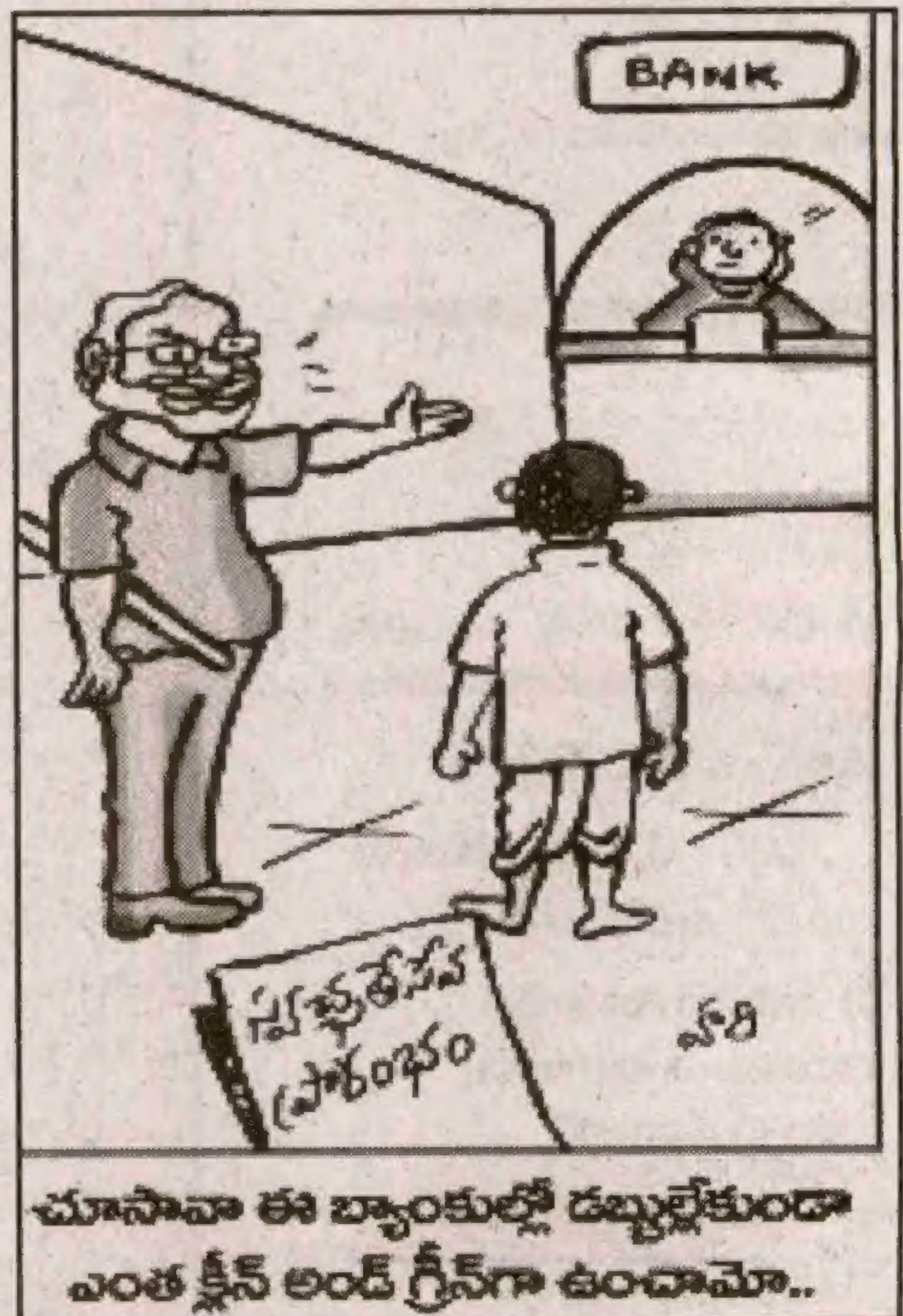
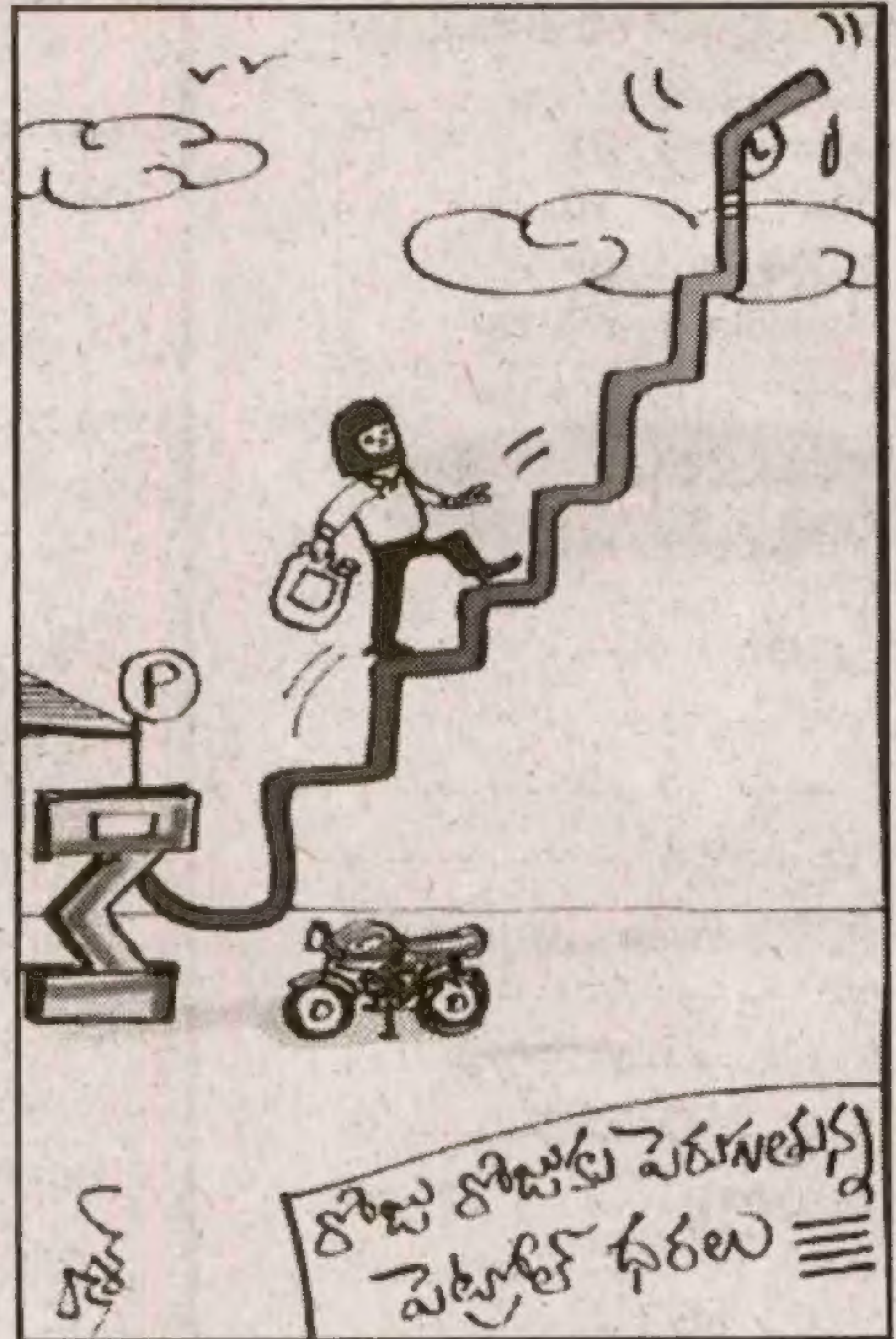
బీజేపీ అధికారంలోకి వచ్చిన నాలుగు సంవత్సరాల్లో పెట్రోలు, డీజిల్, గ్యాస్, కిరోసిన్ ధరలు గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా పెరిగాయి. పెట్రోలు ధర రూ.40 కి మించి ఉండకూడదు. అంతకు మించి ఉంటే అది వంచనగానే అనుకోవచ్చని అధికార బీజేపీ సీనియర్ నేత సుబ్రమణ్యస్వామి అనడం చూస్తుంటే బీజేపీ ప్రభుత్వం ప్రజలను ధరల ఊబిలోకి ఎలా దించుతోందో అర్థమవుతుంది. అంతర్జాతీయ చమురు ధరలు తగ్గితే మన దేశంలో పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు తగ్గుతాయని చెప్పి సబ్సిడీలకు కోత విధిస్తూ అంతర్జాతీయ చమురు ధరలతో ముడిపెట్టింది.

కిరీటీ ఫరేఖ్ నేతృత్వంలోని ప్రణాళికా సంఘం బృందం ఇచ్చిన సలహా మేరకు పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలపై నియంత్రణ ఉండకూడదని అప్పటి యూపీఏ ప్రభుత్వం భావిస్తే ఆ నిర్ణయాన్ని వేగవంతంగా అమలు జరుపుతూ వస్తోంది ఎన్డీఏ ప్రభుత్వం. ధరల నియంత్రణ ప్రక్రియ నుండి పూర్తిగా తప్పుకొని మార్కెట్ శక్తులకు వదిలేసి పెరుగుదలకు కారణమైంది. ప్రభుత్వ విధానం దేశీయ, విదేశీ ఆయిల్ కంపెనీలకు లాభం తెచ్చేవిగానూ, సామాన్యుల జేబులు కొల్లగొట్టేవిగానూ ఉన్నాయి. జనవరి 2016లో ప్రపంచ మార్కెట్లో క్రూడ్ ఆయిల్ ధర బ్యారల్ 300 డాలర్లకు పడిపోతే దానికనుగుణంగా ధరలు తగ్గించలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ తగ్గిన మొత్తాన్ని ఎక్సైజ్ డ్యూటీ పెంచడం ద్వారా ప్రజల నుండి వసూలు చేసింది.

2015-16 ఒక ఏడాదిలోనే 5 సార్లు ఎక్సైజ్ డ్యూటీ పెంచడం ప్రజావ్యతిరేక విధానాలకు నిదర్శనం. పెట్రోలు మీద లీటరుకు రూ. 9.48 ఎక్సైజ్ డ్యూటీ ఉండగా నరేంద్రమోడీ ప్రభుత్వం దానిని 126 శాతం పెంచి రూ. 21.48 చేసింది. డీజిల్ మీద రూ. 3.56 ఎక్సైజ్ డ్యూటీ ఉండగా దానిని 330 శాతం పెంచి రూ. 17.33 చేసింది. ప్రజల నుండి తీవ్ర వ్యతిరేకత రావడంతో కంటితుడుపు చర్యగా రెండింటి మీద రూ.2 మాత్రమే ఎక్సైజ్ డ్యూటీ తగ్గించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పెట్రోలు, డీజిల్ నుండి పన్నుల రూపంలో ఆదాయం రూ. 88,600 కోట్ల నుండి రూ. 2.579 లక్షల కోట్లకు పెరుగుతుందని ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ అంచనా. ఎక్సైజ్ డ్యూటీ, కస్టమ్స్, వ్యాట్ అన్నీ కలిపి పెట్రోలు రేటులో 57 శాతం ఉంటుందని తేలింది.

పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు పెరగడంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వాటా ఉందనేది వాస్తవం. 20 రాష్ట్రాలు 25 శాతం కన్నా ఎక్కువగా వ్యాట్ వసూలు చేస్తున్నాయి. అత్యధికంగా ముంబాయి మహా నగరంలో పెట్రోలు మీద 39.78 శాతం వసూలు చేస్తుండగా డీజిల్ మీద ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 28.47 శాతం అత్యధికంగా వసూలు చేస్తోంది. కేరళ వామపక్ష ప్రభుత్వం రూ. 509 కోట్లు నష్టాన్ని భరిస్తూ ఒక రూపాయిని తగ్గించడమే కాకుండా పెట్రోలు మీద 1.69 శాతం, డీజిల్ మీద 1.75 శాతం తగ్గించి ప్రజా ప్రభుత్వం అని నిరూపించుకుంది. జీఎస్టీ అనేది అతి పెద్ద పన్నుల సంస్కరణగా పేర్కొని దాని ద్వారా పన్నులు తగ్గి ధరలు అదుపులోకి వస్తాయని చెప్పి నమ్మించిన కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్రోలు, డీజిల్ను జీఎస్టీ పరిధిలోకి రాకుండా రాష్ట్రాల ఆమోదాన్ని సాకుగా చూపుతోంది. 13 రాష్ట్రాల్లో అధికారంలో ఉన్న బీజేపీ ఆ దిశగా ప్రయత్నించకపోవడం కార్పొరేట్లకు దోచిపెట్టే విధానాన్ని తెలియజేస్తోంది. పెట్రోలు, డీజిల్ ద్వారా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు పెరిగి సామాన్యులను కుంగదీస్తున్నాయి. పెట్రోలు, డీజిల్ను జీఎస్టీ పరిధిలోకి తీసుకురావడం ద్వారానే సామాన్యులకు కొంతయినా ఊరట కలుగుతుంది. ధరల నియంత్రణకు ప్రత్యామ్నాయ విధానాలు అవలంబించేలా ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమించాలి.

నడుస్తున్న చరిత్ర

కులాంతర వివాహాలు
మతాంతర వివాహాలు,
కొత్తవేషి కాదు ...
మానవ చరిత్ర మొదలై,
నాగరికతను
జీర్ణం చేసుకున్న క్షణం నుంచి
ఈ ప్రేమబంధాలు
ముడిపడడం ..
మొదలు పెట్టాయి ...!

మనిషి ...
చాలా మట్టుకు...
తనకోసం కాక ...
సమాజంలో
పరువుగా బ్రతకటం కోసం,
విమర్శను
తట్టుకోలేనివాడుగా,
పొగడ్తలకు బానిసగా,
బ్రతకటం మొదలు పెట్టాడు !

ఈ నేపథ్యంలో ...
తన వాళ్లు ..తన మనసు కంటే,
కులం నెత్తిమీద
శిర్కాసనం వేసింది,
మతం... మతిని,
స్థాన భ్రంశం చేసి...
మన్నిత్యం నిండా...
మత్తు అల్లుకుపోయింది,
మనిషిలో....
కర్మశత్రుం.. కక్ష..
పగ, హింస..
పడగెత్తిన త్రాచులవృతున్నాయ్ !

యువతీ.. యువకుల్లారా ..
ప్రేమించుకోడం తప్పుకాదు,

దానికి స్పెడ్ బ్రేకర్లు ఉండవు !
ప్రేమను.. ఒప్పించుకోవడం
తెలుసుకోండి ...
అది పెద్ద కళ సుమా ..!
అది చాతకానప్పుడు ..
మీ బ్రతుకులు ...
బహు భద్రం సుమా ...
పదునెక్కిన కత్తులు,
గురిపెట్టిన ...
తుపాకీ గుళ్ళూ ...
అప్పుం నింపిన ..
అత్తరు సీసాలు ..
మీ చుట్టూ ..
ప్రదక్షణం చెస్తుంటాయ్ ,
మీ నెత్తురు కళ్ల చూసివరకూ
ససేమిరా ...
అవి నిద్ర పోనంటాయ్ !

భద్రం.. యువకుల్లారా ..!
బహు భద్రం..
యువతీ.. యువకుల్లారా !!

- డా.కె.ఎల్.వి.ప్రసాద్,
హన్మకొండ..

డాక్టర్... డాక్టర్...

అధిక బరువును తగ్గించుకోవచ్చులా..

**అతివల కోసం ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజ్
మక్కువ చూపుతున్న మహిళలు
ఆనందంతో ఆరోగ్యం**

మహిళలు, యువతులు నేడు నాజూకుతనం వైపు ఎక్కువగా చూస్తున్నారు. నలుగురిలో చలాకీగా కనిపించాలని కోరుకుంటున్నారు. అయితే ఎక్కువ కష్టపడకుండా ఆనందంతో ఆరోగ్యం పొందేందుకు ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజ్ ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. గంటల కొద్దీ పడకలు, వ్యాయామాలు, మందుల వాడకం వంటివి లేకుండా ఈ ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజ్ల వల్ల ఆనందంగా ఆరోగ్యం పొందొచ్చు. డ్యాన్సులాంటి వ్యాయామంతో శరీరానికి చెమటలు పట్టించి.. కేలరీలను మండించొచ్చు.

ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజ్ అంటే

శరీరపరమైన ఇతర మార్పులేమీ జరగకుండా ఊపిరి వేగంగా పీల్చడం, హృదయ స్పందన రేటు పెరగడం, కండరాల కదలికలు ఎక్కువగా ఉంచేందుకు దోహదపడే ఎక్సర్సైజ్ను ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజెస్ అంటారు. వాకింగ్, జాగింగ్, రన్నింగ్, సైక్లింగ్, స్విమ్మింగ్, డ్యాన్సింగ్ వంటివన్నీ ఏరోబిక్స్ ఎక్సర్సైజెస్ కిందకే వస్తాయి. ఈ ఎక్సర్సైజెస్

ద్వారా ఊపిరి తిత్తులు పర్యావరణం నుంచి ఆక్సిజన్ను ఎక్కువ మోతాదులో తీసుకుంటాయి. గుండె, రక్తనాళాలు, ఆ ఆక్సిజన్ను ఇతర పోషకాలను ప్రతి కణానికీ చేరుస్తాయి. కేలరీలను కరిగించడానికి కండరాలు

పనిచేసేందుకు ఇవి ఎంతో అవసరం. ఏరోబిక్స్ వ్యాయామం వల్ల శరీరంలోని మంచి కొలెస్ట్రాల్ను పెంచుతుంది. చెడు కొలెస్ట్రాల్ను తగ్గిస్తుంది.

బరువు తగ్గించడానికి

శరీరంలోని కొవ్వును తగ్గించి బరువును తగ్గిస్తుంది. అధిక బరువు ఉన్నవారికి ఈ ఎక్సర్సైజు ఎంతో ఉపయోగం. నిర్ణీత పద్ధతిలో కొవ్వు తగ్గడం వల్ల శరీరానికి ఎలాంటి అపాయం జరగదు.

జీవక్రియలకు ఎలాంటి ఆటంకం లేకుండా సమజ సిద్ధంగా బరువు తగ్గుతుంది. ఒత్తిడిని దూరం చేయడం, బీపీ, శ్వాస సంబంధ వ్యాధులు దూరం, రోజంతా ఉత్సాహంగా ఉండటం, అలసటను తగ్గిస్తుంది.

హెల్త్ డ్రింక్స్ తీసుకోవడం వల్ల కూడా బరువు తగ్గారు. సాధారణంగా బరువు తగ్గడానికి ప్రణాళికాబద్ధమైన డైట్ తీసుకోవడం, వ్యాయామాలు చేస్తే చాలనుకుంటారు చాలామంది. అయితే లైఫ్ స్టైల్ మార్చుకోవడం ద్వారా కూడా బరువు తగ్గొచ్చు. మీరు ఏ డ్రింక్ తీసుకుంటున్నారనేది కూడా 'బరువు' లెక్కలోకి వస్తుంది. పోషక విలువలున్న ద్రవపదార్థాలు తీసుకుంటే కూడా సన్నబడొచ్చనేది డైటీషియన్ల అభిప్రాయం. బరువు తగ్గించే ఆ హెల్త్ డ్రింక్స్ ఏంటో చూద్దాం...

గ్రీన్ టీ : వివిధ రకాలుగా లభించే గ్రీన్ టీ ఆరోగ్యానికి ఎంతో మేలు చేస్తుంది. ఈ టీ పొడిని పాలతో గానీ, నీటితో గానీ తీసుకోవాలి. ఇందులో యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు సమృద్ధిగా ఉంటాయి. ఇవి శరీరంలో శక్తిని పెంచుతాయి. శరీరానికి హానిచేసే మలినాలను తొలగిస్తాయి. మంచి కొలెస్ట్రాల్ స్థాయిని పెంచుతాయి.

క్రాన్ బెర్రీ జ్యూస్: శరీరంలో నీటి వినియోగాన్ని పెంచడమేగాక అదనపు నీటిని బయటకు పంపిస్తుంది. దీనిలో ఉండే ఆంథో సయనిన్ అనే యాంటీ ఆక్సిడెంట్ పలు ఇన్ ఫెక్షన్ల నుంచి కాపాడటమేగాక, శరీర భాగాల్లో కొలెస్ట్రాల్ పేరుకుపోకుండా చేస్తుంది.

పసుపు టీ: ఇది జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది. జీవక్రియను వేగవంతం చేసి బరువు పెరగకుండా చేస్తుంది. రోజూ పసుపు టీ తాగడం వల్ల శరీరంలో మెట బాలిజం క్రమపద్ధతిలో జరిగి, బరువు పెరగకుండా ఉంటారు. పసుపులో ఉండే కర్కుమినాయిడ్ కొవ్వు కణాల వృద్ధిని నిరోధిస్తుంది.

మెంథి గింజల జ్యూస్: నీటిలో నానబెట్టిన మెంథి గింజలతో చేసిన జ్యూస్ తాగితే తొందరగా ఆకలి వేయదు. జీవక్రియ సరిగా ఉంటుంది. మెంథి గింజలను వేయించి, పొడిచేసి, ఆ పొడిని నీటిలో కలిపి పరగడుపున తాగితే మంచి ఫలితం ఉంటుంది.

వినిమయ ధరల సూచిక (బేస్ 2001=100) 2018

సెంటర్ సిరీస్	మే	జూన్	జూలై	ఆగస్టు
ఆల్ ఇండియా	289	291	301	301
గుంటూరు	280	280	284	284
విశాఖపట్నం	281	284	288	289
విజయవాడ	278	278	284	285
హైదరాబాద్	251	250	253	253
రాష్ట్ర సిరీస్	మార్చి	ఏప్రిల్	మే	జూన్
విజయనగరం	291	292	293	295
రాజమండ్రి	297	297	299	301
జగ్గయ్యపేట	317	319	320	322
తిరుపతి	288	289	290	291
ఏ.పి	288	289	290	291

రింకింగ్ ఫ్యాక్టర్	1971=100	1960=100	1982=100
ఆల్ ఇండియా	-	4.93	4.63
హైదరాబాద్	-	5.23	4.79
గుంటూరు	-	5.60	4.57
విశాఖపట్నం	2.48	1.87	4.64
విజయవాడ	-	-	4.28
విజయనగరం	-	-	3.93
కాకినాడ	2.55	1.81	4.26
జగ్గయ్యపేట	-	-	4.28
తిరుపతి	-	-	4.57

పాఠకులకు విజ్ఞప్తి

'కార్మికలోకం'పై మీ స్పందనను ఆహ్వానిస్తున్నాం. పత్రికలోని వ్యాసాలు, వార్తలు, వ్యాఖ్యలపై మీ అభిప్రాయాలు నిర్మోహమాటంగా రాసి పత్రిక అభివృద్ధికి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. లేఖలతో పాటు తాజా పాస్‌పోర్ట్ సైజ్ ఫోటో కూడా పంపగలరు.

అడ్రస్ : నండూరి ప్రసాదరావు భవన్, 24-24-14, రజకవీధి,
దుర్గాపురం, విజయవాడ-520003.
ఫోన్ : 9494899322, 9490098022, e-mail :
karmikalokam@gmail.com,

సర్క్యులేషన్ వివరాలకు సంప్రదించాల్సిన ఫోన్ నెంబర్లు:
9490098022, 9494899322

కొత్త చందాలు కట్టేవారు, పాతవి పునరుద్ధరించుకొనే వారు డబ్బును
యూనియన్ బ్యాంక్, విజయవాడ పేరుతో పంపించగలరు.

Karmika Lokam A/c No. : 448802010000833
(IFSC : UBIN0534641), Governorpet Branch, Vijayawada.

రచయితలకు సూచన

'కార్మికలోకం' పత్రికకు

రచనలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. కార్మికుల జీవితానికి సంబంధించిన కథలు, కవితలు, వాస్తవ జీవిత చిత్రణలు పంపించొచ్చు. కార్మికులను కదిలించే వాటికి ప్రాధాన్యత. రచనలను 20వ తేదీలోపు 'కార్మికలోకం' మెయిల్ లేదా పోస్టల్ ఆధ్వర్యం పంపించ మనవి.

- ఎడిటర్

పోరాట విజయం

బ్యాంకు డిపాజిట్‌దార్ల సొమ్ము కాలిగాట్టే ఎఫ్ఆర్డీఐ బిల్లు ఉపసంహరణ

కేంద్రంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం 2017 ఆగస్టులో ఎఫ్ఆర్డీఐ బిల్లును లోక్‌సభలో ప్రవేశపెట్టింది. ఈ బిల్లు చట్టమైతే బ్యాంకులు/ఇతర ఆర్థిక సంస్థలు దివాళా తీస్తే డిపాజిట్‌దార్ల/పాలసీహోల్డర్ల సొమ్ముతో వాటిని గట్టెక్కిస్తారు తప్ప ప్రభుత్వం డబ్బు సమకూర్చదు. ఈ బిల్లును బ్యాంకు యూనియన్లు, సిఐఐయు, ఏఐటీయూసీలతో పాటు వామపక్ష

పార్టీలు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాయి. తమ డిపాజిట్లకు గ్యారంటీ ఉండదేమోనన్న భయంతో కొంత మంది డబ్బులు విత్‌డ్రా చేశారు కూడా. రోజు రోజుకీ తీవ్రమవుతున్న వ్యతిరేకతకు జడిసి ఈ బిల్లును మోడీ ప్రభుత్వం ఉపసంహరించు కుంటున్నట్లు ఇటీవల ప్రకటించింది. ఇది పోరాట విజయం.

కార్మిక, కర్షక చారిత్రాత్మక ర్యాలీ

- సీహెచ్.నర్సింగరావు

స్వాతంత్ర్యానంతరం మొట్ట మొదటి సారి పెట్టుబడిదారీ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన కార్మిక, కర్షక ఐక్య ర్యాలీ ఇది. దేశ వ్యాప్తంగా ప్రజల్లో సరళీకరణ

ర్యాలీ హుషారుగా సాగింది. వర్షం పడి గంటలకు తగ్గింది. కానీ ర్యాలీ చివరి భాగం 12.30 గంటల వరకూ చేరుతూనే ఉంది. ర్యాలీలో అన్ని తరగతుల కార్మికులు

పాల్గొన్నారు. వీరిలో అంగన్ వాడీ, ఆశ, స్కం కార్మికులది అగ్రస్థానం. మైకులు చివర వరకూ కట్టేందుకు పోలీసులు అనుమతించలేదు. ఎలీసీడీలు వర్షం వల్ల చాలా సమయం పనిచేయలేదు. నాయకులు మాట్లాడే హిందీ, ఇంగ్లీషు భాషలు చాలా మందికి రాదు. అయినా తమ సభ జయప్రదం కావాలని కార్మికులు, రైతులు సభలో పట్టుదలగా పాల్గొన్నారు.

కాంగ్రెస్, నేటి బీజేపీ బడా పెట్టుబడిదారుల అనుకూల పార్టీలు. వారి విధానాల ఫలితంగా బడా పెట్టుబడిదారులకు రాయితీలు, ప్రజలపై భారాలు బాగా పెరిగాయి. వీరి విధానాల వల్లే ధరలు ఆకాశాన్నంటాయి. నిరుద్యోగం తీవ్రం అయ్యింది. కార్మికుల కోర్కెల పత్రంలో యజమానులపై ఇచ్చే డిమాండ్లు కావు. అలాగే రైతాంగం వ్యవసాయ కార్మికులు ఉపాధి పథకం, గిట్టుబాటు ధరల నమన్యల గురించి ప్రభుత్వంతో పోరాడవలసిందే. ఒక్కశాతంగా ఉన్న బడా పెట్టుబడిదారుల కొమ్ముకాసి, 99 శాతం మందికి అన్యాయం చేస్తున్న బీజేపీ ప్రభుత్వ విధానాలపై దండయాత్ర ఇది. ప్రజల్లో వున్న కసి ర్యాలీ ద్వారా ఢిల్లీ పార్లమెంట్ దగ్గర్లో రామ్ లీల మైదానంలో వ్యక్తమయింది.

సెప్టెంబర్ 5 ర్యాలీ జయప్రదానికి

విధానాలు, దాని వెనుక ఉన్న బడా పెట్టుబడిదారులపై తీవ్ర నిరసనకు ఈ ర్యాలీ అద్దం పట్టింది. అందుకే ఒక వైపున భారీ వర్షం, మరోవైపున ప్రభుత్వం, పోలీసులు ఎన్ని ఆటంకాలు కల్పించినా అధిగమించి జయప్రదం అయింది. ఈ ర్యాలీ బీజేపీ మోడీ ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేక సవాల్ గా నిలిచింది. ర్యాలీలో 2 లక్షల నుంచి 5 లక్షల వరకూ పాల్గొని ఢిల్లీ పురవీధుల్లో కదం తొక్కినట్లు పత్రికలు పేర్కొన్నాయి. 2017 నవంబరులో జరిగిన అఖిల కార్మిక సంఘాల 'మహాపదావ్'ను ఢిల్లీ ఇంగ్లీషు పత్రికలు కనీసం ప్రస్తావించలేదు. కానీ ఎక్కడ వెనకబడతామోనని భయపడి ఇంగ్లీషు పత్రికలు సెప్టెంబర్ 5 ర్యాలీపై వార్తలు రాయవలసి వచ్చింది. కార్మిక, కర్షక ర్యాలీ మీడియాపై అటువంటి ప్రభావం కల్పించింది.

ఉదయం 9 గంటలకు జోరున వర్షం కురుస్తున్నా ర్యాలీ కచ్చితంగా టైమ్ కు ప్రారంభమయింది. తడుస్తున్నా

భాగస్వాములయ్యారు. అన్ని ప్రభుత్వరంగ సంస్థల ఉద్యోగులు, కార్మికులు పాల్గొన్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, బీఎస్ఎన్ఎల్, బ్యాంకులు, ఇన్సూరెన్స్, మెడికల్ రిఫ్, మధ్యతరగతి సెక్షన్లకు చెందినవారు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు. ప్రైవేటీకరణలోని ట్రాన్స్ పోర్ట్, విద్యుత్ రంగాలతో సహా వివిధ సెక్షన్ల కార్మికులు పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నారు. ర్యాలీలో 50 శాతం మందికి పైగా మహిళలు

సిఐటియు, ఏఐకేఎస్, ఏఐఎడబ్ల్యూయూలు మూడు నెలలకు పైగా శ్రమించాయి. దేశవ్యాప్తంగా అన్ని జిల్లాల్లో జనరల్ బాడీలు, కరఫ్త్రాల పంపిణీతో బాటు అనేక కార్యక్రమాల ద్వారా కార్మికులు, రైతుల్ని సన్నద్ధం చేశాయి. మోడీ ప్రభుత్వ నికృష్టపు విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ఆగస్టు 9న జైల్ భరో నిర్వహించాయి. సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో దేశవ్యాప్తంగా ఆగస్టు 14న “జనజాగరణ” కార్యక్రమాలు జరిగాయి.

ఢిల్లీ ర్యాలీకి వచ్చిన ఆటంకాలు అనంతం. వర్షం వల్ల రామ్ లీలా మైదానం నీళ్లలో మునిగితేలింది. మెరకగా ఉన్న మూడో వంతు ప్రాంతం మాత్రమే ఉపయోగపడింది. గ్రౌండ్ కు వచ్చిన వారు చేసేది లేక తిరిగి రైల్వే స్టేషన్లకు వెళ్లి

తలదాచుకున్నారు. ఢిల్లీకి వచ్చేవారిని అనేక రాష్ట్రాల్లో పోలీసులు ఆటంకపర్చారు. మణిపూర్ పోలీసులు సిఐటియు నాయకత్వాన్ని పోలీసు స్టేషన్లో నిర్బంధించింది. నాసిక్ కామ్రేడ్స్ ఒక రైలు బుక్ చేసుకొని నాసిక్ నుంచి ఒక రోజు ముందే ఢిల్లీకి చేరారు.

సిఐటియు అఖిల భారత ప్రధాన కార్యదర్శి కామ్రేడ్ తపన్ సేన్ ముగింపు ఉపన్యాసంలో రానున్న కాలంలో కార్మిక, కర్షక ఐక్య ఉద్యమాలు క్షేత్రస్థాయి వరకు తీసుకువెళ్లి మోడీ ప్రభుత్వ విధానాలపై పోరాడాలని పిలుపునిచ్చారు. సెప్టెంబర్ 28న ఢిల్లీలో జరిగే అఖిలపక్ష కార్మిక సదస్సు దేశ వ్యాప్త కార్మిక పోరాటానికి పిలుపు నిస్తుందని చెప్పారు. సరళీకరణ విధానాలపై

ఐక్య పోరాటాలు సాగించడంతో పాటు పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కూల్చినప్పుడే కార్మిక, కర్షక సమస్యలు శాశ్వతంగా పరిష్కారం అవుతాయని తెలిపారు. రైతు సంఘం తరపున హన్నన్ మొల్లా, వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం తరపున విజయరాఘవన్ ప్రధాన వక్తలుగా పాల్గొన్నారు. వివిధ రంగాల నుంచి సుమారు 20 మంది అఖిల భారత నాయకులు ప్రసంగించారు. అధ్యక్షవర్గంగా సిఐటియు అధ్యక్షులు, కామ్రేడ్ కె. హేమలత, రైతు సంఘం నుంచి అశోక్ ధావలే, వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం నుంచి తిరువనక్కరుసు వ్యవహరించారు.

ర్యాలీకి ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి సుమారు 3 వేల మందికి పైగా అన్ని జిల్లాల నుంచి హాజరయ్యారు.

జనవరి 8, 9న దేశవ్యాప్త సమ్మె జాతీయ కార్మిక సంఘాల సదస్సు పిలుపు

బీజేపీ నేతృత్వంలోని ఎన్డీయే ప్రభుత్వ కార్మిక, ప్రజా, దేశ వ్యతిరేక విధానాలను నిరసిస్తూ 2019 జనవరి 8, 9 తేదీల్లో దేశవ్యాప్తంగా సమ్మె నిర్వహించాలని జాతీయ కార్మిక సదస్సు నిర్ణయించింది. న్యూఢిల్లీలోని మువ్లాంకర్ హాల్లో సెప్టెంబర్

కార్మిక సేవా రంగాలు, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల స్వతంత్ర జాతీయ సమాఖ్యలు కూడా పాల్గొన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం, బీజేపీ పాలిత రాష్ట్రాలు అనుసరిస్తున్న కార్పొరేట్ అనుకూల, దేశ వ్యతిరేక, ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలతో దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి క్షీణించడంపై

సదస్సు ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న కార్మికులపై దీని ప్రభావం ఎంతగానో వడుతోందని పేర్కొంది. అశోక్ సింగ్, రామేంద్ర కుమార్, ఎస్ఎన్ పాఠక్, కె హేమలత, ఆర్కె శర్మ, ప్రాబిర్ బెనర్జీ, లత, సంతోష్

రారు, శత్రుజిత్ సింగ్ అధ్యక్షవర్గంగా వ్యవహరించిన ఈ సదస్సులో తపన్ సేన్ (సిఐటియు), అమర్ జిత్ కౌర్ (ఎఐటియుసి), డాక్టర్ సంజీవరెడ్డి (ఐఎన్ టియుసి), హర్భజన్ సింగ్ సిద్ధు (హెచ్ఎమ్ఎస్), సత్యవన్ (ఎఐయు

టియుసి), జిఆర్ శివశంకర్ (టియుసిసి), మనాలి షా (ఎస్ఇడబ్ల్యూఎ), రాజీవ్ డిప్రి (ఎఐసిసిటియు), షణ్ముగం (ఎల్పిఎఫ్), అశోక్ ఘోష్ (యుటియుసి), శివగోపాల్ మిశ్రా (ఎఐఎఫ్ఆర్), గుమన్ సింగ్ (ఎన్ఎఫ్ఐఆర్) తదితరులు సదస్సును ద్వైశించి ప్రసంగించారు. జాతీయ సదస్సు ఈ కింది నాలుగు కార్యక్రమాలను చేపట్టాలని నిర్ణయించింది.

1. 2018 అక్టోబర్, నవంబర్ మాసాల్లో పారిశ్రామిక తదితర రంగాలకు సంబంధించి రాష్ట్రస్థాయి, జిల్లా స్థాయి, ఉమ్మడి సదస్సులు నిర్వహించాలి.
2. 2018 నవంబర్, డిసెంబర్లలో పరిశ్రమల్లో గేట్ స్థాయి సమావేశాలు, ర్యాలీలు నిర్వహించాలి.
3. 2018 డిసెంబరు 17-22 మధ్య ఉమ్మడి ప్రదర్శనలు నిర్వహించి సమ్మె నోటీసు ఇవ్వాలి.
4. 2019 జనవరి 8, 9 తేదీల్లో రెండు రోజులు దేశవ్యాప్తంగా సమ్మె నిర్వహించాలి.

28న ఈ సదస్సు జరిగింది. సిఐటియు, ఎఐటియుసి, ఐఎన్ టియుసి, హెచ్ఎమ్ఎస్, ఎఐయుటియుసి, టియుసిసి, ఎఐసిసిటియు, ఎస్ఇడబ్ల్యూఎ, ఎల్పిఎఫ్, యుటియుసి జాతీయ కార్మిక సంఘాలు ఉమ్మడిగా సదస్సు నిర్వహించాయి. ఈ సదస్సులో

మహిళా రక్షణ చట్టాలు

ప్రస్తుత సమాజంలో మహిళలకు రక్షణలేకుండాపోతోంది. ఇంటా.. బయటా నిత్యం ఏదో ఒకచోట వేధింపులు ఎదురవుతూనే ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో మహిళల రక్షణకోసం రూపొందించిన చట్టాలు, ఐపీసీ సెక్షన్ల గురించి తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఏ నేరానికి ఏ శిక్ష..?

సెక్షన్ 100: ఆత్మరక్షణ కోసం ఎదుటి వారిపై దాడి చేస్తే తప్పు లేదు. ఆ నమ యంలో నదరు వ్యక్తి చనిపోయినా మీకు శిక్ష పడదు.

166 (బీ): ఈ సెక్షన్ ప్రకారం బాధితురాలికి ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స ఇవ్వకపోతే సిబ్బంది, యాజమాన్యం మీద కేసు పెట్టొచ్చు.

228 (ఏ): అత్యాచారానికి గురైన మహిళ అనుమతి లేకుండా మీడియాలో ఆమె పేరు, ఫోటోలు ప్రచురించ కూడదు. అలా చేస్తే సదరు సంస్థపై చర్యలు తీసుకోవచ్చు.

354: స్త్రీ శరీరాన్ని లైంగిక ఉద్దేశంతో చూసినా, తాకినా, అవమానపర్చినా, అనుమతి లేకుండా ఫోటో, వీడియో తీసినా ఈ సెక్షన్ కింద ఫిర్యాదు చేయొచ్చు.

376: 18 ఏళ్లలోపు యువతితో సెక్సులో పాల్గొంటే నేరం. ఆమె ఇష్ట ప్రకారమే చేసినా సదరు పురుషుడికి ఈ సెక్షన్ కింద ఏదేళ్ల కఠిన కారాగార శిక్ష పడుతుంది.

376: వైద్యం కోసం వచ్చిన మహిళను లైంగికంగా వేధిస్తే ఈ సెక్షన్ ఉపయోగ పడుతుంది. దీని ప్రకారం సదరు వ్యక్తి జైలుకు వెళ్లాల్సిస్తుంది.

494: భార్య ఉండగా మరొకరిని పెళ్లి చేసుకుంటే ఈ సెక్షన్ ప్రకారం సదరు వ్యక్తికి ఏదేళ్ల జైలు శిక్ష పడుతుంది.

498 (ఏ): ఓ వివాహిత స్త్రీని ఆమె భర్తగానీ, భర్త బంధువులుగానీ శారీరకంగా,

మానసికంగా హింసించినా, అందుకు ప్రేరేపించినా, ప్రోత్సహించినా ఈ సెక్షన్ కింద కేసు వేయవచ్చు. కనీసం మూడేళ్ల జైలు శిక్షతో పాటు జరిమానా కట్టాల్సి వస్తుంది.

509: మహిళలతో అవమానంగా

మాట్లాడినా, సైగలు చేసినా ఈ చట్టం ప్రకారం శిక్షకు అర్హులు.

294: రోడ్డు మీద నడుస్తుంటే, బస్టాప్ లో, ఇంకెక్కడైనా ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు అసభ్య కరంగా పాటలు పాడుతూ ఎవరైనా ఇబ్బంది పెడితే ఈ సెక్షన్ ప్రకారం వారిపై కేసు పెట్టొచ్చు. కనీసం మూడు నెలలకు తగ్గకుండా వారికి జైలుశిక్ష పడుతుంది. లేదా జరిమానా కట్టాల్సి ఉంటుంది.

354 (డీ): ఎవరైనా ఉద్దేశ పూర్వకంగా వెక్కిరించినా, అనుకరించినా, వారిపై ఈ సెక్షన్ ప్రకారం ఫిర్యాదు చేయొచ్చు. నిందితులకు 3 నుంచి 5 ఏళ్ల వరకూ జైలు శిక్ష పడే అవకాశముంది. మీరు పనిచేసే ప్రదేశాల్లో మీ తోటి ఉద్యోగులుగానీ, మీ బాస్ గానీ సెక్స్ కోసం ఇబ్బంది పెడితే 2013 వేధింపుల చట్టం ప్రకారం ఫిర్యాదు చేయొచ్చు.

499: ఫోటోలు మార్పింగ్ చేసి ఇబ్బందికరంగా ఇంటర్నెట్ లో పెడుతున్న ఘటనలు ఈ మధ్య బాగా వెలుగు

చూస్తున్నాయి. ఇలాంటివి మీకు ఎదురైతే ఈ సెక్షన్ ప్రకారం ఫిర్యాదు చేయొచ్చు. నేరం రుజువైతే సదరు వ్యక్తికి రెండేళ్ల జైలు శిక్ష పడుతుంది.

354 (బీ): మహిళ ఒంటిపై నున్న దుస్తులను బలవంతంగా తొలగిస్తే సంబంధిత ఆ వ్యక్తికి 3 నుంచి 7 ఏళ్ల దాకా శిక్ష పడుతుంది. 13/2013 సవరణ చట్టం ద్వారా ఈ సెక్షన్ను అదనంగా చేర్చారు.

354 (సీ): మహిళ లేదా విద్యార్థిని అనుమతి లేకుండా ఫోటోలు/ వీడియోలు తీసి వాటిని ఇతరులకు పంపించినా సంబంధిత వ్యక్తికి ఏడాది నుంచి 3 ఏళ్ల వరకూ జైలు శిక్ష పడుతుంది. ఆ వ్యక్తి తిరిగి అదే నేరానికి పాల్పడితే 3 నుంచి 7 ఏళ్ల

వరకూ శిక్షతో పాటు జరిమానా విధిస్తారు.

373: 18 ఏళ్ల మైనర్ బాలికను కొనుగోలు చేస్తే పదేళ్ల జైలుశిక్షతో పాటు జరిమానా విధిస్తారు.

316: నిండు గర్భవతిని చంపితే సంబంధిత వ్యక్తిపై ప్రాణహరణం కింద నేరం మోపుతారు. ఆమె మరణించడానికి బదులుగా గర్భంలోని శిశువు మృతి చెందితే ఈ సెక్షన్ కింద 10 ఏళ్ల వరకూ జైలుశిక్ష పడుతుంది.

376 (బీ): మహిళపై ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది లైంగికదాడి చేస్తే ఒక్కొక్కరికీ 20 ఏళ్లు తగ్గకుండా జీవితభైదు శిక్ష విధించబడుతుంది. 13/2013 సవరణ చట్టం ద్వారా ఈ సెక్షన్ను సవరించారు.

366 (ఏ): మైనర్ బాలికను వ్యభిచారానికి ప్రోత్సహించినా, ప్రలోభ పెట్టినా పదేళ్ల జైలు శిక్షతో పాటు జరిమానా విధిస్తారు.

366: స్త్రీలు, బాలికలను బలవంతంగా ఎత్తు కెళ్లి పెళ్లి చేసుకుంటే పదేళ్ల శిక్షతో పాటు జరిమానా పడుతుంది.

భద్రత లేని బతుకులు

ఐక్యరాజ్యసమితి నివేదిక: 'భారత్ లో ఉద్యోగుల పరిస్థితి నానాటికీ తీసికట్టుగా మారుతోంది. చెప్పుకోవడానికి ఏదో ఒక నౌకరీ ఉన్నప్పటికీ ఎప్పుడు ఊడుతుందో తెలియని స్థితి జనాభాలో 51.9 శాతం మందికే ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తుండగా వారిలో 77.5 శాతం మంది ఈ తరహా పనులే చేస్తున్నారు. రానున్న కాలంలో ఈ అనిశ్చితి మరింతగా పెరగనుంది. మరోవైపు నిరుద్యోగమూ ఏటికేడాది పెరుగుతోంది'. భారతదేశంలో ఉద్యోగుల స్థితి గతులపై ఐక్యరాజ్యసమితి తాజాగా విడుదల చేసిన నివేదిక సారాంశం ఇది.

ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న సరళీకరణ ఆర్థిక విధానాల ఫలితంగా దేశంలో కాంట్రాక్టు, జెట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగాల సంఖ్య గణనీయంగా పెరుగుతున్న సంగతి తెలిసిందే. అయితే, అవి ఏ స్థాయికి చేరాయో ఐక్యరాజ్యసమితి మానవాభివృద్ధి నివేదిక -2018 (యూఎన్ హెచ్ డీఆర్) సోదాహరణంగా వివరించింది. మరోవైపు నిరుద్యోగమూ ఏటికేడాది పెరుగుతోంది. 15 నుండి 24 సంవత్సరాల వయసు ఉన్న వారు దేశ జనాభాలో 28 శాతం ఉన్నారు. వీరిలో నిరుద్యోగ రేటు 2014లో పదిశాతం ఉండగా 2019కి 10.7 శాతానికి పెరగ నుంది. దేశంలో ఉపాధి రహిత వృద్ధి ఇదే మాదిరి కొనసాగితే నిరుద్యోగం మరింతగా పెరిగే అవకాశం ఉందని ఐక్యరాజ్య సమితి హెచ్చరించింది. నిరుద్యోగం పెరుగుతుండటం, భద్రతలేని ఉద్యోగాలే దిక్కు కావడంతో ఉపాధి అవకాశాలకు ఎంపిక చేసుకునే సామర్థ్యాన్నీ కోల్పోతుంది. పెద్ద సంఖ్యలో యువకులు దొరికిన ఉద్యోగంతో బతుకులీడ్చాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. చదివిన చదువుకు చేస్తున్న పనికి ఏమాత్రం సంబంధముండటం లేదు. పెద్ద సంఖ్యలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్లు, గ్రాడ్యుయేట్లు చదువుకన్నా చాలా తక్కువస్థాయి ఉద్యోగాల్లో నామమాత్రపు వేతనాలకు పనిచేస్తున్నారని ఈ నివేదిక పేర్కొంది.

దిగువ నుండి 10 వ స్థానం
ఉద్యోగులకు కనీస భద్రత కల్పించే విషయంలో భారతదేశం దిగువ నుండి పదో స్థానంలో ఉంది. 189 దేశాల్లో ఐక్యరాజ్యసమితి అధ్యయనం చేయగా భారతదేశం 180వ స్థానంలో ఉన్నట్లు తేలింది. ఈ తరహా ఉద్యోగాల ప్రపంచ సగటు 42.5 శాతంగా ఉందని పేర్కొంది. ప్రపంచ

పోవడంతో పాటు నామమాత్రమైన వేతనాలు లభిస్తున్నాయి. ఇతర సౌకర్యాలు నామమాత్రంగా కూడా ఉండటం లేదు. ఇక ఉద్యోగ విరమణ అనంతర భద్రత గురించి ఆలోచించే అవకాశమే లేదు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం భారతీయ యువతకు గమ్యంగా కనిపించిన ఐటీ రంగం ప్రస్తుతం ఆ ప్రాభావాన్ని కోల్పోయిందని, ఈ రం

దేశంలో నిరుద్యోగుల సంఖ్య

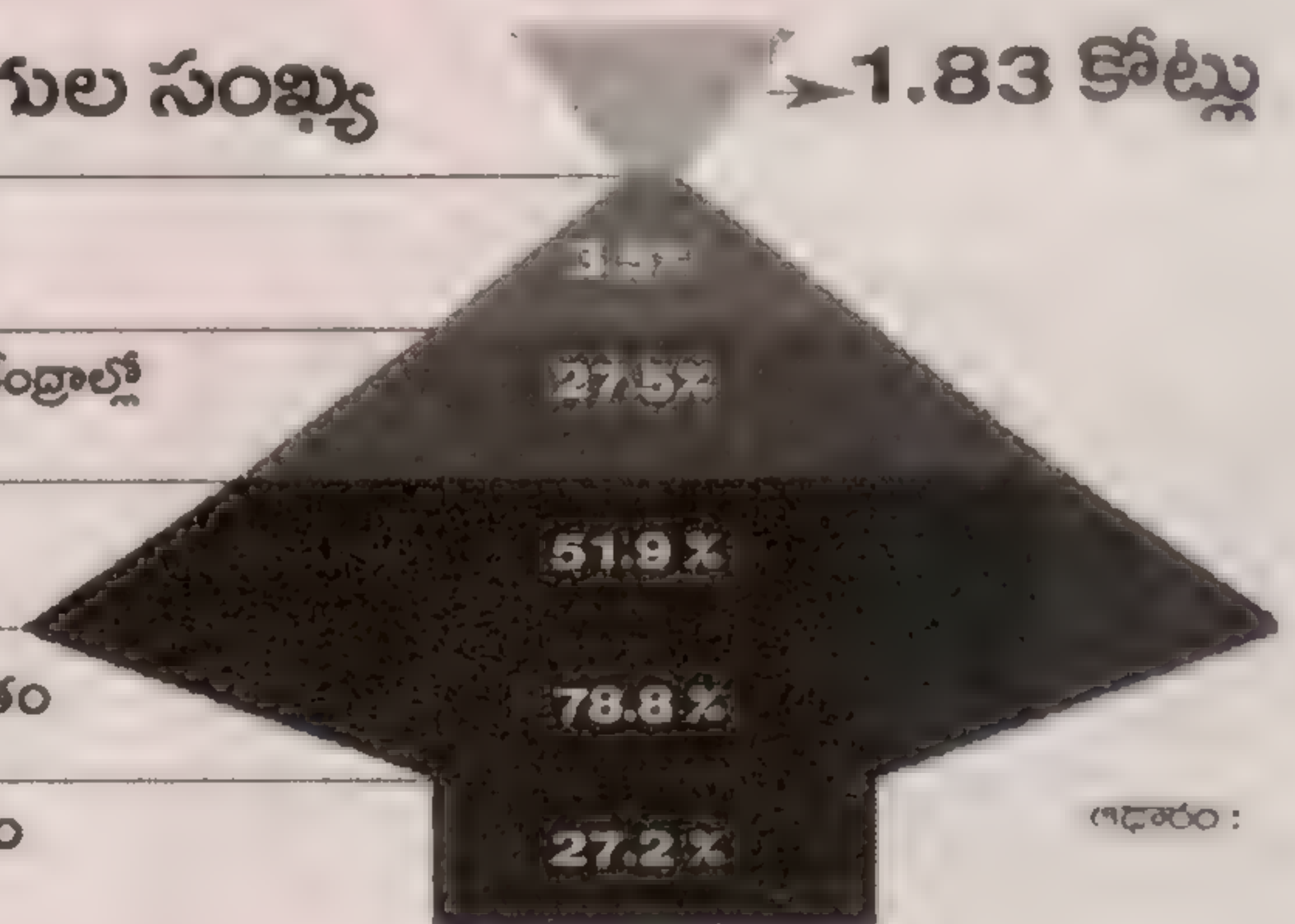
స్థూల నిరుద్యోగ శాతం

విద్యాసంస్థల్లో, ఉపాధి శిక్షణా కేంద్రాల్లో లేని యువత శాతం

జనభాలో ఉపాధి శాతం

శ్రమశక్తిలో పురుషుల శాతం

శ్రమశక్తిలో మహిళల శాతం

వ్యాప్తంగా 140 కోట్ల మంది ఈ తరహా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారని. 2019 సంవత్సరాంతానికి వీరి సంఖ్య 170 కోట్లకు చేరే అవకాశం ఉందని అంచనా వేసింది. భారత దేశంలో 2019 నాటికి 55.30 కోట్ల మంది ఉద్యోగులు, కార్మికులు ఉంటారని అంచనా వేయగా వీరిలో దాదాపు 40 కోట్ల మందికి ఈ తరహా భద్రతలేని కొలువులే దిక్కువు తాయని పేర్కొంది.

పదిమందిలో ఇద్దరికే

ఐక్యరాజ్యసమితి నిర్ధారణ ప్రకారం భారత్ లో పదిమందిలో ఇద్దరికి మాత్రమే ప్రస్తుతం భద్రతతో కూడిన ఉద్యోగాలు దొరుకుతున్నాయి. వీరికి ఉద్యోగభద్రతతో పాటు పనిచేసే కాలంలో వివిధ రకాల సౌకర్యాలు, ఉద్యోగ విరమణ అనంతరం గౌరవంగా బతకడానికి అవసరమైన పింఛను తదితరాలు లభిస్తున్నాయి. మిగిలిన ఎనిమిది మందిదీ దీనికి భిన్నమైన స్థితి. వీరి ఉద్యోగాలు ఎప్పుడు ఊడిపోతాయో తెలియక

గంలో పనిచేసే వారిలో అత్యధిక మందికి సామాజిక భద్రత ప్రశ్నార్థకంగా మారిందని తెలిపింది. ఉత్పత్తి రంగంలో దాదాపుగా 3 కోట్ల మంది అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో పని చేస్తున్నారని, వీరి పనిగంటలకు పరిమితి లేదని, వేతనాలు కూడా నామమాత్రంగా ఉన్నాయని పేర్కొంది.

మహిళలకు కుదించుకుపోతున్న అవకాశాలు

మహిళలకు అన్ని రంగాల్లో సమాన అవకాశాలు కల్పిస్తున్నామని పాలకులు చెబుతుండగా వాస్తవ పరిస్థితి దీనికి భిన్నంగా ఉంది. మొత్తం శ్రమశక్తిలో పురుషుల వాటా 78.8 శాతంగా ఉండగా మహిళల వాటా కేవలం 27.2 శాతమేనని ఐక్యరాజ్యసమితి నిర్ధారించింది. స్త్రీ-పురుషుల శ్రమశక్తి మధ్య తేడా 51.6 శాతంగా ఉందని పేర్కొంది. స్త్రీ-పురుషుల శ్రమశక్తిలో తీవ్ర అంతరాలు ఉన్న 20 దేశాల్లో భారతదేశం 12వ స్థానంలో ఉందని తెలిపింది.

వృద్ధిసరే.. ఉద్యోగాలేవీ?

వృద్ధిసరే.. ఉద్యోగాలేవీ?

భారతీయ రైల్వేల్లో 90 వేల

ఉద్యోగాల భర్తీకి గత మార్చి నెలలో నడి ఫిరకేషన్లు విడుదల చేస్తే- 2.8 కోట్ల మంది దరఖాస్తు చేశారు.

• భారతదేశంలో నిరుద్యోగం తీవ్రతప
ఈ గణాంకాలు ఒక ఉదాహరణ

భారతదేశం గణనీయ వృద్ధిరేటును నమోదుచేస్తోంది. కానీ ఉపాధి కల్పనలో మాత్రం చతికిల పడుతోంది. దేశంలో కోట్ల మంది నిరుద్యోగులు ఉపాధికోసం

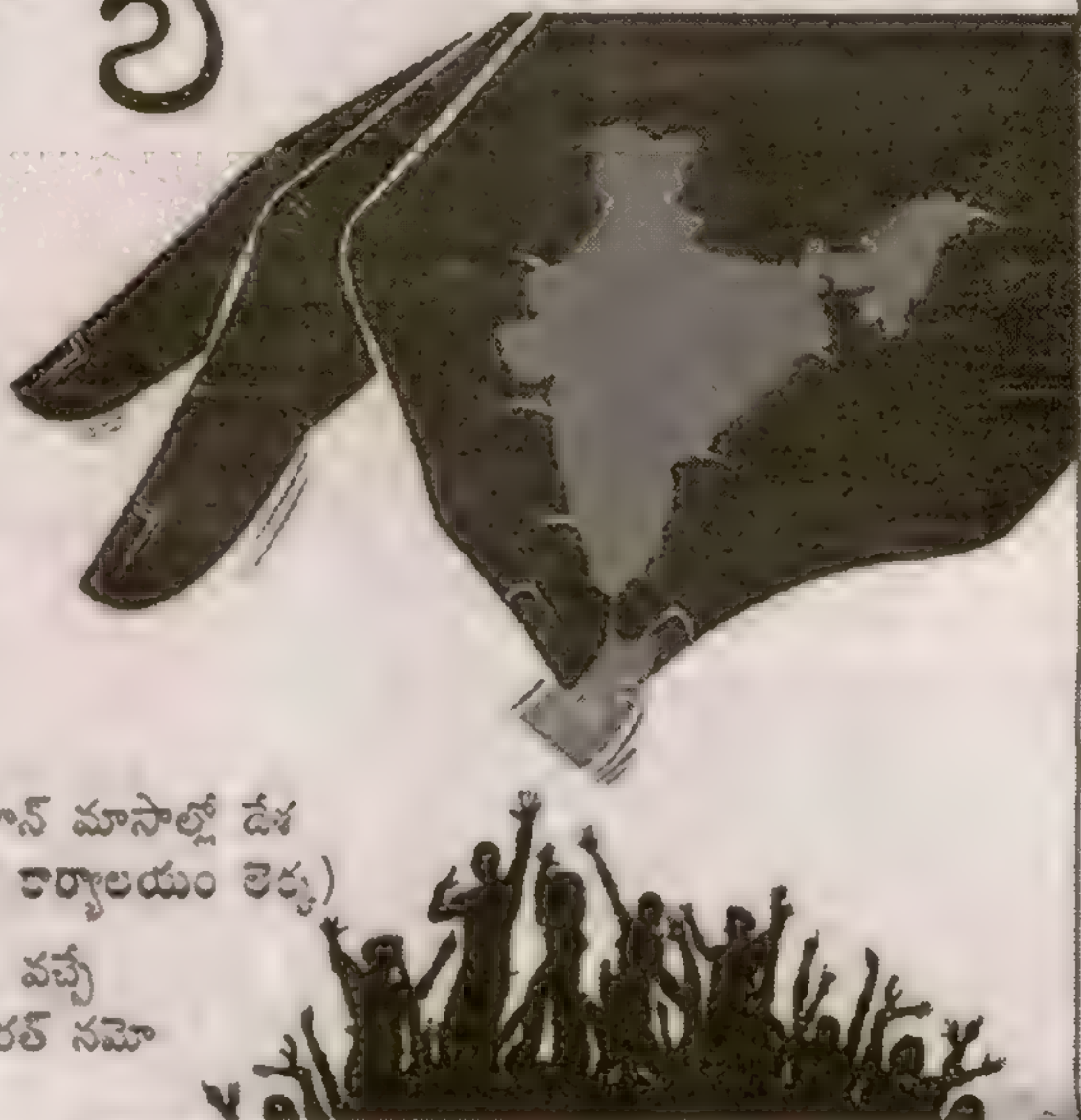
ఎదురుచూస్తున్నారు. అర్థికాభివృద్ధి ఫలాలు నిరుద్యోగ సమస్యకు పరిష్కారాన్ని చూపడం లేదని ఇప్పటికే అనే సంస్థలు తేల్చి చెప్పాయి. రాజాగా 'బ్లూమ్ బెర్గ్' కూడా ఇదే విషయాన్ని కుండబద్దలు కొట్టింది.

నిరుద్యోగం

- ఈ ఏడాది పిట్టపరి నాటికి దేశంలో నిరుద్యోగులు 3.1 కోట్ల మంది
- 2018లో 6 లక్షల ఉద్యోగాల సృష్టి జరుగుతుందని అంచనా

అర్థికం

- ఈ అర్థిక సంవత్సరం ఏప్రిల్-జూన్ మాసాల్లో దేశ జీడిపీ- 8.2% (కేంద్ర గణాంక కార్యాలయం తెచ్చి)
- ఈ అర్థిక సంవత్సరంలో 7.3% వచ్చే ఏడాది 7.5% వృద్ధిరేటును భారత్ నమోదుచేస్తుంది- ఐఎంఎఫ్

దేశంలో ఏ రంగంలో ఎంత ఉపాధి?

వ్యవసాయం 19.5	నిర్మాణరంగం 4.9
మైనింగ్, క్వారీయింగ్ 0.2	ఉత్పాదక రంగం 4.4
విద్యుత్తు, నీరు 0.2	వాణిజ్యం, హోటళ్లు 5.5
రవాణా, కమ్యూనికేషన్లు 2.5	ఇతర రంగాలు 5.8

• నిరుద్యోగిత రేటు ఈ ఏడాది జనవరిలో 5%, మార్చి నాటికి 6.1%, గత ఏడాది జులైలో ఇది 3.34% (జాతీయ కాంపిల్ సర్వే కార్యాలయం, సీఎంఐఈ, రేబర్బ్యూల్, యూబిఎస్ అచారంగా.. గణాంకాలు కోట్లలో)

• ఈనాడు ప్రత్యేక విభాగం

భారత్

అర్థిక సంస్కరణలు మొదలైంది 1991లో
వార్షిక వృద్ధిరేటు 7%
తలసరి ఆదాయం రూ.1,27,704
వయోజనుల పగటు వయసు 28 ఏళ్లు

చైనాతో పోలికెక్కడ?

చైనా

40 ఏళ్ల లిండబు
10%
రూ.6,24,380
37 ఏళ్లు

నెల	నిరుద్యోగిత రేటు(%)		
	దేశం	పట్టణ	గ్రామీణ
2018 ఫిబ్రవరి	6.06	6.84	5.65
2017 జూలై	3.34	4.21	2.98
అత్యధిక నిరుద్యోగిత రేటు- త్రిపుర 30.3%			
అత్యల్ప నిరుద్యోగిత రేటు- పుదుచ్చేరి 2.1%			
ఆంధ్రప్రదేశ్లో 4%, తెలంగాణలో 3.5%			
(సెంటర్ ఫర్ మానిటరింగ్ ఇండియా-సీఎంఐఈ అంచనాలు)			

“ కొద్దిమంది కోసం భారత్ విపరీతంగా సంపద సృష్టించింది. కోట్ల మంది మధ్యతరగతికి తగిన అవకాశాలు కల్పించలేకపోయింది. ప్రపంచ వాణిజ్యం, విదేశీ పెట్టుబడుల ఆకర్షణలో పురోగతి సాధించలేకపోయింది.

- జిమ్ ఒనీల్(బ్రిటన్ అర్థికశాఖ మాజీ కమర్షియల్ సెక్రెటరీ)

- 2016లో పెద్దనోట్ల రద్దు తర్వాత కోట్ల యిన ఉద్యోగాలు- 15 లక్షలు(సీఎంఐఈ అంచనా). నోట్ల రద్దుకు ముందు దేశ అర్థిక వ్యవస్థలో కార్మిక భాగ స్వామ్యం 46-48%. 2017 జులైకి అది 44%
- కార్మిక ప్రవాన రంగాలైన వ్యవసాయం, నిర్మాణరంగాల్ని గత ఏడాది ప్రవేశపెట్టిన జీఎస్టీ బాగా దెబ్బతీసింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ 'కాగ్' రిపోర్ట్

COMPTROLLER AND AUDITOR
GENERAL [CAG] REPORT

1) రుణ మాఫీ పేద రైతులకు చేయలేదు కానీ విత్తనాల పంపిణీ ఏజన్సీలకు? రూ.12.26 కోట్లు బకాయిలు మాఫీ చేశారు! - కాగ్

2) శనగ విత్తనాల కొనుగోళ్లలో 3 సార్లు కంపెనీలకు ధర పెంచి రూ.38.24 కోట్లు దుర్వినియోగం చేశారు - కాగ్

3) ముఖ్యమంత్రి సభకు జన సమీకరణ కోసం పాల కేంద్రాల డబ్బు రూ.22 లక్షలు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టారు - కాగ్

4) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాబోయే 7 ఏళ్లలో రూ.76,888 కోట్లు అప్పు తీర్చవలసి ఉంటుంది. - కాగ్

5) కేంద్రం ఇచ్చిన జాతీయ గ్రామీణ త్రాగు నీటి పథకం నిధులు రూ.491 కోట్లు దుర్వినియోగం - కాగ్

6) 64 ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల నష్టాల ఊబిలో రూ.25,367 కోట్లు - కాగ్

7) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పన్నులు వసూళ్లలో అసమర్థత వల్ల నష్టం రూ.607.51 కోట్లు - కాగ్

8) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వివిధ కార్పొరేషన్లపై పెట్టిన రూ.8,795 కోట్లకు పొందిన వడ్డీ రూ.4 కోట్లే ఇది అత్యల్పం - కాగ్

9) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో బోధనావ్యవస్థ అధ్వాన్నంగా ఉంది. బడి పిల్లల లెక్కింపునకు పొంతన లేదు - కాగ్

10) పట్టిసీమ ప్రాజెక్టులో ప్రతి క్యూబిక్ మీటరు (సుమారు ఓ ట్రాక్టర్) మట్టి తవ్వడానికి రూ.21,350 చెల్లించిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం - కాగ్

11) దివ్యాంగులైన బడి పిల్లల కోసం ఖర్చు చేసినట్లు చూపించిన నిధులకు జరిగిన పనులకు పొంతనే లేదు - కాగ్

12) మంచినీటి సౌకర్యం లేని ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రభుత్వ పాఠశాలలు 2,400 - కాగ్

13) ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉపాధ్యాయులు లేని పాఠశాలలు 1,014 - ప్రైమరీ 37 - అప్పర్ ప్రైమరీ. ఖాళీగా 12,955 టీచర్ పోస్టులు - కాగ్

14) ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎస్సీ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ లబ్ధిదారులను గుర్తించే సర్వే కూడా జరపలేదు - కాగ్

15) పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు జీవిత కాలం 20 ఏళ్లు - ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం (అంటే పోలవరం 20 ఏళ్లు కడతారా?) - కాగ్

16) పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు కాంట్రాక్టర్లకు ఎగ్రిమెంట్లో లేని లేబర్ సెస్ రీయింబర్స్ మెంటు రూపంలో రూ.14.22 కోట్ల లబ్ధి చేశారు - కాగ్

17) పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు అంచనా రూ.1170 కోట్లు కాంట్రాక్టు ఇచ్చింది. రూ.1427 కోట్లకి చివరికి చెల్లించిన మొత్తం రూ.1600 కోట్లు. - కాగ్

18) మొదటి అంతస్తు స్లాబు వేస్తున్న ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్స్ నిర్మాణం పూర్తి చేసినట్లు రూ.770 కోట్ల యూసీ (బిల్లు) పెట్టిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం - కాగ్

19) రాజధానిలో ప్రభుత్వ భవనాల నిర్మాణానికి కేంద్రం ఇచ్చేది రూ.1500 కోట్లు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాత్కాలిక భవనాలకే రూ.684 కోట్లు ఖర్చు చేసింది - కాగ్

20) తాత్కాలిక అసెంబ్లీ నిర్మాణ వ్యయం చదరపు అడుగుకి రూ.11 వేలు. మార్కెట్ ధరకు ఎన్ని రెట్లు? - కాగ్

21) 2014-16 కాలానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కేటాయింపులకు అధికంగా ఖర్చు చేసిన రూ.53,673 కోట్లు క్రమబద్ధీకరించలేదు - కాగ్

22) ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూ శాఖలో 2016-17 రూ.530.74 కోట్ల పన్నుల ఎగవేత - కాగ్

23) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ రవాణా, పవర్, మైనింగ్ శాఖలు అసలు లెక్కలే ఇవ్వడం లేదు - కాగ్

24) రూ.130 కోట్లు స్థానిక సంస్థల డబ్బు వృథా చేస్తూ లెక్కలు చెప్పని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం - కాగ్

25) సరైన బిల్లులు లేకుండా వాడకుండా రూ.14.33 కోట్లు హెలికాప్టర్ అద్దెలు కట్టినట్లు చూపిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం - కాగ్

26) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం భారీ మొత్తంలో డబ్బు పీడీ (పర్సనల్ డిపాజిట్) ఎకౌంట్లలో ఉంచుకోవడం సరికాదు - కాగ్

అలోచించండి మన ప్రభుత్వం ఎంత బాగా పనిచేస్తోందో!

సృష్టికి ప్రతిసృష్టి

ఎత్తయిన కొండలు-లోతైన వాగులు
అంతరిక్ష యానాలు-భూగర్భ నిక్షేపాలు
ప్రపంచమంతా చుట్టి ముట్టి వచ్చా
సృష్టికి ప్రతి సృష్టి చేసి,
అద్భుతాలను సృష్టించి,
అన్యాయాలకు అలబడి రేఖిల్చించి,
వాస్తవానికి దగ్గరగా
భావితరాలకు బాసటగా,
కవిహృదయాల నుండి జాలువారిన
పుస్తకాన్ని పలిస్తూ-పులకరించి పోయి
అనవసర ఆలోచనలను అక్కరకు
రానిప్పు అక్షరమా
నా జీవిత చరమాంశం పరకు తోడుండు,
నీవు నా మనో నేత్రానివి.
నీవు లేని నేను లేను.
ఒక్కటి చెప్పనా నేస్తం...
అమ్మని, అక్షరాన్ని అలక్ష్యం చెయ్యకు.
రెండూ అన్నం పెట్టే
రెండూ ఆశీర్వాదించేవే....

శ్రీలక్ష్మి (అంగన్వాడీ వర్కర్)
రాజుపాలెం

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

MA & UD Department - Extension of revised remuneration mentioned in G.O.Ms.No.151, dated 08.08.2016 of Finance (HR-I-Plg. & Policy) Department to all outsourced Public Health, Non- Public Health Workers working Urban Local Bodies - Orders - Issued.

MUNICIPAL ADMINISTRATION & URBAN DEVELOPMENT (G1) DEPARTMENT

G.O.Rt.No.885

Dated:17.09.2018,
Read the following:-

1. G.O.Ms.No.151, Fin. (HR-I-Plg. & Policy) Department, Dated 08.08.2016.
2. Minutes of the meeting held with representatives of the Joint Action Committee of Municipal Employees & Workers Unions by the Principal Secretary, MA&UD Department held on 06.10.2017.
2. From the DMA, A.P., Hyderabad, Lr.Roc.No.3945/2017/M2, dt.22.03.2018 & 07.07.2018.

<<>>

ORDER:

In the circumstances stated by the Director of Municipal Administration, A.P., Guntur in the reference 3rd cited, Government after careful examination of the matter, hereby extend the revised remuneration mentioned in the G.O.Ms.No.151, dated 08.08.2016 of Finance (HR-I-Plg. & Policy) Department to all outsourced Public Health, Non-Public Health Workers working in Urban Local Bodies. The expenditure shall be met from the General Funds of the Urban Local Bodies.

2. The Director of Municipal Administration, A.P., Guntur, shall take necessary action accordingly.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)

R. KARIKAL VALAVEN
PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

To
The Director of Municipal Administration, A.P., Guntur.

Copy to:

PS to the Prl. Secy to CM.

The OSD to Minister for MA&UD.

The PS to the Principal Secretary to Government, MA&UD Department.

The Finance Department.

The Director of Treasuries and Accounts, A.P., Vijayawada.

The GA (Cabinet) Department.

Sf/Scs.

//FORWARDED:: BY ORDER//

MARAO
SECTION OFFICER

పేరుకే బడిపంతులు - వాస్తవానికి బానిస బతుకు

దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా మన తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థలు పుట్టగొడుగుల్లా పుట్టుకొచ్చాయి. వేల పాఠశాలలు, కళాశాలలకు అడ్డుగోలుగా అనుమతులు ఇస్తున్న ప్రభుత్వాలు అందులో ఎవరు చదువు చెబుతున్నారు. వారి అర్హతలు ఏమిటి, వారికి ఇస్తున్న వేతనాలు ఏమిటి, వారి జీవన ప్రమాణాలు ఏమిటని ప్రశ్నించే వ్యవస్థ లేకపోవడం కడు శోచనీయం. ఈ విద్యాసంస్థల్లో పనిచేస్తున్న బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది జీవితాలు చాలా దుర్భరంగా ఉన్నాయి. విద్యార్థుల కష్టాల కన్నా అధ్యాపకుల బాధలు వర్ణనాతీతం.. విద్యా సంవత్సరం ముగిసిందంటే చాలు ఉపాధ్యాయులు వచ్చే సంవత్సరం కొనసాగుతారో లేదో తెలియని అగమ్యగోచరం. యాజమాన్యానికి ఇష్టం వచ్చిన వారిని కొత్తగా నియమించుకోవచ్చు. ఉన్న ఉపాధ్యాయునికి ఎటువంటి గౌరవం, భద్రత లేని దుస్థితి. కొత్త విద్యాసంవత్సరం ఉద్యోగం కొనసాగాలంటే విధిగా 50 మంది విద్యార్థులను తాను పని చేస్తున్న పాఠశాలల్లో చేర్పించాలి. అలా చేయకపోతే ఉద్యోగం ఊడినట్లే.

బతకలేనివాడు బడిపంతులు అని నా చిన్నతనంలో విన్న మాటలు గుర్తువస్తున్నాయి. సరిగ్గా ఈ రోజుల్లో ప్రైవేట్, కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థల్లో పని చేస్తున్న అధ్యాపకులకు అది వర్తిస్తుంది. వీరి సమస్యలను గురించి కార్మిక, విద్యాశాఖ రెండు పట్టించుకోవడం లేదు. జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంలో పని చేస్తున్న కూలీల కంటే ప్రైవేట్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల జీవితాలు దుర్భరమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. విద్యా సంవత్సరానికి విద్యార్థుల నుండి 12 నెలల ఫీజులు యాజమాన్యం వసూలు చేస్తున్నారు. కానీ అక్కడే పని చేస్తున్న ఉపాధ్యాయులకు మూత్రం 10 నెలలే వేతనాలు ఇస్తారు. కనీసవేతనాలు అమలు చేస్తున్నారా అంటే అదీలేదు. రాష్ట్రంలో ప్రైవేట్ కార్పొరేట్

రంగంలో 16,274 పాఠశాలలు, ఇంటర్మీడియట్ లో 1,649 కళాశాలలు, 1,209 డిగ్రీ కళాశాలలు ఉన్నాయి. అంతే కాకుండా అనేక రకాల వృత్తివిద్యా కళాశాలలు కూడా మన రాష్ట్రంలో ప్రైవేట్ రంగంలో 90 శాతానికి పైగా ఉన్నాయి. వీటిలో దాదాపు 5 లక్షల మంది అధ్యాపక, అధ్యాపకేతర

పనిలో ఉన్నారు. ఇందులో పని చేస్తున్న వారిలో ఉన్నత విద్యా అర్హతలు కలిగి ఉన్నారే ఎక్కువ. రాజ్యాంగంలో రూపొందించుకున్నట్లు చదువును ప్రభుత్వమే చెప్పాలి. కానీ ఆ బాధ్యతను ఈ రెండు దశాబ్దాల్లోనే పాలకులు కార్పొరేట్ వ్యవస్థకు అప్పజెప్పారు. దానిని సరుకుగా మార్చి రూ.వేల కోట్లు లాభాలు చేకూర్చే వ్యాపారంగా మార్చారు. కనీసం అందులో పని చేస్తున్న మేథో కార్మికులకు భవిష్యత్ నిర్మాతలను తయారు చేసే గురువులను పస్తు పెడితే ఏ ఆలోచనతో వారు విద్యార్థులకు చదువు చెబుతారో కూడా అర్థం చేసుకోని వ్యవస్థకు దిగజారడం శోచనీయం.

జి.వో ఎంఎస్ నెం:1 ఎం చెబుతుంది?

1994 సంవత్సరం జనవరి 1 తేదీన ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ పాఠశాలల నిర్వహణపై ఈ 1 జివోను విడుదలు చేశారు. అందులో స్పష్టంగా ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థలు విద్యార్థుల నుండి వసూలు చేసిన ఫీజుల్లో నుండి 15 శాతం నిధులు విద్యా సంస్థ అభివృద్ధికి, 15 శాతం నిధులు మరమ్మతులకు, 15 శాతం నిధులు సిబ్బంది ఇంక్రిమెంట్లకు, 50 శాతం నిధులు అధ్యా

పకులు, సిబ్బంది వేతనాలు, మిగిలిన 5 శాతం మాత్రమే యాజమాన్యం లాభంగా తీసుకోవాలని పేర్కొంది. కానీ రాష్ట్రంలో ఒక్క ప్రైవేట్, కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థలో కూడా ఈ విధంగా అమలు కావడం లేదు. కనీసం పని గంటలు కూడా అమలు కావడం లేదు. కొన్ని రెసిడెన్షియల్ విద్యా సంస్థల్లో తరగతలు ఉదయం 5 గంటలకు ప్రారంభం అయితే రాత్రి 10.30 వరకూ కొనసాగుతాయి. ఈ విద్యా సంస్థల్లో ఆదివారం సెలవు దేవుడు ఎరుగు. జాతీయ సెలవుల కూడా అతీగతి ఉండదు. కనీసం వేసవి సెలవులు విద్యార్థులకు వస్తాయి. కానీ ఆ వేసవి సెలవులు కూడా ఉపాధ్యాయులకు వర్తించవు. వేసవి సెలవులు వచ్చాయంటే ఉపాధ్యాయులకు వని భారం పెరుగుతుంది. రోజూ ఉదయం 7 గంటల నుండి రాత్రి 10 వరకూ ఇంటింటికీ తిరిగి తాను పని చేస్తున్న విద్యా సంస్థల్లో విద్యార్థులను చేర్పించాలి.

ప్రభుత్వానికి బాధ్యత లేదా?

రాష్ట్రంలో ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థల్లో పని చేస్తున్న 5 లక్షల మంది బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది గురించి ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి. 70 శాతం పైగా ఈఎస్ఐ, పీఎఫ్ విధానం అమలు కావటం లేదు. వీరు పలానా విద్యా సంస్థలో పని చేస్తున్నారు అని చెప్పుకోవడానికి ఎటువంటి గుర్తింపు లేదు. ప్రభుత్వం విద్యా శాఖ నుండి గుర్తింపు కార్డులను ఇవ్వాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థల్లో పని చేస్తున్న వారి సంక్షేమం కోసం ప్రత్యేక బోర్డును ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఇస్తున్నట్లు హెల్త్ కార్డులను ఇవ్వాలి. ప్రతి ఉపాధ్యాయునికి ప్రభుత్వమే ఇల్లు నిర్మించి ఇవ్వాలని ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థల్లో పని చేస్తున్న ఉపాధ్యాయలోకం ఏకమవ్వాలి. అప్పుడే సమస్యలకు పరిష్కారం ఉంటుంది.

- ఎస్.నూర్మహమ్మద్
9490098057

పరువు హత్యల మూలాలెక్కడ?

మానవ జాతి సిగ్గుతో తలదించుకునేలా చేస్తున్నాయి ఈ కులదురహంకార హత్యలు. ఈ హత్యలు ఆగాలంటే ముందు పాలకుల ఆలోచనా ధోరణిలో కచ్చితంగా మార్పు రావాలి. ప్రజల్లో శాస్త్రీయమైన ఆలోచనలు వెల్లివిరిసేందుకు కార్యక్రమాలు

కులం కోసం తోటి మనిషిని మట్టుపెట్టే మూర్ఖులకు కొడువలేని దేశం మనది. ప్రణయ్ హత్య చెబుతున్న వాస్తవాలు ఆశ్చర్యం గొలుపుతున్నాయి. అగ్రకులాల ఆధిపత్యానికి కింది కులాల యువకులు అర్థాంతరంగా తనువు చాలిస్తున్నారు. ఈ

స్త్రీలను పెళ్లి చేసుకుంటే చంపేయాలనే శిక్షలను మనుస్మతే బోధించింది. దీంతో తక్కువ కులాల వారు అగ్రవర్ణాల దృష్టిలో అసలు మనుషులే కానట్లు వ్యవహరించడం మొదలైంది. కులవ్యవస్థ ఎంతటి భయం కరమైందో ఈ శిక్షలను చూస్తే అర్థమవుతుంది.

చేపట్టాలి. కుల జాడ్యం వదిలిపోయేందుకు బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్, మహాత్మాజ్యోతిరావు పూలే, పెరియార్ రామస్వామి నాయకర్ తదితరులు చేపట్టిన మాదిరి కులాంతర వివాహాలను ఊరూరా ప్రభుత్వమే జరిపించాలి.

కులాంతర వివాహాల వల్లే కులం పోతుందని నమ్మిన మహనీయుల పుట్టిన దేశమిది. కానీ, కులవ్యవస్థలో కాలనాగు బుసలు కొట్టడం మానట్లేదు, మంథనిలో మధుకర్, భువనగిరిలో ప్రవీణ్, రాజేష్ ఒకరి తరువాత ఒకరు అతి దారుణంగా హత్యకు గురయ్యారు. తాజాగా మిర్యాలగూడలో పెరుమాళ్ల ప్రణయ్ అనే దళిత యువకుని హత్య మరోసారి నజీవంగా ఉన్న కులోన్మాదాన్ని ప్రపంచం ముందుంచింది.

దుర్మార్గాలకు మూలాలు ఎక్కడున్నాయో ప్రణయ్ ని హత్య చేయించిన మారుతీరావే చెప్పాడు. పరువే ముఖ్యం తప్ప, కూతురు కాదన్న అతని కరుడుగట్టిన ఆలోచనా ధోరణి ఇందుకు ప్రేరేపించింది. నమ్మించి ఓ నిండుప్రాణాన్ని బలితీసుకోవడం యావత్ ప్రపంచాన్ని నివ్వెరపోయేలా చేసింది.

మారుతీరావుకి ఈ పరువు ప్రతిష్టలు అనే తిరోగమన భావన నరనరాన ఎక్కడం వెనక భారత సమాజ నిచ్చినమెట్లు కుల వ్యవస్థ ఉంది. కులవ్యవస్థకు రక్షణ కవచంలా నిలిచిన మనుస్మతిలో ఇలాంటి శిక్షలు అనేకం లిఖించబడ్డాయి. ఒక అగ్రవర్ణ స్త్రీని కన్నెత్తి చూస్తే కళ్లు తీసెయ్యాలి. అగ్రవర్ణ కులస్తుడు కింది కులాల స్త్రీలను ఏమైనా చెయ్యొచ్చు. కింది కులాల పురుషులు అగ్రవర్ణ

వుతుంది. అందుకే తరచుగా ఇలాంటి హత్యలు జరుగుతున్నాయి. దీనికి కారణం మనువాద బ్రాహ్మణీయ భావజాలమే. ఇదే దళితుల పట్ల తీవ్ర ద్వేషాన్ని నింపుతున్నది. తమతో నమానంగా దళితులు చదువుకోవడం ఏమిటి? ఉద్యోగాలు చేయడం ఏంటి? మంచి బట్టలు వేసుకోవడం ఏంటి అనే ధోరణి అగ్రవర్ణాల్లో లోలోపల రగులుతూనే ఉంది. అందుకే తమ పిల్లల్ని కింది కులాల యువకులు ప్రేమించడాన్ని జీర్ణించుకోలేక పోతున్నారు. అందుకే మృగాలుగా మారి కులదురహంకార హత్యలు చేస్తున్నారు.

ఇక, మారుతీరావు కులదురహంకారం వెనుక తెలంగాణ ప్యూడల్ సంస్కృతి కూడా లేకపోలేదు. తెలంగాణ

సాయుధ రైతాంగ పోరాటానికి ముందు అగ్రవర్ణాల వారు రుద్దిన వెట్టిచాకిరీ కింద కింది కులాల ప్రజలు నలిగిపోయారు. ఇది నల్లగొండ జిల్లాలో ఇంకాస్త అధికంగానే కొనసాగింది. అక్కడ భూస్వాములు వందలాది ఎకరాలున్న ఆసాములు. దాంతో వారికి దళిత, బహుజనులు మనుషుల మాదిరి కనపడరు. బడుగు బలహీన వర్గాలను ఇప్పటికీ లెక్కచేయనితనం అడుగడుగునా కనిపిస్తుంది. కాలం మారినా ఈ అగ్రవర్ణ ఆధిపత్యం మాత్రం రాజకీయ నాయకుల రూపంలో కొనసాగుతూనే ఉంది. అందుకే నల్లగొండ జిల్లాలో నేటికీ తొంభై శాతం మంది ఎమ్మెల్యేలు ఒకే సామాజిక వర్గం నుండే ఉన్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్య స్ఫూర్తికి విరుద్ధం. కింది కులాలను ఓటర్లుగానే భావిస్తూ రాజకీయ పార్టీల్లో ఉన్న అగ్రవర్ణాలు, తమ పెత్తనాన్ని పకడ్బందీగా కొనసాగిస్తున్నాయి. దీనికి కొనసాగింపే తాజాగా జరిగిన దళితుడైన ప్రణయ్ హత్య. హత్య చేయించినందుకు తానేం వశ్చాత్తావ వడడం లేదని మారుతీరావు బరితెగించేలా చేసింది ఈ ఘ్యాడల్ సంస్కృతే. ఒకవైపు తరాలుగా రక్తంలో ఇంకిపోయిన కులదురహంకారం, మరోవైపు ఘ్యాడల్ సంస్కృతి ప్రణయ్ వంటి అమాయకుల ప్రాణాలను బలి తీసుకుంటున్నది.

ఈ దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనైనా సాధారణంగానే అగ్రవర్ణాల్లో కరుడుగట్టిన దురహంకారం ఉంది. దానికి పాలకపరమైన విధానాలు కూడా ఆజ్యం పోస్తున్నాయి.

బాధ్యతాయుతమైన పదవుల్లో ఉన్న పాలకులు మనువాద బ్రాహ్మణీయ భావజాలాన్ని కాపాడుతుంటే ఊరికో మారుతీరావు పుట్టుకురాక మరేం జరుగుతుంది? తెలంగాణలో దళితులు ఇంకా తొలితరం విద్యావంతులుగానే ఉన్నారు. ప్రణయ్ కూడా అట్లా కష్టపడి చదువుకోని, తన కలల్ని సాకారం చేసుకోవాలనుకున్నాడు. కానీ, తనకు ప్రేమించే మనసు ఉండడం వల్ల, అగ్రకులాల అహంకారానికి బలికావాల్సి వచ్చింది. కేరళ వంటి రాష్ట్రాల్లో స్కూలు స్థాయి నుంచే రిజిస్టర్లో కులం అనే కాలమ్ తొలగించి, తమ విశాల దృక్పథాన్ని చాటుకుంటున్నారు. కానీ, తెలంగాణలో మాత్రం నెలకో పరువు హత్య మన చీకటి ప్రస్థానాన్ని బట్టబయలు చేస్తున్నది.

గత ఏడాది మంథనిలో మధుకర్ హంతకులకు ఇప్పటి వరకు శిక్ష పడలేదు. మధుకర్ విషయంలోనే కాదు, ఆ తరువాత జరిగిన పరువు హత్యల్లో దోషులకు సరైన శిక్షలు పడలేదు. దీంతో అగ్రవర్ణాల తల్లిదండ్రుల్లో చంపడానికైనా తెగించే క్రూర మనస్తత్వం క్రమంగా పెరుగుతోంది. ఇది వ్యవస్థ పతనానికి దారి తీస్తోంది. ఈ కుల దురహంకార హత్యలు కేవలం ప్రేమ-పెళ్లిళ్ల విషయంలోనే జరగడం లేదు. ఉత్తర భారతాన గత నాలుగేళ్లలో అనేక మంది కింది కులాల యువకుల హత్యలు జరిగాయి.

దీనికి అధికార పార్టీల పరోక్ష మద్దతు కూడా ఉంది. మూక దాడుల్లో బలైపోతున్న యువకులు కూడా దళితులు, మైనారిటీలే. ఈ దాడుల వెనక కూడా కులవ్యవస్థ అందించిన మనుస్మృతి భావజాలమే ఉంది. ఈ దాడులకు కొనసాగింపే ప్రణయ్ హత్య. మానవ జాతి సిగ్గుతో తలదించుకునేలా చేస్తున్నా కులదురహంకార హత్యలు ఆగాలంటే ముందు పాలకుల ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పు రావాలి. ప్రజల్లో శాస్త్రీయమైన ఆలోచనలు వెల్లివిరిసేందుకు కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి. కుల జాడ్యం వదిలిపోయేందుకు బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్, మహాత్మాజ్యోతిరావు

ఫూలే, పెరియార్ రామస్వామి నాయకర్లు చేపట్టిన కులాంతర వివాహాలు ఊరూరా ప్రభుత్వమే జరిపించాలి. కులాంతర వివాహాలు చేసుకునే జంటలకు రక్షణ కల్పించాలి. వారిపైన ఎటువంటి దాడులు జరిగినా కఠిన శిక్షలు అమలు చేయాలి. గౌతమ బుద్ధుడు చెప్పినట్లు మనుషుల మానసిక పరివర్తన ద్వారనే సంఘపరివర్తన సాధ్యమవుతుందని గుర్తించాలి. ప్రేమ వివాహాలకు శతాబ్దాల చరిత్ర ఉంది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రావడానికి ముందే కులాంతర, మతాంతర వివాహాలు జరిగాయి. అందుకు కారణం కులమతాలు వారికి అడ్డురాక పోవడానికి తోడు, సమాజంలో ఇప్పుడున్నంత వ్యతిరేకత ఎదురుకాక పోవడమే. కానీ, ఇవాళ శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో ఎంతో ప్రగతిని సాధిస్తున్నామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న సమయంలో ఈ కులహంకార హత్యలు జరుగడం దారుణమైన విషయం. పరువు కోసం హత్య చేయించానంటున్న మారుతీరావు వంటి తండ్రులు ఈ సమాజానికి చీడపురుగు వంటివారు. డబ్బు, కులహంకారంతో ఏం చేసినా చెల్లుతుందనే ధోరణి మరింత మంది ప్రణయ్లను బలితీసుకుంటుంది.

బౌద్ధం నడయాడిన నేలన నేడు కుల ఛాందసవాదం జడలు విప్పుతోంది. ప్రేమించడం కింది కులాల సహజ లక్షణమైతే, ఆ ప్రేమను చిదిమేయడం కులదురహంకారుల హక్కుగా మారడం విషాదకరం. ఇది ఇలాగే కొనసాగితే ప్రేమ, మానవత్వం స్థానంలో పగ, ప్రతీకారాలు నెలకొంటాయి. తమ వారిని కోల్పోతున్నందుకు దళిత యువకుల్లో క్రమంగా కసి రగులుకుంటోంది. తిరగబడే రోజు వస్తుంది. తన తోడును కోల్పోయిన అమృత చెప్పినట్లు కులం లేని రోజు రావాలి. మనుషుల మధ్య అడ్డుగోడలు తొలగిపోయి రేపటి తరాలు తలెత్తుకుని జీవించే పరిస్థితులు రావాలి.

- డా. పసునూరి రవీందర్

రాష్ట్రంలో కార్మిక సంక్షేమానికి వామపక్షాల ప్రత్యామ్నాయమే మార్గం

సెప్టెంబర్ 15న సిపియం, సిపిఐ ఆధ్వర్యంలో భారీ ప్రదర్శనలు, ప్రజాగర్జన, బహిరంగసభ విజయవాడ నగరంలో జరిగాయి. రాష్ట్ర సమగ్ర అభివృద్ధి, ప్రజాసంక్షేమం, సామాజిక న్యాయం సాధించడమే లక్ష్యంగా ప్రత్యామ్నాయ విధానాలతో వామపక్షాలు ఈ ప్రదర్శన, సభలను భారీ స్థాయిలో నిర్వహించాయి. రాష్ట్ర నలుమూలల నుండి వచ్చిన వేలాది జనంతో విజయవాడ నగరం ఎర్రబారింది. ఎక్కడ చూసినా అరుణ వతాకాలతో గుంపులు గుంపులుగా వీధుల్లో తిరుగుతున్న ప్రజలే విజయవాడలో దర్శనమిచ్చారు. ప్రదర్శన సందర్భంగా డప్పు కళాకారుల వాయిద్యం, నృత్యాలతో నగరం హోరెత్తింది. గిరిజన కళాకారుల నృత్య విన్యాసాలు ప్రజల్ని ఆకట్టుకున్నాయి. వివిధ ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన కళాకారులు తమ కళారూపాలతో ప్రజల్ని రంజింపచేశారు. ఈ సభలో ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీల నాయకులే కాకుండా జనసేన, ఆమ్ఆద్మి పార్టీ, వీసీకే, లోక్సత్తా పార్టీల నాయకులు రాష్ట్రంలోని మిగతా వామపక్ష పార్టీల ప్రతినిధులు ఉపన్యసించారు. ప్రస్తుత రాష్ట్ర పరిస్థితుల్లో ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులు మార్చడానికి, రాష్ట్రం సమగ్రమైన అభివృద్ధి సాధించటానికి, సామాజిక న్యాయాన్ని ఆచరణలో అమలు చేయటానికి ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు సూచించిన ప్రత్యామ్నాయ విధానాలే మార్గమని అందుకే తాము కమ్యూనిస్టులతో కలిసి పనిచేస్తామని సభలో పాల్గొన్న వామ పక్షేతర పార్టీల ప్రతినిధులు నొక్కి చెప్పారు.

ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు 3 మాసాలుగా ప్రజాప్రత్యామ్నాయ విధానాలు రూపొందించడంలో తలమునకలయ్యారు. విజయవాడలో జరిగిన ప్రారంభ రాజకీయ సదస్సు, ఆ తర్వాత రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వివిధ తరగతుల ప్రజానీకం మౌలిక సమస్యలను

అధ్యయనం చేయడం వాటి పరిష్కారానికి ఏ విధానాలు తీసుకోవాలో ఆయా తరగతుల ప్రజలతో నేరుగా చర్చలు జరపడం, ఆపై రాష్ట్ర స్థాయి సదస్సుల్లో ప్రత్యామ్నాయ విధానాలకు తుదిరూపం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా రైతులు, కార్మికులు, వ్యవసాయ కూలీలు, మహిళలు, చేతి వృత్తుల వారు, దళితులు, గిరిజనులు తదితర తరగతుల ప్రజల సమస్యలపై విస్తారమైన చర్చల ద్వారా ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలను నిర్ధారించడం జరిగింది. ప్రస్తుత పాలకులు ఆచరిస్తున్న విధానాలకు భిన్నమైన ప్రత్యామ్నాయ విధానాలను వామపక్షాలు తమ ప్రజా ప్రత్యామ్నాయంలో సూచించాయి.

“ప్రజాప్రత్యామ్నాయం” కేవలం ఎన్నికల కోసం రూపొందించినవిగా ఎవరూ భావించొచ్చు. ఈ కార్యక్రమం ఎన్నికలకు పరిమితమైంది కాదు. రాష్ట్ర ప్రజల జీవితాల్లో సానుకూల మార్పులు రావాలంటే వారి ఆర్థిక, సామాజిక స్థితులు మారాలంటే పై ప్రత్యామ్నాయ విధానాలను అమలు చేయడం ద్వారా మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. పాలకుల ఆర్థిక విధానాల్లో మార్పు లేకుండా వ్యక్తులు లేదా పార్టీల చేతుల్లో అధికార మార్పిడి మాత్రమే జరిగితే ప్రజలకు ఒరిగేదేమీ ఉండదు. విధానాలు మారినప్పుడే ప్రజల జీవితాలు మారతాయి. అటువంటి మార్పు కోసం ప్రజలు పోరాడాలి. ప్రజల్లో భాగమైన కార్మికులు కూడా ప్రత్యామ్నాయ ఆర్థిక విధానాల అమలు కోసం ప్రజాప్రత్యామ్నాయాన్ని రాష్ట్రంలో నిర్మించడం కోసం నడుం బిగించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

2014లో చంద్రబాబు, నరేంద్రమోడీ జోడిగా కలసి అభివృద్ధి నినాదంతో అధికారాన్ని పొందారు. నాలుగున్నర సంవత్సరాల అనుభవం చూస్తే చంద్రబాబు ప్రభుత్వం తాము సాధించామని గొప్పగా చెప్పుకుంటున్న అభివృద్ధిలో ప్రజా

సంక్షేమానికి ఎక్కడా స్థానం లేదు. పెట్టుబడి దారుల, సంపన్నుల, కార్పొరేట్ శక్తుల అభివృద్ధి మాత్రమే ఆయన అజెండాలో ఉంది. రాష్ట్రంలో సంపన్నులకు భారీగా లాభాలు రావాలంటే కార్మికులకు తక్కువ వేతనాలు ఇచ్చి నిర్బంధంగా పనిచేయించడమే మార్గంగా చంద్రబాబు భావిస్తున్నారు. అందు కోసమే గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో కార్మిక సంఘాలను, ఉద్యమాలను, ఆందోళనలను అణచివేయడమే కార్యక్రమంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకున్నది. జీతాలు పెరిగితే ఉత్పత్తి వ్యయం పెరుగుతుందని ఇది రాష్ట్రానికి నష్టం చేస్తుందని ఆయన పదే పదే చెబుతూ వస్తున్నారు. అలాగే సమ్మెలు, ధర్నాలు, ఆందోళనలు ఉంటే రాష్ట్రానికి పెట్టుబడులు రావని అందుకే నిర్బంధాలతో కార్మికులను అణచివేయాలని ఆయన బహిరంగంగా చెబుతున్నారు.

రాష్ట్రంలోని అసంఘటిత రంగంలో సుమారు 50 లక్షల మంది కార్మికులు కనీస వేతనాల షెడ్యూల్స్ లో ఉన్నారు. వీరికి సుమారు 12-15 సంవత్సరాలుగా వేతనాల్లో ఎటువంటి పెరుగుదల లేకుండా పని చేస్తున్నారు. 5 సంవత్సరాలకోసారి వారి వేతనాలు సవరించడంతోపాటు వారి సంక్షేమాన్ని చూడాల్సిన బాధ్యత ఉన్న ప్రభుత్వం ఆ పని చేయడం లేదు. అసంఘటిత రంగంలో ఉన్న ఈ 50 లక్షల మంది నామమాత్రపు వేతనాలతో, అర్ధాకలితో బతకడం అభివృద్ధి.. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం చెప్పాలి. రాష్ట్రంలోని మూడున్నర లక్షల మంది కాంట్రాక్టు, ఔట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులు కనీస వేతనాలు లేక, కరవు భత్యం లేక, పర్మినెంట్ కాక, త్రిశంకు స్వర్గంలో కాలం గడుపుతూ ఉంటే ప్రభుత్వం చెబుతున్న అభివృద్ధిలో వారికెక్కడా స్థానం లేదు. సమాన పనికి సమాన వేతనం ఇవ్వాలని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పినా ఈ

రాష్ట్రంలో దాన్ని గురించి ఆలోచించే నాథుడే లేడు.

రాష్ట్రంలోని స్కీం వర్కర్లు పెద్ద సంఖ్యలో తమ వేతనాలు పెంచాలని ప్రభుత్వంపై ఎంత ఒత్తిడి తెచ్చినా పోలీసులతో నిర్బంధాన్ని ప్రయోగించి అణచివేయడమే చంద్రబాబు కోరుతున్న అభివృద్ధి. విశాఖలో బ్రాండిక్స్ కు చెందిన వేలాది మంది మహిళలు ఆందోళన చేస్తే పోలీసు నిర్బంధంతో అణచివేయడం, రావ్ తార్ పరిశ్రమలో కార్మిక సంఘం పెట్టుకున్న నేరానికి వందలాది మహిళలను ఉద్యోగాల నుండి తొలగించే యాజమాన్యానికి మద్దతు నివ్వడం చంద్రబాబు అభివృద్ధిలో భాగాలే. అది కృష్ణపట్నం ఓడరేవుగానీ, ల్యాంక్ పరిశ్రమగానీ కార్మిక సంఘాలను అణచి వేయడమే లక్ష్యంగా యాజమాన్యాలు కక్ష సాధింపులకు తలపడితే వారికి అండగా పోలీసుల బలగాలను మోహరింప చేసి కార్మిక ఉద్యమాన్ని అణచివేయడమే రాష్ట్రంలో జరిగిన అభివృద్ధి.

ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో పరిశ్రామిక ప్రమాదాలు విచ్చలవిడిగా పెరిగిపోయాయి. కార్మికశాఖ తనిఖీలు చేయరాదని ఆదేశించి భద్రతా ప్రమాణాలను పాటించని యాజమాన్యాలకు ప్రభుత్వం మద్దతుగా ఉండటంతో ప్రమాదాల సంఖ్య పెరిగింది. అకారణంగా, అన్యాయంగా చనిపోతున్న కార్మికుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగింది. అంతేకాక ప్రభుత్వ విధానాల వల్ల ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో కార్మికశాఖ నిర్వీర్యమయ్యింది. కార్మిక చట్టాలు యాజమాన్యాల చుట్టాలుగా మార్చబడ్డాయి. కార్మిక సమ్మెల్లో ఆందోళనలు పోలీసుల జోక్యం విపరీతంగా పెరిగి పోయింది. మహిళలను కూడా బలవంతంగా రాత్రిపూట పనిచేయించే చట్టాలను ప్రభుత్వం చేసింది.

చంద్రబాబుకు ప్రత్యామ్నాయంగా తాను ముఖ్యమంత్రిగా కావాలనుకుంటున్న జగన్మోహన్ రెడ్డి వద్ద కూడా కార్మికుల సంక్షేమానికి ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమం ఏదీ లేదు. రాష్ట్రంలోని అసంఘటిత రంగ కార్మికుల కనీస వేతనాల విషయంగానీ,

ఉద్యోగ భద్రత విషయంగానీ వారికి అమలు జరిపి సంక్షేమ చర్యలు గురించిగానీ వారి కార్యక్రమంలో ఏమీ లేదు. కాంట్రాక్టు, జెట్ సోర్సింగ్ విధానాన్ని రద్దు చేసి అందరికీ పర్మినెంట్ చేస్తామనే మాట పొరబాటున కూడా వారి నోటినుండి రాదు. స్కీం వర్కర్లందర్నీ రెగ్యులరైజ్ చేస్తామనే వాగ్దానంగానీ, రాష్ట్రంలోని పారిశ్రామిక కార్మికుల, అసంఘటిత రంగ కార్మికుల సమస్యలపై అవగాహనగానీ వారిని ఆదుకోవడానికి అవసరమైన ప్రణాళికగానీ ఎప్పుడూ ప్రకటించలేదు. అంతేకాదు 5 ప్రధానమైన కార్మిక చట్టాలను మార్చి కార్మికుల సంక్షేమానికి సమాధికట్టేలా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చట్టాలను ప్రతిపాదిస్తే శాసనసభలో మాటమాత్రం కూడా నిరసన తెలియ జేయకుండా చట్టసవరణలన్నింటినీ బలపర్చడంలోనే వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్ విధానాలేమిటో అర్థమవుతుంది. ఆ పార్టీ ప్రకటించిన నవరత్నాల్లో కూడా కార్మికుల జీవితాలను మార్చేసే ప్రత్యామ్నాయం మచ్చుక్కూడా కనబడదు.

ఏ ప్రభుత్వం అయినా సంక్షేమ రాజ్యాన్ని నిర్మించాలనే తపనతో పనిచేయకపోతే అటువంటి ప్రభుత్వం కచ్చితంగా ప్రజావ్యతిరేక ప్రభుత్వంగా భావించవచ్చు. అందుకే వామపక్ష ప్రత్యామ్నాయంలో అభివృద్ధి జపం కాకుండా ప్రజల ఆర్థిక, సామాజిక పరిస్థితుల్లో అభివృద్ధి సాధించడమే నిజమైన అభివృద్ధిగా ప్రతిపాదించడం జరిగింది. వామపక్షాలు అధికారంలోకి వస్తే సాధారణ కార్మికుడు కనీస వేతనం నెలకు రూ.18 వేలుగా నిర్ణయించి ఆపై స్థాయి కార్మికులందరికీ (సెమీ స్కీల్డ్, స్కీల్డ్, హైస్కీల్డ్) మరింత ఉన్నతస్థాయి వేతనాలను నిర్ణయించడమే కాకుండా కచ్చితంగా అమలు జరిపే యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించాయి. కార్మికశాఖను ప్రక్షాళనం చేసి కార్మిక చట్టాలన్నింటినీ అమలు చేసేలా నిర్వహిస్తామని కార్మిక వివాదాల్లో పోలీసు యంత్రాగం జోక్యం లేకుండా చేస్తామని ప్రకటించాయి. రాష్ట్రంలోని కార్మికులందరికీ ప్రావిడెంట్ ఫండ్, ఈఎస్ఐ అమలు జరిగేలా చూస్తామని, అవసరమైతే చట్టాలను

సవరిస్తామని ప్రకటించాయి. కార్మికులకు సంఘస్వేచ్ఛ, సమ్మె హక్కు గ్యారంటీ చేస్తామని అందరికీ బోనస్ హక్కుగా కల్పిస్తామని, ఉద్యోగభద్రత అందరికీ గ్యారంటీ చేయబడుతుందని, యాజమాన్యాల వేధింపుల నుండి కార్మికులకు రక్షణ కల్పిస్తామని చెప్పాయి. కాంట్రాక్టు, జెట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులందర్నీ రెగ్యులరైజ్ చేస్తామని, సీపీఎస్ నుండి ఉపసంహరించుకోని పాత పెన్షన్ స్కీంను అమలు చేస్తామని తమ కార్యక్రమంలో స్పష్టం చేశారు. శ్రామిక మహిళలకు పురుషులతోపాటు సమాన వేతనం హక్కుగా ఇవ్వబడుతుందని, రాత్రివేళల్లో మహిళలు పనిచేయకుండా నిషేధిస్తామని, పని ప్రాంతాల్లో లైంగిక వేధింపుల పట్ల కఠినంగా వ్యవహరిస్తామని వామపక్షాలు ప్రకటించాయి. అలాగే రాష్ట్రంలో మూసివేసిన పరిశ్రమలను తెరిపించి కార్మికుల ఉపాధి కాపాడటం, వారి చట్టబద్ధమైన హక్కులను కాపాడటం ప్రభుత్వం బాధ్యతగా వామపక్షాలు ప్రకటించాయి. ప్రతి కార్మికుడి జీవితం సుఖంగా ఉండేలా, అందరికీ నివాస గృహాలు నిర్మిస్తామని, వారికి వారి పిల్లలకు ఉచిత విద్య, వైద్యం గ్యారంటీ చేయబడుతుందని వామపక్షాల కార్యక్రమంలో ప్రకటించాయి.

2019 ఎన్నికల్లోనే వామపక్షాల ప్రభుత్వం ఏర్పడుతుందని భ్రమపడాల్సిన అవసరం లేదు. అయితే ఏ ప్రభుత్వం ఏర్పడినా పై హక్కుల సాధన కోసం పోరాడతామని వామపక్షాలు ప్రకటించాయి. అధికారంలోకి వచ్చినా, రాకపోయినా వామపక్షాలు ప్రజలు, కార్మికుల ముందు వారి సంక్షేమానికి సంబంధించిన, వారి జీవితాల్లో మౌలికమైన మార్పును తెచ్చేందుకు కృషి చేస్తున్నందున కార్మికవర్గం వామపక్షాలతో కలసి రాబోయే ఎన్నికల్లోనూ ఆతర్వాతా కలసి పోరాడాల్సి ఉన్నది. కార్మిక సంఘాలు ఈ ప్రజాప్రత్యామ్నాయాన్ని లోతుగా చర్చించి కార్మికుల్లోకి తీసుకొనిపోవడం, వారి చైతన్యాన్ని పెంపొందించి ఈ కార్యక్రమం అమలు కోసం పోరాడేలా చూడటం నేటి అవసరంగా భావించాలి.

- ఎం.పి.గౌర్

భద్రత లేని కాంట్రీబ్యూటరీ పెన్షన్ స్కీమ్

భారత రాజ్యాంగం ఏడో షెడ్యూల్లో 'పెన్షన్' రాష్ట్ర జాబితాలో ఉన్నది కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీపీఎస్ కోసం ఇచ్చిన జీవోలను రద్దు చేసి, PFRDA నుండి బయటకు రావాలని సి.పి.ఎం. ఉద్యోగులంతా కోరుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం PFRDA నుండి బయటకు రావటం ఆ ప్రభుత్వ ఇష్టమని కేంద్రఆర్థిక శాఖ ఇటీవల పేర్కొన్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీపీఎస్ ను రద్దు చేసి, ఓపీఎస్ ను పునరుద్ధరించి ఉద్యోగుల, ఉపాధ్యాయుల ఆకాంక్షలను నెరవేర్చగలదని ఆశించాలి.

మూడు దశాబ్దాలపాటు సర్వీస్ చేసి పదవీ విరమణ చేసిన ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకు, వారి కుటుంబాలకు సామాజిక భద్రత కల్పించడం కోసం ఇచ్చేదే పెన్షన్. ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు జీవితకాలం ప్రభుత్వ సేవలో గడిపి వృద్ధాప్య దశలో కుటుంబం, అనారోగ్యం, ఆర్థికభారం, తమపై ఆధారపడిన పిల్లలు, విద్య, వైద్యం, పిల్లల వివాహం తదితర అంశాలతో సతమతమయ్యే దశలో పదవీ విరమణ చేస్తారు. ఈ దశలో రిటైర్ అయ్యే ఉద్యోగికి లభించే పెన్షన్, గ్రాట్యూటీ, కమ్యూటీషన్, కుటుంబ పెన్షన్ మొదలైనవి ఉద్యోగికి ఎంతో ధైర్యాన్ని, భద్రతను కలుగజేస్తాయి.

1982లో 'డి.ఎస్. నకరా వెర్చుస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా' కేసులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి వై.వి. చంద్రచూడ్ ఆధ్వర్యంలోని సుప్రీంకోర్ట్ ధర్మాసనం పెన్షన్ పై చారిత్రాత్మక తీర్పు చెప్పింది. పెన్షనర్లు ఆత్మగౌరవంతో, స్వాతంత్ర్యంతో, హుందాగా ఎలాంటి సమస్యలు లేకుండా ఉద్యోగిగా ఉన్నప్పటి హోదాకు తగ్గకుండా జీవించడానికి అనువుగా ఉండే పెన్షన్ పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సుప్రీంకోర్ట్ ఆదేశించినది. సుప్రీంకోర్ట్ తీర్పు ఆధారంగా మన రాష్ట్రంలో ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయ సంఘాలు అనేక పోరాటాలు చేసి 'డిఫెండ్ బెనిఫిట్ పెన్షన్' నుండి 'ట్రీపుల్ బెనిఫిట్ పెన్షన్ స్కీమ్'ను (పాత పెన్షన్ విధానం) సాధించుకున్నాం. పాత పెన్షన్ విధానంలో పదవీ విరమణ నెలలో ఉండే

వేతనంలో 50 శాతం మొత్తాన్ని పెన్షన్ గా నిర్ణయించి ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది. చివరి నెల వేతనం, డి.ఎ.కి 16 రెట్లు మొత్తం గ్రాట్యూటీగా లభిస్తుంది. పెన్షన్ లో 40 శాతం కమ్యూటీ చేసుకోవచ్చు. ఏడాదికి రెండు సార్లు పెరిగే కరువు భత్యం లభిస్తుంది. సర్వీసులో ఉన్న ఉద్యోగులకు పే రివిజన్ జరిగినట్లు పెన్షన్ రివిజన్ జరుగుతుంది. 75 ఏళ్ల వయసు నుండి పెన్షన్ పర్సంటేజీ పెరుగుతుంది. వైద్య ఖర్చులు పొందే సదుపాయం ఉంటుంది. పెన్షనర్ చనిపోతే జీవిత భాగస్వామికి కుటుంబ పెన్షన్ లభిస్తుంది. పాత పెన్షన్ విధానంలో రిటైర్డ్ ఉద్యోగికి భరోసా, సామాజిక భద్రత ఉన్నాయి.

పెన్షన్ సంస్కరణలు భారతదేశంలో అమలు చేయాలంటూ అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి (ఐ.ఎం.ఎఫ్) 2001లో పత్రాన్ని ప్రకటించింది. పాత పెన్షన్ విధానాన్ని రద్దు చేసి నూతన పెన్షన్ విధానం ప్రవేశ పెట్టాలని అనేక వర్కింగ్ గ్రూపులు ఏర్పాటు చేసి, ఎడతెగని అధ్యయనాలు చేశారు. 2001 మేలో ఎన్.డి.ఎ ప్రభుత్వం, పెన్షన్ పై బి.కె.భట్టాచార్య కమిషన్ ను నియమించింది. ఈ కమిటీ 2003 అక్టోబరులో నూతన పెన్షన్ విధానంపై నివేదిక ఇచ్చింది. దీని ఆధారంగా వాజపేయి ప్రభుత్వం 2004 జనవరి 1 నుండి నూతన పెన్షన్ విధానాన్ని అమల్లోకి తెచ్చింది.

పాత పెన్షన్ విధానంలో ఉన్న గ్రాట్యూటీ, కుటుంబ పెన్షన్, కమ్యూటీషన్ మొదలగు సౌకర్యాలన్నీ నూతన పెన్షన్ విధానంలో రద్దయ్యాయి. నూతన పెన్షన్ విధానంలో ఉద్యోగులు జీతం నుండి 10 శాతం వాటా చెల్లిస్తే ప్రభుత్వం కూడా అంత సొమ్ము జత చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ సొమ్మును అధిక లాభాల కోసం స్టాక్ మార్కెట్లో పెట్టుబడిగా పెడతారు. స్టాక్ మార్కెట్ ఒడిదుడుకులకు లోబడి పెన్షన్ ఫండ్ రెగ్యులేటరీ అండ్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ ద్వారా ఉద్యోగులకు పెన్షన్ చెల్లిస్తారు. ఈ విధానంలో ఉద్యోగుల సొమ్ముకు ఎటు వంటి భద్రతా ఉండదు.

PFRDA 2013 చట్టం 3వ

అధ్యాయం, నిబంధన 12, క్లాజ్ 4, 5 ప్రకారం ఇతర పెన్షన్ పథకాలలోని ఉద్యోగులను ఈ నూతన పెన్షన్ పథకంలోకి తీసుకురావచ్చు. అంటే పాత పెన్షన్ పథకంలోని ఉద్యోగులను కూడా నూతన పెన్షన్ పరిధిలోకి తేవచ్చు. ఇది దారుణమైన నిబంధన. మొత్తం నూతన పెన్షన్ పథకాన్ని PFRDA నియంత్రిస్తుంది. వాస్తవానికి PFRDA చట్టం ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నూతన పెన్షన్ విధానాన్ని ఐచ్ఛికంగా అమలు చేసుకోవచ్చున్నారు. కానీ పెన్షన్ భారాన్ని తగ్గించుకోవటానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నూతన పెన్షన్ విధానాన్ని 'కాంట్రీబ్యూటరీ పెన్షన్ పథకం' పేరుతో 2004 సెప్టెంబర్ 1 నుండి అమలు చేసింది. గత 14 ఏళ్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సుమారు లక్షా 70 వేల మంది ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు సీపీఎస్ విధానంలో నియమితులై ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకు సీపీఎస్ వర్తింపజేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2004 సెప్టెంబర్ లో జీ.వో. నెం. 653, 654, 655 ద్వారా ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. 2004 సెప్టెంబర్ 1 తరువాత విధుల్లో చేరిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులందరికీ జీ.వో. నెం. 653 ప్రకారం సీపీఎస్ విధానం అమలవుతుంది. ఉద్యోగులతోపాటు స్థానిక సంస్థలు గ్రామపంచాయితీలు, మండల వరిషత్, జిల్లా వరిషత్, మున్సిపాలిటీలు, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు, అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీలు, జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థలు, వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ కమిటీలు, విశ్వవిద్యాలయాలు, గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ పొందుతున్న సంస్థలు, అటానమస్ కార్పొరేషన్స్ లోని ఉద్యోగులందరికీ ఈ పథకం వర్తిస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ జనరల్ ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ రూల్స్ కు జీ.వో. నెం. 654 ద్వారా సవరణలు చేశారు. ఈ ఉత్తర్వుల ప్రకారం 2004 సెప్టెంబర్ 1 తరువాత సర్వీస్ లో చేరిన ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకు ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ (పి.ఎఫ్) పథకం వర్తింపు కాదు. 2004

సెప్టెంబర్ 1 తరువాత విధుల్లో చేరిన ప్రతి ఉద్యోగి తన బేసిక్ పే, డీఏలలో 10 శాతం సీపీయస్ చందాగా చెల్లించాలి. అంతే సొమ్మును మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ గా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగి ఖాతాకు జమ చేస్తుంది. ఉద్యోగి కాంట్రీబ్యూషన్ కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాంట్రీ బ్యూషన్ ను కలిపి, ఆ మొత్తాన్ని ఏజీ కార్యాలయం పెన్షన్ ఫండ్ రెగ్యులేటరీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీకి (PFRDA) బదిలీ చేస్తుంది.

సీపీయస్ ను PFRDA నియంత్రిస్తుంది. దీని నిర్ణయాలు, విధానాలు అమలు పరచటానికి నేషనల్ సెక్యూరిటీ డిపాజిటరీ లిమిటెడ్ (NSDL)ను ఏర్పాటు చేసింది. PFRDA తన వద్ద గల ఖాతాదారుల సొమ్మును ఇన్వెస్ట్ చేయటానికి పెన్షన్ ఫండ్ మేనేజర్స్ ను నియమించుకుంది. రిలయన్స్ క్యాపిటల్, కొటక్ మహేంద్ర, పూడెన్నియల్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్, హె.డి.ఎఫ్.సి లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్... మొదలైన సంస్థలను పెన్షన్ ఫండ్ మేనేజర్స్ గా నియమించింది. ఖాతాదారుల సొమ్మును ఈ కంపెనీలు షేర్ మార్కెట్టులో పెట్టుబడులుగా పెడతాయి. ఖాతాదారుల భవిష్యత్తును షేర్ మార్కెట్ జూదం నిర్ణయిస్తుంది.

14 ఏళ్లుగా లక్షలాది ఉద్యోగులు సీపీయస్ విధానంలో నియమించబడ్డారు. కేంద్రంలో 16 లక్షల మంది, 29 రాష్ట్రాల్లో దాదాపు 30 లక్షల మంది ఉద్యోగులు సీపీయస్ లో పనిచేస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో లక్షా 70 వేల మంది సీపీయస్ ఉద్యోగులు ఉన్నారు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో దాదాపు 300 మంది సీపీయస్ ఉద్యోగులు చనిపోతే వారికి ఎటువంటి పెన్షన్ రావటం లేదు. ఈ పథకం ప్రారంభమై 14 ఏళ్లు గడిచినప్పటికీ పదవీ విరమణ చేసిన ఉద్యోగికి ఎంత పెన్షన్ వస్తుందో తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఒకే రకమైన విధులు నిర్వహిస్తున్న ఒకే తరహా సిబ్బందిలో పెద్ద వైరుధ్యం ఏర్పడింది. పాత పెన్షన్ (OPS), కాంట్రీబ్యూటరీ పెన్షన్ స్కీం (CPS) విధానాల అమలు కారణంగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల్లో అంతరాన్ని, అసమానతను ఈ చట్టం సృష్టించింది. లక్షలాది కుటుంబాల్లో సామాజిక భద్రతను తిరిగి నెలకొల్పాలంటే పాత పెన్షన్ విధానాన్ని (OPS) పునరుద్ధరించడం మినహా మరో మార్గం లేదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రస్తుతం సీపీయస్ రద్దు కోసం పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమాలు ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి. ఉద్యోగులు, ఉపా

ధ్యాయ సంఘాలతో పాటు ప్రత్యక్షంగా సీపీయస్ ఉద్యోగ సంఘాలు ఏర్పడి మూడేళ్లుగా ఓపీయస్ కావాలని ఆందోళన తీవ్రతరం చేశాయి. 'ఫ్యాప్టో' నాయకత్వాన ఉపాధ్యాయులు ఆందోళనలు చేపట్టారు. ఎన్నికలు సమీపించేకొద్దీ సీపీయస్ రద్దు రాజకీయ డిమాండుగా మారుతోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గతంలో సీపీయస్ ఉద్యోగులకు గ్రాట్యుటీ, ఫ్యామిలీ పెన్షన్ జీ.వో.లు ఇచ్చినప్పటికీ వారు సంతృప్తి చెందలేదు.

భారత రాజ్యాంగం 7వ షెడ్యూల్లో 'పెన్షన్' రాష్ట్ర జాబితాలో ఉన్నది కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీపీయస్ కోసం ఇచ్చిన జీవోలను రద్దు చేసి PFRDA నుండి బయటకు రావాలని సీపీయస్ ఉద్యోగు లంతా కోరుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం PFRDA నుండి బయటకు రావటం ఆ ప్రభుత్వ ఇష్టమని కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ ఇటీవల పేర్కొంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీపీయస్ ను రద్దు చేసి, ఓపీఎస్ ను పునరుద్ధరించి ఉద్యోగుల, ఉపాధ్యాయుల ఆకాంక్షలను నెరవేర్చగలదని ఆశిద్దాం.

- కె.ఎస్. లక్ష్మణరావు
శాసనమండలి మాజీ సభ్యులు

కనీసవేతనం రూ.18 వేలుగా ప్రతిపాదించాలి

73 ఎంప్లాయిమెంటు షెడ్యూల్లో ప్రారంభ కనీస వేతనం రూ.18 వేలుగా ఉండాలని, ముసాయిదా పేరుతో ప్రభుత్వం కార్మికులకు ద్రోహం చేసిందని దీన్ని తీవ్రంగా ఎదుర్కొంటామని సిఐటియు రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు కందారపు మురళి హెచ్చరించారు. తిరుపతి భీమాస్ ప్యారడైజ్ హోటల్ లో కనీస వేతనాల సలహా మండలి చైర్మన్ రామ్మోహన్ రావు కార్మిక సంఘాలతో, యాజమాన్య ప్రతినిధులతోనూ సెప్టెంబర్ 26 ఉదయం సమావేశమయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా కందరాపు మురళి మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున కార్మికశాఖ కమీషనర్ విడుదల చేసిన కనీస వేతనాల ముసాయిదా ప్రతిపాదనపై, సలహా మండలిలో చర్చించకుండా అభిప్రాయాలు

చెప్పమనటం చట్ట వ్యతిరేకమైందని తీవ్రంగా విమర్శించారు. మండలి చైర్మన్ గతంలో కార్మిక నాయకుడని, కార్మికనాయకుడై ఉండి కార్మిక వ్యతిరేక ముసాయిదాపై అభిప్రాయాలు కోరటం ఏమిటన్నారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో కార్మిక సంఘాలతో చర్చించకుండా జిల్లాల్లో టూర్లు ఏర్పాటు చేయటంలో ఉద్దేశం ఏమిటని ప్రశ్నించారు.

బేసిక్, వీడీఏలను కలిపి బేసిక్ వేతనంగా 26 షెడ్యూల్లో నిర్ణయించారని దీని వల్ల వేతనం రూపాయి కూడా పెరగదని అన్నారు. 2006వ సంవత్సరంలో వేతన సవరణ చేసి 12 ఏళ్లపాటు దాని ఊసే ఎత్తక పోవటం కార్మిక ద్రోహమన్నారు. ఎన్నికల ముందు నాటకాలను రాష్ట్రంలోని 50 లక్షల మంది కార్మికులు గమనిస్తున్నారనిన్నారు. జీఓ

నెం.11 ను సవరించలేదని ధరలు అనేక రెట్లు ఈ పన్నెండేళ్లలో పెరిగి పోయాయని ఆ మేరకు వేతనాలు పెంచక పోవటంలో దురుద్దేశం అర్థమవుతుందని, ప్రభుత్వం యజమానుల ప్రభుత్వమని అందుకే కార్మిక వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తుందని విమర్శించారు.

73 షెడ్యూల్లో 26 షెడ్యూల్లను ముసాయిదాగా ప్రకటించిందని ఏ ఒక్క షెడ్యూల్లోనూ వేతనాలు పెంచలేదని మురళి నిలదీశారు. స్పిన్నింగ్, బీడీ, హేచర్స్, హోటల్స్, హార్టికల్చర్, జూట్, కాఫీప్లాం టేషన్, సాఫ్ట్ డ్రింక్స్ తదితర రంగాల్లో రూపాయి వేతనం పెరగలేదన్నారు. 2000 సంవత్సరంలో నిర్ణయించిన విడివి పాయింట్ ను రూ.10.50 పైసలుగా కొనసాగించాలని డిమాండ్ చేశారు.

అంగన్వాడీలకు ఏది భరోసా!

అంగన్వాడీలకు ఏది భరోసా! ఇదోక అంగన్వాడీల వ్యథ. సెప్టెంబర్ 16, 2018 విజయవాడ ఐసీడీయస్ ప్రాజెక్ట్ అర్బన్ 1..వరిధిలో అంగన్వాడీ వర్కర్ గా పనిచేస్తున్న ఆవులకుమారి (39) అనారోగ్యంతో చనిపోయింది. ఈమె భర్త కాలు విరిగి రెండు నెలలుగా ఇంటి వద్దనే ఉంటున్నాడు. ఈమెకు ఇద్దరు పిల్లలు. పాప డిగ్రీ మొదటి సంవత్సరం చదువుతోంది. బాబు పదోతరగతి చదువుతున్నాడు. ఈమె మరణంతో ఆ కుటుంబం వీధిన పడింది. ఈమె చనిపోయే ముందు రక్త పరీక్షలు చేయించగా 3 శాతం ఉంది. రక్తహీనతతో బాధపడింది. ఇలాంటి అంగన్వాడీ వ్యథలు ఎన్నో.... అందరికీ ఆరోగ్యం అంటున్న ప్రభుత్వం అంగన్వాడీలకు పౌష్టికాహారం అందించాలని తెలియదా? సక్రమంగా

బిల్లులు చెల్లించరు. వేతనాలు నెలనెలా ఇవ్వరు. ఆ ప్రోగ్రాం ఈ పోగ్రాం అని ఆర్థిక భారం మోపుతున్నారు. నాణ్యమైన ఫుడ్ సరఫరా చేయరు. ఇతర అదనపు పనులు చేయించుకుంటున్నారు. ఎన్నో కబుర్లు

చెప్పేవాళ్లు ఈ నమన్యలు ఎందుకు పరష్కరించరు. సరైన సదపాయాలు అంగన్వాడీ కేంద్రాల్లో ఎందుకు కల్పించటం

లేదు. అభివృద్ధి అంటున్న ప్రభుత్వం ఎందుకు సంక్షేమంపై స్పందించలేదు. పోషకాహార మాసోత్ప వాలు జరుపుతున్న ప్రభుత్వం అంగన్వాడీల ఆరోగ్యం ఎందుకు పట్టించుకోదు? ఈ కుటుంబాన్ని ఎవరు ఆదుకుంటారు.. వీధినపడ్డ పిల్లలకు ఏది భరోసా? అంగన్వాడీలకు పని ఒత్తిడి తగ్గించాలి. కనీస వేతనం అమలు చేయాలి. చనిపోయిన వారికి ఇన్సూరెన్స్ సౌకర్యం కల్పించాలి. చనిపోయిన కార్యకర్తకు మట్టి ఖర్చులు ఇవ్వాలి. వారి ఇంటిలో చదువుకున్న కూతురికి గానీ కోడలికి గానీ ఆ ఉద్యోగం ఇప్పించాలి. ప్రభుత్వం దిగిరావాలి. మహిళాసంక్షేమానికి పెద్ద పీట వేశామని చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా అంగన్వాడీలను ఆదుకోవాలని కోరుకుంటున్నాం.

అంగన్వాడీలను విధుల్లోకి తీసుకోవాలంటూ ఐటీడీఏ మొట్టడి

చింతూరు(తూర్పుగోదావరి): అకారణంగా విధుల నుంచి తొలగించిన అంగన్వాడీలను వెంటనే విధుల్లోకి తీసుకోవాలని కోరుతూ సిఐటియు ఆధ్వర్యంగా అంగన్వాడీ ఉద్యో

జాతీయ ఉపాధ్యక్షురాలు జి.బేబీరాణి మాట్లాడారు. విఆర్ పురం ప్రాజెక్టు పరిధిలో ఒడ్డిగూడెం-2, కూనవరం మండలం పెదార్కూర్ మినీ సెంటర్, చింతూరు

కాంట్రాక్టర్ సరఫరా చేశారని, దానికి అంగన్వాడీ వర్కర్లను బాధ్యులను చేయడం అన్యాయమని అన్నారు. అంగన్వాడీలపై పీఓ వ్యవహారిస్తున్న తీరు సమంజసంగా లేదన్నారు. ఇప్పటికైనా తొలగించిన వర్కర్లను విధుల్లోకి తీసుకోవాలని, పెండింగ్ బిల్లులు, వేతనాలు వెంటనే ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేశారు. అనంతరం ఐటీడీఏ ఏపీఓ పిచ్చుక వెంకటేశ్వర్లుకు వినతిపత్రం అందజేశారు. స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాలంటూ ఐటీడీఏ ఎదుటే బైటాయించారు. ఐటీడీఏ పీడీతో ఏపీఓ ఫోన్లో మాట్లాడారు. మూడురోజుల్లోగా నమన్యన పరిష్కరిస్తామని పీడీ చెప్పడంతో ఆందోళన విరమించారు. ఈ కార్యక్రమంలో సిఐటియు నాయకులు దాకి శేషావతారం, పూనెం సత్యనారాయణ. పల్లపు వెంకట్, కొమరం పెంటయ్య, మాధవరావు, సీతారామయ్య, లక్ష్మణ్, భద్రయ్య, సావిత్రి, విలీన మండలాల అంగన్వాడీ వర్కర్లు పాల్గొన్నారు.

గులు తూర్పుగోదావరి జిల్లా చింతూరు ఐటీడీఏను సెప్టెంబర్ 26న మొట్టడించారు. తొలుత చింతూరులోని ఎస్ఎం హాస్టల్ నుంచి ఐటీడీఏ వరకూ ర్యాలీ నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా సిఐటియు

మండలం ఏజీ కోడేరు-1, ఏజీ కోడేరు-2 కేంద్రాల అంగన్వాడీలను ఎటువంటి సమాచారం లేకుండా పక్కన పెట్టారన్నారు. వెంటనే వీరిని విధుల్లోకి తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. గడువు ముగిసిన పాలను

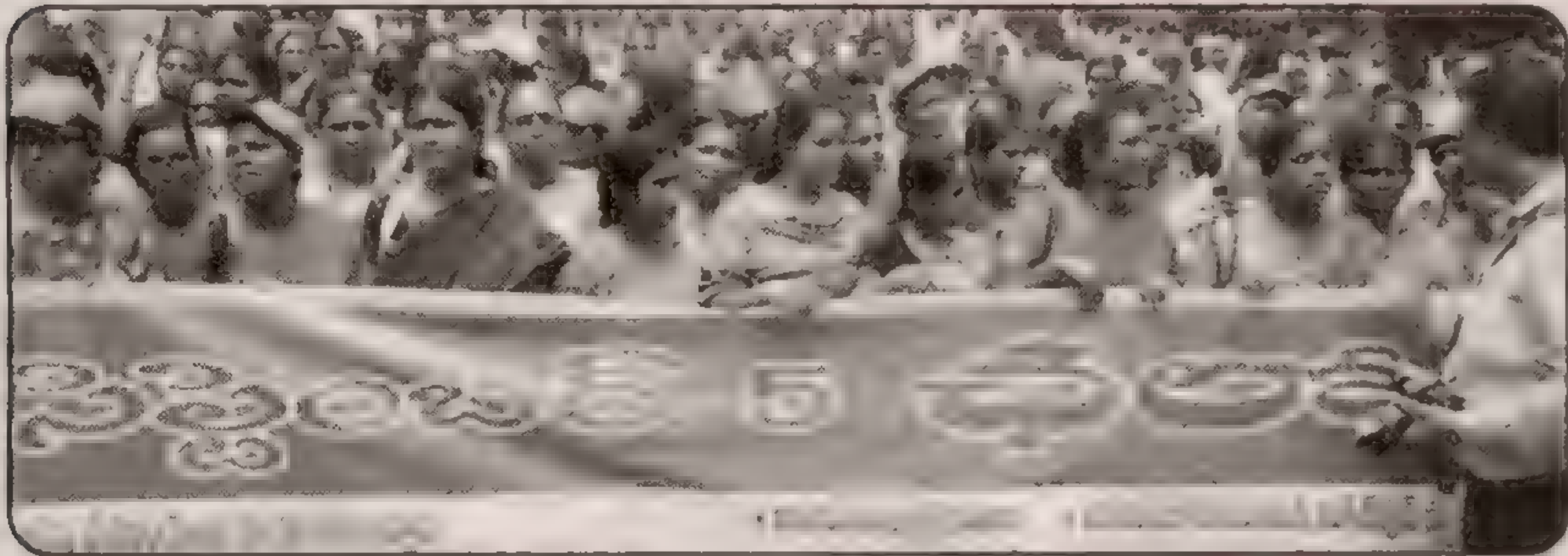

అంగన్‌వాడీలు మరో పోరాటానికి సిద్ధమవ్వాలి

ఐసీడీఎస్‌కు బడ్జెట్ పెంచాలని, నగదు బదిలీ, మిక్సెడ్ ఫుడ్ ప్యాకెట్స్ ఆపాలని, కనీస వేతనం, పెన్షన్, పీఎఫ్, ఈఎస్‌ఐ

తదితర సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతూ సెప్టెంబర్ 5వ తేదీన అఖిల భారత పిలుపు మేరకు నిర్వహించిన కార్మిక-కర్షక ర్యాలీలో

మన రాష్ట్రం నుండి అంగన్‌వాడీలు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు. సెప్టెంబర్ 11వ తేదీన మోడీ ప్రభుత్వం స్పందించి అంగన్‌వాడీ వర్కర్‌కు రూ.1,500/-, హెల్పర్‌కు రూ.750/-, మినీ వర్కర్‌కు రూ.1,250/- వేతనాలు పెంచింది. ఇది మన పోరాట విజయం. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన ఖాతాలో వేసుకునే విధంగా వార్తలు వస్తున్నాయి. అంగన్‌వాడీలు మరో పోరాటానికి సిద్ధం కావాలని కోరుతున్నాం.

అంగన్‌వాడీ కేంద్రాల పర్యవేక్షణ కమిటీలను రద్దు చేయాలి

అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలపై కొత్తగా సాధికార మిత్రులు, ద్వైతా గ్రూపు మహిళలు, ఆశా వర్కర్లు, కిశోర బాలికలు, రిటైర్డ్ టీచర్స్, ఇద్దరు పిల్లల తల్లిదండ్రులు తదితరులతో పర్యవేక్షణ కమిటీలు వేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. గర్భిణీలు, బాలింతలు, చిన్నపిల్లలకు పౌష్టికాహారం అందించడంతోపాటు 6 సంవత్సరాల పిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పించే అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలను ప్రైవేటు పరం చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధమవుతోంది. ఐసీడీఎస్ పరిధిలో పనిచేసే ఈ కేంద్రాలను పర్యవేక్షించేందుకు సూపర్‌వైజర్లు, సీడీపీఓ లు ఉన్నారు. కొన్ని జిల్లాల్లో బయోమెట్రిక్ అమలవుతోంది. కానీ ఇప్పుడు కొత్తగా అంగన్‌వాడీ సెంటర్ పరిధిలో పర్యవేక్షణ కమిటీలు వేయాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ నిర్ణయాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని ఐసీడీఎస్ కమీషనర్‌కు వినతిపత్రం ఇచ్చారు.

కేశవరం కోకాకోలా గుర్తింపు ఎన్నికల్లో సిబిడియూ ఘన విజయం 131 ఓట్లు మెజార్టీతో ఏబిడియూసీ కి 66 ఓట్లు, సిబిడియూకి 197

హెల్పర్‌కు ప్రమోషన్లు అమలు చేయాలి మినీ వర్కర్‌కు వేతనాలు పెంచాలి

అంగన్‌వాడీ హెల్పర్‌కు 10 సంవత్సరాలు సీనియార్టీ ఉంటేనే ప్రమోషన్లు ఇస్తామని కొత్తగా సర్క్యులర్ జారీ చేశారు. దీని వలన సీనియార్టీ లేని హెల్పర్లు ప్రమోషన్లు రాక నష్టపోతారు. ఈ నిర్ణయాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని, వర్కరు, హెల్పర్ల పని పనిచేస్తున్న మినీ వర్కర్‌కు కూడీ వర్కర్‌తో సమానంగా వేతనాలు పెంచాలని, అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలకు చెల్లించాల్సిన బకాయి బిల్లులు, 4 నెలల నుండి అమృత హస్తం బిల్లులు, 2 లేదా 3 సంవత్సరాల నుండి టీఏ, ట్రాన్స్‌పోర్ట్ బిల్లులు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. గ్యాస్ బిల్లు లబ్ధిదారునికి 20 పైసలు ఇస్తున్నందు వల్ల అదనంగా వర్కర్ల పెట్టుబడి పెట్టాల్సి వస్తోంది. సెంటర్ల నిర్వహణకు అంగన్‌వాడీ వర్కర్ల పెట్టుబడి పెట్టి కేంద్రాలు నడవటం వలన ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. సెంటర్ అద్దెలు పట్టణాల్లో ఇస్తున్న రూ.3 వేలు, గ్రామాల్లో ఇస్తున్న రూ.750 కూడా కొన్ని నిబంధనల పేరుతో మొత్తం చెల్లించటం లేదు. వర్కర్లు వడ్డీలకు అప్పులు చేసి సెంటర్లు అద్దెలు కడుతున్నారు. నిబంధనలు సడలించి సెంటర్ అద్దెలు ఒకే విధంగా అమలు

చెయ్యాలి. కేంద్రాలకు కరెంట్ బిల్లులను పంచాయితీలు చెల్లించ లేకపోవడం వల్ల కరెంటు మీటర్లు తీసేస్తున్నారు. కొన్నిచోట్ల వర్కర్లే చెల్లిస్తున్నారు. పంచాయితీలే కేంద్రాలకు కరెంటు బిల్లులు చెల్లించాలి. కేంద్రాలకు గతంలో అవసరమైన రిజిస్టర్లు ప్రభుత్వమే సరఫరా చేసేది. ప్రస్తుతం రెండు సంవత్సరాల నుండి వర్కర్లే రిజిస్టర్లు సొంత డబ్బుతో కొని కేంద్రాలు నిర్వహిస్తున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్ట్ చార్జీలకు ఇస్తున్న లబ్ధిదారునికి 3 పైసలు ఏమాత్రం సరిపోవడం లేదు. వర్కర్లు, హెల్పర్లు, మినీ వర్కర్లు చాలా ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఖాళీ అయిన వర్కర్లు, హెల్పర్లు పోస్టులను 5 సంవత్సరాల నుండి భర్తీ చేయడంలేదు. అందువలన వర్కర్లు, హెల్పర్లు అదనపు పనిభారం ఎక్కువై అనారోగ్య పాలవు తున్నారు. ఖాళీ అయిన వర్కర్లు, హెల్పర్లు, సూపర్‌వైజర్లు పోస్టులను భర్తీ చేయాలని, అంగన్‌వాడీ సెంటర్ల నిర్వహణకు వేస్తున్న పర్యవేక్షణ కమిటీలను రద్దు చేయాలని, పెండింగ్ బకాయిలు వెంటనే ఇవ్వాలని కోరుతూ ఐసీడీఎస్ కమీషనర్ గారికి, ప్రాజెక్టు జిల్లా పీడీ లకు వినతిపత్రాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఆరోగ్య కేంద్రాల ఉద్యోగుల వేతనాలు పెంచాలి

‘ముఖ్యమంత్రి ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో’ పనిచేస్తున్న వివిధ కేడర్ల ఉద్యోగుల వేతనాల్ని పెంచాలని, సమాన పనికి సమాన వేతనం అందించాలని, వైద్య రంగాన్ని ప్రభుత్వ ఆధీనంలోనే నిర్వహించాలని వక్తలు డిమాండ్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి ఆరోగ్య కేంద్రాల కాంట్రాక్టు, జెట్ సోర్సింగ్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ అధ్వర్యంలో విజయవాడ రైల్వే స్టేషన్ నుంచి అలంకార్ సెంటర్ లోని ధర్మాచౌక్ వరకు ర్యాలీ, అనంతరం ధర్మా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా సిఐటియు రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి ఎంఎ గృహర్ మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ‘సీఎం ఆరోగ్య కేంద్రాల’ నిర్వహణను అపోలో, ధనుష్ ఇన్స్టిట్యూట్ సంస్థలకు అప్పగించడంలో ఆంతర్యమేంటో బయటపెట్టాలన్నారు. దీనివల్ల కార్పొరేట్ సంస్థలకు తప్ప ఉద్యోగులకు, ప్రజానీకానికి ఒరిగేదేమీ లేదన్నారు. ఒక్కో సెంటర్ కు నెలకు రూ. 4.40 లక్షలు చెల్లిస్తున్నప్పటికీ ఉద్యోగుల వేతనాలను పెంచడంలేదన్నారు. వైద్య రంగాన్ని దశల వారీగా కార్పొరేట్ సంస్థలకు ఎందుకు కట్టబెడుతున్నారని ప్రశ్నించారు. వైద్య రంగాన్ని ప్రభుత్వ

దిగొస్తుందన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కాంట్రాక్టు, జెట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగుల జేఏసీ గౌరవాధ్యక్షులు ఏవీనాగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ సీఎం డ్యాష్ బోర్డులో అన్నీ కనిపిస్తాయంటున్న చంద్రబాబుకు వైద్య, ఆరోగ్య శాఖల ఉద్యోగుల సమస్యలు

జీవో నంబర్ 151 ప్రకారం వేతనాల పెంపును అమలు చేయాలన్నారు. యూనియన్ అధ్యక్షురాలు డి.అనిత మాట్లాడుతూ పదహారేళ్లుగా విధులు నిర్వహిస్తున్నప్పటికీ తమ సమస్యలను ప్రభుత్వం పరిష్కరించడం లేదని ఆవేదన వ్యక్తం

కనిపించడంలేదా అని ప్రశ్నించారు. మహిళా ఉద్యోగులపై లైంగిక వేధింపులు చోటు చేసుకుంటున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం పట్టించు కోవడం లేదన్నారు. రెగ్యులర్ ఎఎన్ఎం పోస్టుల నియామకాల్లో సీఎం ఆరోగ్య కేంద్రాల ఏఎన్ఎంలకు ప్రాధాన్యమివ్వాలన్నారు. గతంలో అటెండర్లు, వాచ్మెన్ గా పనిచేసిన వారిని కొనసాగించాలన్నారు. పని వేళలను

చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో కాంట్రాక్టు ఉద్యోగుల ఫెడరేషన్ ప్రధాన కార్యదర్శి కె.విజయ్, సిఐటియు రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు నూర్మహ్మద్, వీఆర్ఓ అసోసియేషన్ రాష్ట్ర నాయకులు ఎం సత్యనారాయణ, ముజఫర్ అహ్మద్, యూనియన్ ప్రధాన కార్యదర్శి యు గంగారత్నం, ఉపాధ్యక్షురాలు బసవాదేవి, రమేష్, విజయమ్మ, వివిధ జిల్లాల ఉద్యోగులు పాల్గొన్నారు.

ఆధీనంలోనే నిర్వహించాలన్నారు. సీఎం ఆరోగ్య కేంద్రాల్లోని వివిధ కేడర్ల ఉద్యోగుల వేతనాలను పెంచాలన్నారు. వీరందరినీ రెగ్యులరైజ్ చేయాలన్నారు. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులంతా ఐక్యంగా పోరాడితేనే ప్రభుత్వం

గతంలో మాదిరిగానే ఉదయం 9 గంటల నుంచి సాయంత్రం 4 గంటల వరకు కొనసాగించాలన్నారు. వివిధ కేడర్ ఉద్యోగులకు జాబ్ కార్డులివ్వాలన్నారు. గత బకాయిలను వెంటనే చెల్లించాలన్నారు.

ఈపీఎస్ - 95 పెన్ననర్ల ధర్మాలు

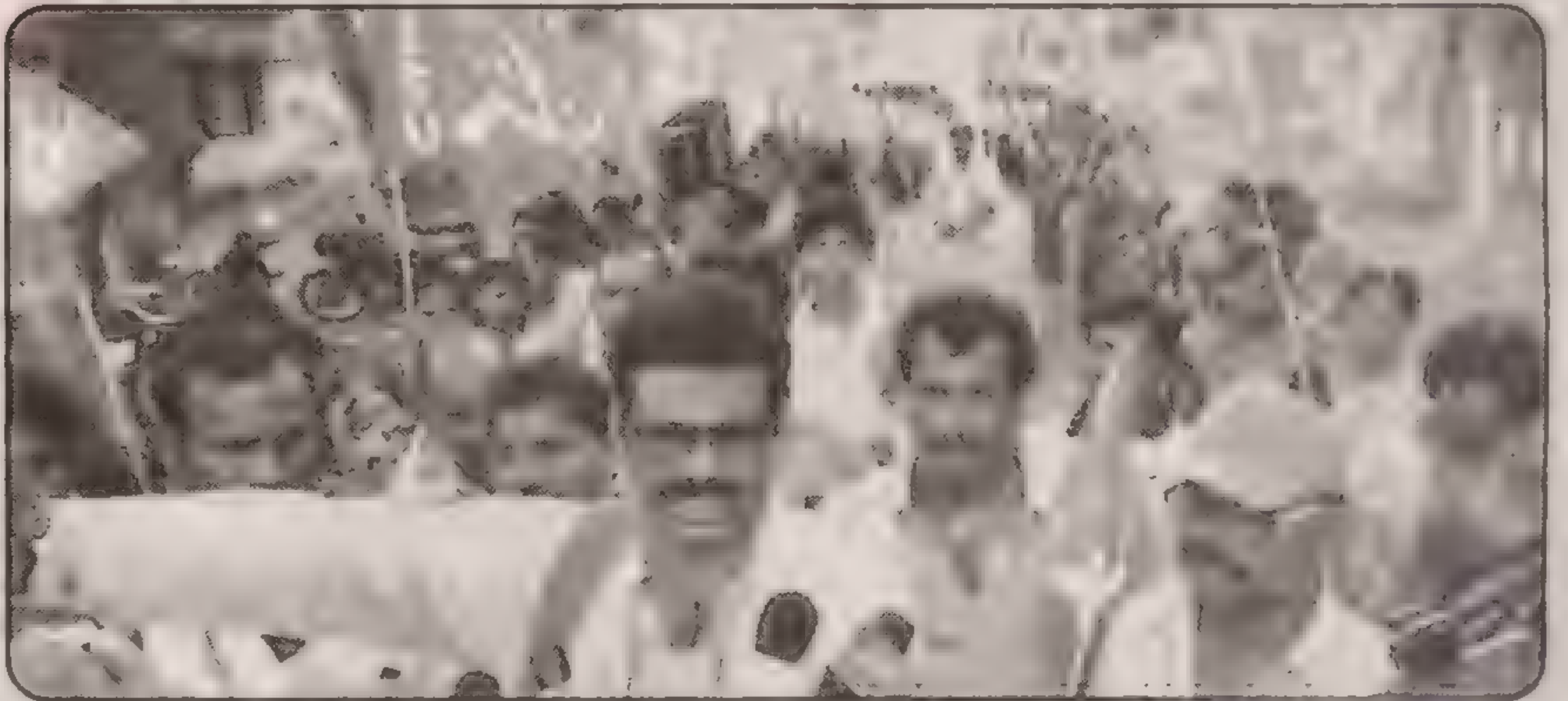
అఖిల భారత ఈపీఎస్ - 95

పెన్ననర్ల జాతీయ సమాఖ్య పిలుపున నుసరించి ఆల్ పెన్ననర్స్ అండ్ రిటైర్డ్ పర్సన్స్ అసోసియేషన్ (ఏపీఆర్పీఏ) రాష్ట్ర కమిటీ పిలుపు మేరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈపీఎస్-95 పెన్ననర్లు సెప్టెంబరులో 4 రోజులపాటు విశాఖపట్టణం, రాజమండ్రి, గుంటూరు, నెల్లూరు, విజయవాడలలో ధర్మా కార్యక్రమాలు జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా పెన్ననర్లతో ప్రధాని మోదీకిచ్చే మెమోరాండం పై సంతకాల సేకరణ జరిగింది.

కలెక్టరేట్‌ను ముట్టడించిన కార్మికులు

శ్రీకాకుళం సిటీ: ఛార్జర్ ఆఫ్ డిమాండ్‌ను పరిష్కరించాలని కోరుతూ శ్రీకాకుళం జిల్లా పలాన, మందనలోని జీడి, రైస్‌మిల్లు కార్మికులు సిఐటీయూ ఆధ్వర్యాన కలెక్టరేట్‌ను ముట్టడించారు. నగరంలోని వాంబే కాలనీ నుంచి కార్మికులు ర్యాలీగా కలెక్టరేట్‌కు చేరుకున్నారు. కలెక్టరేట్‌లోకి వెళ్లేందుకు ప్రయత్నించిన సిఐటీయూ నాయకులను, కార్మికులను పోలీసులు అడ్డుకున్నారు. దీంతో, కార్మికులు కలెక్టరేట్ వద్ద రోడ్డుపై బైరాయించారు. తమ న్యాయమైన డిమాండ్‌ను నెరవేర్చేలా అధికార యంత్రాంగం చర్యలు తీసుకోవాలని నినాదాలు చేశారు. కార్మికుల ఆందోళనతో రోడ్డుపై రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. కలెక్టరేట్‌లోకి ఎవరూ వచ్చేందుకు, వెళ్లేందుకు వీలులేకపోయింది. సిఐటీయూ

జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి డి.గోవిందరావు, జిల్లా ఉపాధ్యక్షులు ఎన్.గణపతితో పాటు 79 మందిని పోలీసులు అరెస్టు చేసి, ఒకటో పట్టణ పోలీస్ స్టేషన్‌కు తరలించారు. అనంతరం సొంత పూచీకత్తుపై వారిని విడిచిపెట్టారు. అరెస్టులకు ముందు కార్మికులనుద్దేశించి డి.గోవిందరావు మాట్లాడుతూ కార్మిక చట్టాలను అమలు

చేయకుండా మిల్లుల యాజమాన్యాలు కార్మికుల శ్రమను దోచుకుంటున్నాయని విమర్శించారు. ప్రభుత్వం అండతో కనీస వేతనాలు, పీఎఫ్, ఈఎన్ఐ అమలు చేయడం లేదని ధ్వజమెత్తారు. అనంతరం కలెక్టర్ కె.ధనంజయరెడ్డిని కలిసి ఛార్జర్ ఆఫ్ డిమాండ్స్‌పై వినతిపత్రం అందించారు.

పోరాడి వేతనాలు పెంచుకున్న విద్యుత్ కార్మికులు

విద్యుత్ శాఖలో పనిచేస్తున్న కార్మికుల వేతనాలను పెంచుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. అనేక పోరాటాల ఫలితంగా 2014 ఫర్మినెంట్ ఉద్యోగుల బేసిక్ వేతనాలపై 10 శాతం

మోసంచేసింది. అన్ స్కెల్డ్, సెమీ స్కెల్డ్, స్కెల్డ్, హై స్కెల్డ్ విభాగాల్లో పొరుగుసేవల ద్వారా పనిచేస్తున్న 23,484 మంది ఉద్యోగులకు వేతనాల పెంపు వర్తిస్తుంది.

నెం		మొత్తం కార్మికుల సంఖ్య	ప్రస్తుతం వస్తున్న గ్రాస్ శాలరీ	పెరిగిన వేతనం	మొత్తం
1	అన్ స్కెల్డ్	6235	9121	7351	16472
2	సెమీ స్కెల్డ్	705	10766	6377	17143
3	స్కెల్డ్	14593	13214	7382	20597
4	హై స్కెల్డ్	1951	16484	6103	22588

కలుపుతూ వేతనాలు పెంచింది. ఇది శాస్త్రీయం. 2018 ఫర్మినెంట్ ఉద్యోగుల బేసిక్ వేతనాలను కాంట్రాక్టు కార్మికులకు వర్తింప చేయకుండా ప్రభుత్వం

ప్రధాన డిమాండ్స్ పరిష్కారం కాలేదు. అక్టోబర్ నెలలో ఈ డిమాండ్స్ సాధన కోసం మరో దశ పోరాటానికి కార్మికులు సన్నద్ధమవుతున్నారు.

మో ఉపాధి పై దెబ్బకొట్టద్దు

విశాఖపట్టణం రూరల్‌లో చోడవరం నియోజకవర్గంలో ఉన్న 5 మండలాలను ఏక్తాశక్తికి ప్రభుత్వం మధ్యాహ్నాభోజన పథకాన్ని అప్పగించింది. అక్టోబర్ 1 నుండి వర్కర్లను వంటచేయనవసరం లేదని చెప్పడంతో వర్కర్లలో తీవ్ర ఆందోళన చెలరేగింది. మొత్తం 5 మండలాల కార్మికులు ఏక్తాశక్తి కిచెన్ షెడ్ దగ్గర మా ఉపాధి మీద దెబ్బకొట్టదని ఆందోళనకు దిగారు.

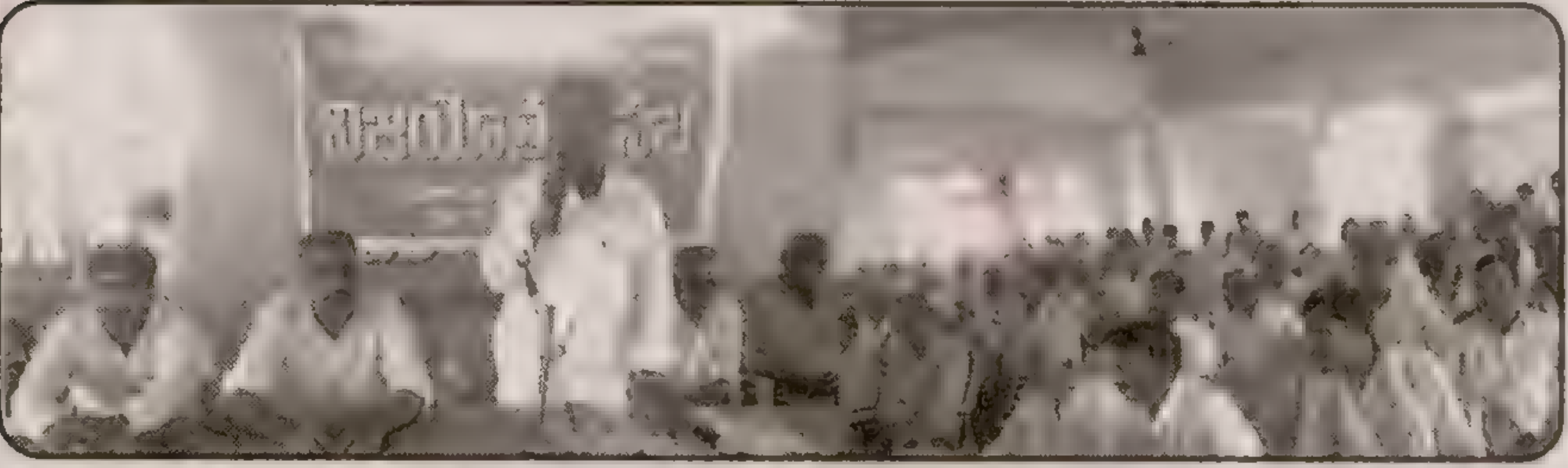

కడప జిల్లా వి.ఓ.ఏ.ల జనరల్ బాడీ సమావేశం

అనంతపురంలో
టమోటా రైతుల నిరసన

అనంతపురం వీ.ఆర్.ఏ విజయోత్సవ సభ

పంచాయితీ కార్మికుల

కలెక్టరేట్ ముట్టడి

అనంతపురం: గ్రామపంచాయితీ కార్మికులకు 6 నెలల పెండింగ్ వేతనాలు చెల్లించాలని, 151 జీఓ అమలు చేయాలని కలెక్టరు కార్యాలయం ముట్టడి నిర్వహించారు. సిఐటియు అధ్యక్షుడు నాగరాజు, యూనియన్ నాయకులు ప్రభుదాస్, శివ పాల్గొన్నారు.

సెప్టెంబర్ 22 తేదీన బంగారుపాళ్ళంలో ఆశా కార్యకర్తలకు జరిగిన
స్టడీ సర్కిల్ లో మాట్లాడుతున్న చైతన్య

'చీర' అసెంబ్లీకి ఉపాధ్యాయులు

సీపీఎస్ రద్దు చేయాలని కోరుతూ ప్యాప్టో ఆధ్వర్యంలో చలో అసెంబ్లీ కార్యక్రమానికి బంటుమిల్లి, కృత్తివెన్ను మండలాల నుండి 14 మంది ఉపాధ్యాయులు విజయవాడ తరలివెళ్లారు. యుటిఎఫ్ జిల్లా కార్యదర్శి ఎం.డి. పౌకత్ హుస్సేన్ తెలిపారు. అరెస్టు చేసినప్పటికీ ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా కార్యక్రమాన్ని విజయవంతం చేశామని పేర్కొన్నారు. ఉద్యమ ప్రభావంతో దిగొచ్చిన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు అందుబాటులో ఉన్న మంత్రులు, అధికారులతో అత్యవసర సమావేశం నిర్వహించారని, సీపీఎస్ పై సమీక్షించారని వివరించారు. సీపీఎస్ కు ప్రభుత్వం అనుకులమో, వ్యతిరేకమో సెప్టెంబర్ 19న జరిగే శాసనమండలి సమావేశంలో చెప్పాలని, లేకుంటే ఎమ్మెల్యేలు ఆమరణ నిరాహారదీక్ష చేస్తారని హెచ్చరించారని తెలిపారు. కమిటీలతో కాలయాపన చేయడం తగదని వెంటనే తగు నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరామన్నారు. అరెస్టు అయిన వారిలో రాజశేఖర్, రేణుకారావు, సాంబశివరావు, రఫీక్, మల్లికార్జునరావు, షణికుమార్, నాగార్జున, అనిల్ కుమార్, సుబ్రహ్మణ్యం, వసంతరావు, నరసింహస్వామి ఉన్నారు.

నిర్బంధాలను సైతం లెక్క చేయకుండా విజయనగరం, నెల్లూరుల్లో

మున్సిపల్ కార్మికుల తీర్థకాలిక సమ్మె పోరాటం

వర్క్ ఔట్ సోర్సింగ్ పేరుతో మున్సిపాల్టీల నుండి కార్మికులను గెంటివేసే 279 జీఓ రద్దు చేయాలని కోరుతూ విజయనగరంలో గత 47 రోజులుగానూ పార్వతీపురం, బొబ్బిలి, సాలూరు మున్సిపాల్టీలలో గత 24 రోజులుగానూ,

నుండి తొలగిస్తామని బెదిరించారు. విజయనగరంలో సిఐటియు జిల్లా కార్యదర్శి టి.వి.రమణ ఇతర నాయకులను అరెస్టు చేసి ఆటోలో తీసుకువెళ్తుంటే కార్మికులు అడ్డుకున్నారు. దొడ్డిదారిన పోలీస్ స్టేషన్ కు తరలించగా కార్మికులు పోలీసు స్టేషన్ ను ముట్టడించి అరెస్టు చేసిన వారిని విడిపించే వరకు పోరాటం కొనసాగించారు. ఈ పోరాటం నందర్బంగా విజయనగరంలో ఇరువురు, బొబ్బిలిలో 15 మంది పై అక్రమ కేసులు బనాయించి జైలుకు పంపారు.

నెల్లూరు నగరంలో పాలకవర్గం 279 జీఓను రాష్ట్ర

నెల్లూరు నగరంలో 41 రోజులుగానూ కార్మికులు సమ్మె చేస్తున్నారు. గత జూన్, జూలై నెలలో నమ్మో జరిగినప్పుడు విజయనగరం జిల్లాకు చెందిన మంత్రి సృజనా కృష్ణాగారు 45 రోజులపాటు 279 జీఓను వాయిదా వేయించారు. అయితే మున్సిపల్ డిఎంపి స్థానిక కమీషనర్లపై ఒత్తిడి తెచ్చి మరలా జీఓ అమలు కోసం ప్రయత్నించడమే కాక 151 జీఓ ప్రకారం 3 నెల్లపాటు చెల్లించిన రూ.12 వేల వేతనాలను రికవరీ చేయించారు. పై పెచ్చు కొత్త కాంట్రాక్టర్లు రంగంలోకి దిగి కార్మికులను బెదిరించిన ఫలితంగా కార్మికులు మరలా సమ్మెబాట పట్టాల్సి వచ్చింది. పోలీసుల అండతో పోటీ కార్మికులను తెచ్చి పనులు చేయించేందుకు అధికారులు చేసిన ప్రయత్నాలను కార్మికులు సాగనివ్వలేదు. స్థానిక తెలుగుదేశం పార్టీ ఎమ్మెల్యే గీతగారు నేరుగా రంగంలోకి దిగి రెండు రోజుల్లో సమ్మె విరమించి విధుల్లోకి చేరకపోతే ఉద్యోగాల

మొత్తంగా అమలైన తర్వాతనే నెల్లూరు నగరంలో అమలు చేస్తామని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించడమేగాక మన కార్మికులు గతంలో నమ్మో చేసినప్పుడు రాతవూర్వక హామీనిచ్చారు. కానీ మంత్రి నారాయణగారి ఒత్తిడి మేరకు ఇచ్చిన హామీని తుంగలోతొక్కి అధికారపార్టీ 279 జీఓ అమలుకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించింది. దీనిని నిరసిస్తూ కార్మికులు సమ్మెలోకి దిగారు. మున్సిపల్ ఆఫీసు, కలెక్టరేట్లు ముట్టడి కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా సిఐటియు జిల్లా అధ్యక్షుడు కత్తి శ్రీనివాసు పై రౌడీషీట్ కేసును ఓపెన్ చేయడమేగాక ఇప్పటికీ కార్మికులపై 8 అక్రమ కేసులను నమోదు చేశారు. నాయకులపై కేసులు పెట్టి పోరాటాన్ని నీరుగార్చాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడం పైగా మంత్రి నారాయణగారు స్వయంగా నెల్లూరులో ప్రెస్ మీట్ పెట్టి 2 రోజుల్లో సమ్మె విరమించి విధుల్లో చేరకపోతే ఉద్యోగాల నుండి తొలగిస్తామని బెదిరించారు.

రాత్రిపూట దళిత పేటల్లోకి పోలీసులు వెళ్లి మహిళా కార్మికులను బెదిరించడం వంటి అనాగరిక చర్యలకు పాల్పడుతున్నారు. నాయకులు లేకుండానే కార్మికులు పోటీ కార్మికులను ఎదుర్కోవడం, పోలీసు నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కొని పోరాటాన్ని విజయవంతంగా కొనసాగిస్తున్నారు. పోటీ కార్మికులను అడ్డుకున్నారనే సాకుతో ఇరువురు మహిళా కార్మికులను పోలీస్ స్టేషన్ లో నిర్బంధిస్తే వందలాది కార్మికులు పోలీసు స్టేషన్ ను ముట్టడించి ఇరువురు మహిళలను విడిపిందమేగాక పోలీసులు వారితో సంతకాలు పెట్టించిన కాగితం కూడా ఇచ్చే వరకు పోరాటాన్ని విరమించ లేదు. మేస్త్రీలు, ఇన్ స్పెక్టర్లు ఇతర అధికారులతో కార్మికులను బెదిరించడం, అక్రమ కేసులు బనాయిస్తున్నారు. కార్మికుల్లో మనో ధైర్యం నింపడానికి అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, దళిత, గిరిజన, బిసి మైనార్టీ సంఘాల, ప్రజా సంఘాల మద్దతుకూడ గట్టడం జరుగుతుంది. సెప్టెంబర్ 20న 2 వేల మందితో సంఘీభావ ప్రదర్శనగా నిర్వహించారు.

నెల్లూరులో కార్మికుల విజయం: నెల్లూరు మున్సిపల్ కార్మికుల పోరాటంలో ఎట్టకేలకు 43 రోజుల తర్వాత ప్రభుత్వం దిగిరాక తప్పలేదు. మున్సిపల్ శాఖా మంత్రి డా॥పి.నారాయణ, ముఖ్యకార్యదర్శి ఆర్.కరికాలవలెవన్, సి అండ్ డిఎంపి కె.కన్నబాబు, స్థానిక మేయర్, కమీషనర్లు, యూనియన్ నేతలతో చర్చలు జరిపారు. గతంలోలాగే కార్మికులకు నేరుగా కార్పొరేషన్ జీతాలు చెల్లింపుకు, 43 రోజుల సమ్మె కాలపు జీతాలు చెల్లింపుకు, కార్మికులు-నాయకులపై పెట్టిన కేసుల ఎత్తివేతకు ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. దీనితో సమ్మెను విరమించారు.

కదం తొక్కిన పారిశుధ్య కార్మికులు

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా నగర పాలక సంస్థల, మున్సిపాలిటీల, నగర పంచాయతీల కార్మికులు సెప్టెంబర్ 11న కదంతొక్కారు. జిఓ 279ని రద్దు చేయాలని, సమాన పనికి సమాన వేతనాలు ఇవ్వాలని, ఇతర సమస్యలు పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఏపీమున్సిపల్ ఎంప్లాయిస్ అండ్ వర్కర్స్ జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ ఆధ్వర్యం ముట్టడి, ధర్నాలు జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వం వారిపై ఉక్కుపాదం మోపింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పోలీసులు కార్మికులతోపాటు, సిఐటియు నాయకులను కూడా అరెస్టు చేశారు. విజయనగరంలో సిఐటియు జిల్లా కార్యదర్శి టి.వి.రమణ, మరొకర్ని, బొబ్బిలిలో 4 గురిని ఏకంగా జైలుకు పంపారు.

ఒంగోలులోని నగరపాలక సంస్థ కార్యాలయం గేట్లను మున్సిపల్ కార్మికులు మూసివేసి అక్కడే బైరాయించారు. గేటుకు కట్టిన బ్యానర్ను వన్టౌన్ సిఐ ఫిరోజ్, ఎఎస్ఐ సుబ్బారావు తొలగించి గేట్లను తెరిపించే ప్రయత్నం చేయడంతో కార్మికులు అడుక్కున్నారు. మహిళా కార్మికురాలి గొంతును సిఐ ఫిరోజ్ నులిమారు. సిఐటియు జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి చీకటి శ్రీనివాసరావు, యూనియన్ వర్కింగ్ సెక్రటరీ శ్రీరాం శ్రీనివాసరావు చొక్కాలను పోలీసులు చించేశారు. మహిళా కార్మికులను మగ పోలీసులే అదుపులోకి తీసుకునే ప్రయత్నం చేశారు. మహిళలను కాళ్లతో తన్నారు. పోలీసుల చర్యలను నిరసిస్తూ కార్మిక నేతలు మున్సిపల్ కార్యాలయం వద్ద రోడ్డుపై పడుకొని పోలీసులకు వ్యతిరేకంగా నినాదాలు చేశారు. మున్సిపల్ కార్యాలయం నుంచి చర్చి సెంటర్ వరకూ ర్యాలీ నిర్వహించిన కార్మికులు అక్కడ మానవహారం చేపట్టారు. అనంతరం కలెక్టరేట్ వద్ద ధర్నా చేశారు. శ్రీపొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లాలో పోలీస్ కార్మికులను అడ్డుకున్న పారిశుధ్య కార్మికులపై పోలీసులు దౌర్జన్యానికి పాల్పడ్డారు. ఇద్దరు మహిళా కార్మికులను పోలీసు ప్రత్యేక బలగాలు ఈడ్చికెళ్లి వ్యాన్లో పడేసి వన్టౌన్ పోలీసు స్టేషన్కు తరలించారు. ఎండవేడిమిని తాళలేక ఓ కార్మికురాలు సొమ్మసిల్లిపడిపోయింది.

ఇద్దరు మహిళా కార్మికులనూ పోలీసులు విడిచిపెట్టడంతో కార్మికులు ఆందోళన విరమించారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని కార్పొరేషన్ కార్యాలయం, మున్సిపల్, నగర పంచాయతీ కార్యాలయాల వద్ద పారిశుధ్య కార్మికులు ధర్నా చేశారు. ధర్నా అనంతరం పాలకొండ నగర పంచాయతీ కార్యాలయంలోకి వెళ్లేందుకు ప్రయత్నించిన సిఐటియు నాయకునితో పాటు 19 మందిని పోలీసులు అరెస్టు చేసి పాలకొండ పోలీస్ స్టేషన్కు తరలించారు. విజయనగరం జిల్లావ్యాప్తంగా మున్సిపాలిటీలను ముట్టడించిన సిఐటియు నాయకులను, కార్మికులను మొత్తం 115 మందిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. సిపిఎం పార్వతీపురం జిల్లా కార్యదర్శి రెడ్డి శ్రీరామ్మూర్తిని, సిఐటియు నాయకులను, కార్మికులను 34 మందిని దారుణంగా ఈడ్చుకుంటూ తీసుకెళ్లి వ్యానులో పడేసి గరుగుబిల్లి పోలీస్ స్టేషన్కు తరలించారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లావ్యాప్తంగా కాంట్రాక్టు పారిశుధ్య కార్మికులు ధర్నా చేశారు. వీరికి సిపిఎం, వైసిపి, టిడిపి కౌన్సిలర్లు, సిపిఎం, ఐదవ నాయకులు మద్దతు తెలిపారు. విజయవాడ నగరంలో ఉదయం 8.30 గంటల నుండి అరెస్టుల పర్వం కొనసాగించారు. జేఎస్సీ చైర్మన్ ఉమామహేశ్వరరావు, డేవిడ్లతో సహా 120 మందిని అరెస్టులు చేశారు. అనంతపురం కార్పొరేషన్ కార్యాలయాన్ని, జిల్లాలోని 12 మున్సిపల్ కార్యాలయాలను సిఐటియు, ఐఎఫ్టియు ఆధ్వర్యంలో కార్మికులు ముట్టడించారు. జిఓ 279ను రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ హిందూపురం మున్సిపల్ కార్యాలయం ఎదుట చెత్తను వేసి వినూత్న రీతిలో నిరసన తెలిపారు. అనంతపురం జిల్లా వ్యాపితంగా 300 మంది కార్మికులను పోలీసులు అరెస్టులు చేశారు. కర్నూలు నగరపాలక సంస్థ కార్యాలయం ఎదుట కార్మికులు ధర్నా నిర్వహించారు. కడప జిల్లావ్యాప్తంగా కార్మికులు విధులను బహిష్కరించి ఆయా కార్యాలయాల వద్ద బైరాయించారు. విశాఖలోని జోన్-1, జోన్-6 కార్యాలయాల వద్ద పారిశుధ్య

కార్మికులు ధర్నా చేశారు. గుంటూరు జిల్లాలో కార్పొరేషన్ సహా అన్ని మున్సిపాలిటీల్లో కార్మికులు నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. కృష్ణాజిల్లా నందిగామలో పంచాయతీ కార్యాలయం ఎదుట సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో మున్సిపల్ పారిశుధ్య కార్మికులు ధర్నా చేశారు.

అరెస్టులు అక్రమం : సిపిఎం

ఉద్యోగ భద్రత హక్కుల రక్షణ కోసం శాంతియుతంగా పోరాడుతున్న మున్సిపల్ కార్మికులపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్బంధం ప్రయోగించడాన్ని సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ తీవ్రంగా ఖండించింది. ఈమేరకు పార్టీ రాష్ట్ర కార్యదర్శి పి.మధు మంగళవారం ఒక ప్రకటన విడుదల చేశారు. మూడేళ్లుగా కార్మికులు ఆందోళన చేస్తున్నారని, ప్రైవేటు కాంట్రాక్టర్లకు అప్పగించేందుకు వీలుగా జారీ చేసిన జీవో 279ని రద్దు చేయాలని కోరుతున్నారని తెలిపారు. వారి న్యాయమైన కోర్కెలు తక్షణం పరిష్కరించాలని, అరెస్టు చేసిన వారిని వెంటనే విడుదల చేయాలని, నిర్బంధ చర్యలను విడనాడాలని కోరారు. ప్రభుత్వ నిర్బంధ చర్యలను ప్రజాస్వామ్యవాదు లందరూ ఖండించాలని కోరారు.

దాడిని ఖండించిన జెఎసి

మున్సిపల్ కార్మికులపై దాడిని ఎపి మున్సిపల్ ఎంప్లాయిస్ అండ్ వర్కర్స్ జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ ఖండించింది. ఇలాగే నిర్బంధాన్ని ప్రయోగించాలని చూస్తే తీవ్ర పరిణామాలు ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుందని జెఎసి చైర్మన్ కె.ఉమామహేశ్వరరావు హెచ్చరించారు. సమస్యను పరిష్కరించకపోతే ఈనెల 15 నుండి నిరవధిక సమ్మెకు దిగుతామని హెచ్చరించారు.

సిఐటియు ఖండన

సిఐటియు రాష్ట్ర కమిటీ అధ్యక్ష ప్రధాన కార్యదర్శులు సిహెచ్.నరసింగరావు, ఎంఎ గృహ్ కూడా మున్సిపల్ కార్మికుల అరెస్టులను ఖండించారు. కార్మికుల పట్ల దుర్మార్గంగా వ్యవహరిస్తోందని, ఇదే పద్ధతి కొనసాగితే సహించేది లేదని హెచ్చరించారు.

ఈపీఎస్ కనీస పెన్షన్ రూ.9 వేలకు పెంచాలి!

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తొలి సంవత్సరాల్లో భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన సామాజిక భద్రతా పథకాల్లో అత్యంత పెద్ద పథకం ఎంప్లాయిస్ ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ స్కీమ్ (ఈపీఎఫ్ స్కీమ్). ఎంప్లాయిస్ స్టేట్ ఇన్సూరెన్స్ పథకం (ఈఎస్ఐ స్కీమ్) రెండోది. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు నుండే కార్మికవర్గం సాగించిన పోరాటాల ఫలితంగానే ఈ పథకాలు వచ్చాయి. చాలా కాలంగా పెన్షన్ కార్మికులు, ఉద్యోగుల ప్రధాన డిమాండ్ గా ఉంది.

కార్మికులు, ఉద్యోగుల నుండి పెన్షన్ డిమాండు ఊపందుకోవడంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం 1971వ సంవత్సరంలో ఫ్యామిలీ పెన్షన్ స్కీమ్ ను ప్రవేశపెట్టింది. ఎంప్లాయిస్ ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ (ఈపీఎఫ్) కు చందా దారులుగా ఉన్న కార్మికులు మరణిస్తే వారి కుటుంబాలకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది. అయితే ఈ పథకం దారుణంగా విఫలమైంది. ఈ స్కీమ్ ను రద్దు చేసే నాటికి ఈ పథకం కింద రూ.11 వేల కోట్లున్నప్పటికీ కార్మికులకు ప్రయోజనకారిగా లేదు.

1990 దశాబ్దం నాటికి ఈపీఎఫ్, గ్రాట్యూటీలతోపాటు పెన్షన్ ను మూడో రిటైర్మెంట్ సదుపాయంగా చెల్లించాలన్న డిమాండ్ బలం పుంజుకుంది. 1993లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయం మీద చర్చలు ప్రారంభించి, ఈపీఎఫ్ తో అనుసంధానం చేస్తూ ఒక పెన్షన్ పథకాన్ని రూపొందించింది. ఈ పథకం కార్మికులకు ప్రయోజనకరంగా ఉండదని, అసలు దీనిని కొనసాగించడం కూడా సాధ్యంకాదని, సిఐటియూతో పాటు అనేక జాతీయ ఫెడరేషన్లు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాయి. ఈ పెన్షన్ స్కీమ్ మీద తన వైఖరిని వివరిస్తూ సిఐటియూ విస్తృతంగా ప్రచారం సాగించింది. ఈ స్కీమ్ కు వ్యతిరేకంగా ఒక రోజు దేశవ్యాప్త సమ్మె కూడా జరిగింది. కేంద్ర కార్మిక సంఘాల్లో కొన్ని ఈ పథకాన్ని సమర్థించి నప్పటికీ దీనికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన సమ్మెలో అనుబంధాలతో నిమిత్తం లేకుండా పలు ప్రాంతాల్లో కార్మికులు పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నారు. 1995లో ప్రభుత్వం ఈపీఎఫ్ ను

ఆమోదించింది.

ఈ సమస్య న్యాయస్థానాలకు కూడా వెళ్లింది. ఎంతో జాప్యం తరువాత 2003వ సంవత్సరంలో సుప్రీం కోర్టు ఈపీఎఫ్ 95 పథకానికి ఆమోదం తెలిపింది. భారత ప్రభుత్వం చెబుతున్నట్లు ఈ పథకంలో కార్మికులకు లాభం కలిగించే అనేక నిబంధనలు ఉన్నాయని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయపడింది. సుప్రీం కోర్టు తన నిర్ణయాన్ని సమర్థించుకుంటూ పెన్షన్ కమ్యూటేషన్, పెన్షన్ లో 10 శాతం వదులుకొని ఒకేసారి పెద్ద మొత్తంగా పొందటం - దీన్ని ఎంచుకున్న వారు మరణిస్తే కుటుంబం పెన్షన్ కు 100 రెట్లు పొందే సదుపాయం, ఏటా పెన్షన్ పథకాన్ని సమీక్షించడం వంటి అంశాలను పేర్కొంది.

కానీ నయాఉదారవాద విధానాల బాట పట్టిన ప్రభుత్వం 2008 సెప్టెంబర్ 26 పైన పేర్కొన్న మూడు సదుపాయాలను ఏక పక్షంగా ఉపసంహరించింది. ఎంప్లాయిస్ ప్రోవిడెంట్ ఫండ్ ఆర్గనైజేషన్ (ఈపీఎఫ్ ఓ) కు సంబంధించిన సెంట్రల్ బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీస్ (సీబీటీ) లో కనీసం నామమాత్రపు చర్చలు కూడా జరపకుండా ఈ చర్యలకు పూనుకుంది.

కార్మికుల పీఎఫ్ సొమ్మును గుంజుకొని లక్షలాది మంది కార్మికులకు కేవలం రూ.100/- పెన్షన్ గా పొందటానికి దారి తీసిన ఈ పెన్షన్ పథకం అవహాస్యమైంది. కనీస పెన్షన్ ను పెంచాలనే డిమాండ్ పెద్ద ఎత్తున దేశమంతా పాకింది. యూపీఏ ప్రభుత్వం కనీస పెన్షన్ ను రూ.1000/-కు పెంచాలని నిర్ణయించి కూడా అమలు చేయడంలో విఫలమైంది. ప్రస్తుత ఎన్ డీఏ ప్రభుత్వం, గతంలో యూపీఏ ప్రభుత్వం చేసిన ఆ నిర్ణయాన్నే కొన్ని షరతులతో అమలు చేసింది. అయినప్పటికీ ఈ నాటికీ పెన్షన్ లలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు నెలకు రూ.1000/- కంటే తక్కువ పెన్షన్ పొందుతున్నారు.

2014 జనవరిలో ఈపీఎఫ్ 95 పెన్షన్ లకు కనీస పెన్షన్ ను రూ.1000/-కు పెంచుతూ యూపీఏ ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ఆ నాటి బీజేపీ నాయకులు విమర్శించారు.

అనాడు రాజ్యసభలో బీజేపీ తరపున ప్రతిపక్షనాయకుడుగా ఉన్న ప్రకాష్ జవదేకర్ (ప్రస్తుత కేంద్ర మంత్రి) ఈ పెంపుదల పెన్షన్ లకు ముష్టివేయడం వంటిదని, వారికి అన్యాయం తలపెట్టడమేనని చెప్పారు. కనీస పెన్షన్ ను రూ.3,000/- కు పెంచి దాని మీద డీఏ కూడా ఇవ్వాలని రాజ్యసభ పిటిషన్ కమిటీ ఏకగ్రీవంగా చేసిన సిఫార్సును ఆమోదించాలని ఆయన డిమాండ్ చేసిన విషయం ఈ సందర్భంగా గమనించాలి. నేడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగులు కనీస వేతనం రూ. 18 వేలుగా ఉంది కావున ఈపీఎఫ్ కనీస పెన్షన్ ను 9000గా నిర్ణయించాలని ఈపీఎఫ్ పెన్షనర్స్ కోరుతున్నారు. ఒక పక్క ఈపీఎఫ్ 95లో మెరుగైన మార్పులను కార్మికులు కోరుతుంటే దీనికి భిన్నంగా బీజేపీ ప్రభుత్వం ఉన్న వాటిని కార్మికులకు మరింత నష్టదాయకంగా మారుస్తోంది.

2008 సంవత్సరానికి ముందు పెన్షన్ కమ్యూటేషన్ మొత్తాన్ని పొందిన వారిలో చాలా మంది ఆ మొత్తాలను తమ పెన్షన్ ను తగ్గించుకోవడం ద్వారా తిరిగి వాపసు చేశారు. వారు వంద నెలలపాటు పెన్షన్ ను వాపసు చేసినా 180 నెలల తర్వాత కూడా పెన్షన్ లో కోత కొనసాగుతూనే ఉంది. పెన్షన్ లో కోతను ఆపాలని సీబీటీ చేసిన నిర్ణయాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించటం లేదు. రిటర్న్ ఆఫ్ క్యాపిటల్ స్కీమ్ ను ఉపసంహరించుకున్న తర్వాత కూడా ఈ పథకానికి మినహాయించుకున్న 10 శాతం పెన్షన్ ను ఇప్పటికీ పెన్షన్ లకు వాపసు చేయ లేదు. దీనికి తోడు పెన్షన్ ను చెల్లించేందుకు అర్హత కలిగిన వేతనాన్ని లెక్కించే పద్ధతిని పెన్షన్ లకు నష్టదాయకంగా ఉండే విధంగా ఆఖరు 12 నెలల సరాసరి నుండి ఆఖరి 60 నెలల సరాసరికి మార్చారు.

అంతేగాక ఈపీఎఫ్ చందాదారులకు ఇచ్చే బెనిఫిట్లను తగ్గించడానికి లేదా నిరాకరించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలను కొనసాగిస్తోంది. ఈ పథకాలను క్రమక్రమంగా నీరుగార్చి రద్దు చేసే ఆలోచనతో ఉంది. ఈ లక్ష్యాన్ని చేరేందుకు బీజేపీ నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఈ క్రింది

చర్యలను పరిశీలిస్తే స్పష్టమవుతుంది.

ఈపీఎఫ్ను తీసుకునేప్పుడు పన్ను విధించాలనే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం చేసింది. అయితే దానిపై తీవ్ర నిరసన వ్యక్తం కావడంతో ప్రభుత్వం దానిని ఉపసంహరించుకోక తప్పలేదు. కార్మికులు పదవీ విరమణ వయసు వచ్చే వరకూ తాము దాచుకున్న ఈపీఎఫ్ను ఉపసంహరించుకోకూడదని కూడా ప్రకటించింది. కార్మికవర్గం నుండి పెద్ద ఎత్తున నిరసన వెల్లువెత్తడంతో ఈ నిర్ణయాన్ని కూడా ఉపసంహరించుకోక తప్పలేదు.

అన్ని కేంద్ర కార్మిక సంఘాల నుండి తీవ్రమైన అభ్యంతరాలు వ్యక్తమైనప్పటికీ ఈ పథకంలో ఏడాదికి జమ అయిన మొత్తంలో 15 శాతం షేర్మార్కెట్కు వెళుతోంది. షేర్ మార్కెట్లో పెట్టే పెట్టుబడిని పెంచాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. ఈపీఎఫ్ నిధుల మీద వడ్డీరేటును తగ్గించడం కొనసాగుతోంది. ప్రస్తుతం అది 8.55 శాతంగా ఉంది.

ఈపీఎఫ్కు యజమానుల వాటా 12 శాతం నుండి 10 శాతానికి తగ్గించాలనే ప్రతిపాదన యజమానులకు వందల కోట్ల రూపాయల మేర లాభం కలిగించడానికే ఉపయోగపడుతుంది. కేంద్ర కార్మిక సంఘాలన్నీ దీనికి తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తం చేయడంతో ప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదనను వాయిదా వేసింది. కార్మికుల ఈపీఎఫ్ సదుపాయం మీద దాడి చేసి యజమానులకు లాభం చేకూర్చే ప్రయత్నాల్లో భాగంగా తాజాగా మహిళా

ఉపాధిని పెంచే పేరుతో ఈపీఎఫ్కు మహిళా కార్మికుల వాటాను 12 నుండి 8 శాతానికి తగ్గించే ప్రయత్నం చేస్తోంది.

ఈపీఎఫ్కు జీతం మీద ఉన్న పరిమితికి మించి అంటే కార్మికుని పూర్తి జీతం మీద ఈ పథకానికి తమ వాటా సొమ్ము చెల్లించేందుకు స్వేచ్ఛ ఉంది. అయితే ఇందుకు యజమాని, ఉద్యోగి పరస్పరం అంగీకరించాల్సి ఉంది. కానీ 2014 ఆగస్టు తర్వాత పెన్షనబుల్ శాలరీని 6,500 నుండి 15 వేలకు పెంచి హయ్యర్ పెన్షన్ కోరుకునే అవకాశాన్ని బీజేపీ ప్రభుత్వం తీసేసింది. అయినప్పటికీ ఈ పథకాలకు తమ పూర్తి జీతాల మీద తమ వాటా ఈపీఎఫ్ చెల్లించిన వారిలో చాలా మందికి ఆ స్థాయిలో పెన్షన్ ఇవ్వడం లేదు. ఈ విషయమై సుప్రీంకోర్టు కార్మికులకు అనుకూలంగా తీర్పునిచ్చింది. 2017 మార్చి 23న కార్మిక మంత్రిత్వశాఖ హయ్యర్ పెన్షన్ను ఆమోదించింది. మార్చి 31న ఈపీఎఫ్ ఓ దానికి అనుగుణంగా ఆదేశాలు జారీ చేసింది. కానీ తదనంతరం ప్రభుత్వం ఒత్తిడితో హయ్యర్ పెన్షన్ సదుపాయం అన్ ఎగ్జెంప్టెడ్ ట్రస్టులకే తప్ప ఎగ్జెంప్టెడ్ ట్రస్టులకు వర్తించదని మెలిక పెడుతూ మే 31న ఈపీఎఫ్ ఓ మరో సర్క్యులర్ జారీ చేసింది. ప్రస్తుతం ఈ సమస్య కోర్టుల ముందు ఉంది. ఇంత చేసి అన్ ఎగ్జెంప్టెడ్ ట్రస్టుల్లో ఉన్న వారికి కూడా ఇప్పటికీ హయ్యర్ పెన్షన్ అమలు చేసే చర్యలు చేపట్టటం లేదు.

నయా ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాల్లో

భాగంగా సామాజిక భద్రత మీద జరిగే దాడి మొత్తం మీద కొనసాగుతూనే ఉంది. సామాజిక భద్రతను కార్మికులందరికీ వర్తింపజేస్తాం అనే పేరుతో ప్రభుత్వం ఈపీఎఫ్, ఈఎస్ఐ వంటి పథకాలకు బదులుగా కొత్తగా 'జాతీయ సామాజిక భద్రతా పథకా'న్ని రూపొందించింది. ఈ సామాజిక భద్రతా బిల్లులో కార్మికులకు ఏ విధమైన సదుపాయాలు లభించేదీ పేర్కొనలేదు. ఈ బిల్లును సిఐటియు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించింది. ఇతర కేంద్ర కార్మిక సంఘాలు కూడా వ్యతిరేకించాయి. దీనికి బదులుగా కార్మికుల కనీస పెన్షన్ను రూ.9 వేలకు పెంచాలని, పెన్షన్ను వినిమయ ధరల సూచీతో అనుసంధానం చేసి పెన్షన్ మీద కరవు భత్యం చెల్లించాలని, ఏకపక్షంగా ఉపసంహరించిన బెనిఫిట్లన్నింటినీ పునరుద్ధరించాలని, కమ్యూటేషన్ విషయమై అదనంగా మినహాయించిన సొమ్మును పెన్షనర్లకు వాపసు చేయాలని, సుప్రీంకోర్టు తీర్పును అమలుచేయాలని తదితర డిమాండ్లతో పెన్షనర్ల సంఘాలు ఇప్పటికే పోరాటాలు చేస్తున్నాయి.

మన రాష్ట్రంలో కూడా సెప్టెంబర్ 17 నుండి 20 వరకు ధర్నాలు నిర్వహించాలని ఇప్పటికే ఆల్ పెన్షనర్స్ & రిటైర్డ్ పర్సన్స్ అసోసియేషన్ పిలుపు నిచ్చింది. ఈ పిలుపులో ఈపీఎస్ పెన్షనర్లు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొని విజయవంతం చేయాలని ఏపీఆర్పీఎ నాయకులు కోరుతున్నారు.

వేతన ఒప్పందానికి భెల్ కార్మికుల ఆందోళన

విశాఖ: భెల్(భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రానిక్స్ లిమిటెడ్)లో నూతన వేతన ఒప్పందం అమలు జరపాలని కోరుతూ ఆ కంపెనీ మెయిన్ గేటు వద్ద అఖిలపక్ష కార్మిక సంఘాల

ఆధ్వర్యన కార్మికులు ఆందోళన చేపట్టారు. ముఖ్యఅతిథిగా హాజరైన సిఐటియు రాష్ట్ర అధ్యక్షులు సీహెచ్.నర్సింగరావు మాట్లాడుతూ వేలాది మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్న ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమలను ప్రయివేటుపరం చేసేందుకు బీజేపీ ప్రభుత్వం కుట్ర వన్ను తోందన్నారు. వాటిని కాపాడుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందన్నారు. గతంలో బీజేపీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు బీహెచ్పీవీని ఎల్అండ్టీకి అప్పగించాలని చూస్తే కార్మికులు ఐక్యంగా ఉండి తిప్పికొట్టిన

విషయాన్ని గుర్తుచేశారు. అదే స్ఫూర్తితో నేడూ ముందుకు సాగాలని పిలుపునిచ్చారు. దేశవ్యాప్తంగా భెల్ యూనిట్లకు గతం కంటే 63 శాతం లాభాలు పెరిగాయన్నారు. వర్క్ ఆర్డర్లు వచ్చిపడు తున్నాయని చెప్పారు. కార్మికుల కృషి ఫలితంగానే వ్రగతి సాధ్యమవుతున్న తరుణంలో వారికి మెరుగైన జీత భత్యాలు, సౌకర్యాలు కల్పించాలని డిమాండ్ చేశారు. కార్యక్రమంలో టీఎన్టీయూసీ రాష్ట్ర నాయకులు విజ్ఞా రామ్మోహన్రావు, సిఐటియు నాయకులు జీటీపీ.ప్రకాష్ పాల్గొన్నారు.

వర్తక్రమాలు

‘గుడ్ మార్నింగ్ ఎవ్విరిబడీ’ అన్నాను స్టాఫ్ రూంలో అడుగుపెట్టి.

‘ఇక్కడున్న వాళ్లందరికీ తెలుగు వచ్చు. నువ్వు ఇంగ్లీషులో ఏడ్వక్కర్లేదు’ అన్నాడు తెలుగు టీచర్ విశ్వనాథం. విశ్వనాథం ఇంగ్లీషులో రెండు వాక్యాలు సరిగా మాట్లాడలేడు. అందుచేత ఇంగ్లీషులో మాట్లాడితే వాడికి కోపం ‘అయినా పన్నెండు దాటింది, ఇంకా మార్నింగ్ విటి నీ తలకాయ...’ అన్నాడు.

‘డ్రీల్లు మాస్టర్ల బ్రెయిన్ బూటులో ఉంటుంది. రొటీన్ గా లెఫ్ట్, రైట్ అనడం తప్ప అంత ఆలోచన ఎక్కడుంటుంది?’ అన్నాడు సత్యన్నారాయణ ఇంగ్లీషులో. వాడు ఇంగ్లీషు టీచ్ చేస్తాడు. శామ్యూల్ జాన్సన్ అంతటివాడిననుకుంటాడు.

నన్ను చూస్తే వాళ్లిద్దరికీ అసూయ. వాళ్లే కష్టపడి పోతున్నట్లు, ‘నీకేం? పిల్లకాయలకు బంతో, బేటో పడేసి గ్రవుండులోకి తోలేసి హాయిగా, కాళ్లు పారజాపుకు కూర్చుంటావు’ అని గోల పెడతారు.

ఇంగ్లీషు-తెలుగు జాయింట్ ఎటాక్ నుంచి తప్పించుకోవడానికి, అప్పుడే ఉసురుసురుమంటూ స్టాఫ్ రూంలోకి వస్తున్న శర్మగారిని ‘ఏవిటి శర్మగారూ, ఇవాళ కూర?’ అని పలకరించాను.

‘కూరా? నా పిండాకూడా? పూజ లోంచి లేచేలోగా మాడి చచ్చింది’ అన్నారు ఆయన విసుగ్గా.

శర్మగారి భార్య, వాళ్ల అమ్మాయికి ఆరోగ్యం బాగా లేదంటే చూడడానికి వెళ్లింది. రెండు నెలల నుండీ అక్కడే ఉంటోంది. అమ్మాయికి డెలివరీ అయితే కానీ తిరిగి రానని ఉత్తరం రాసింది. శర్మ గారికి మడి, ఆచారం ఎక్కువ. హోటల్లో పోంచెయ్యరు. ఆయనే వండుకుంటున్నారు.

‘అలా చెయ్యి కాల్చుకోపోతే హాయిగా

కొడుకూ, కోడలు దగ్గర ఉండకూడదూ? కోడలు వండి పెట్టేది కదా! మా వియ్యం కుడి గారికి కోడలి చేతి భోజనం తినే అదృష్టం లేదు’ అంది దయామణి వరస కలిపి నవ్వుతూ. ఆ మాటంటే శర్మగారు ఉడుక్కుంటారని తెలుసు. ఆయన్ని ఉడికించడానికే అలా అంది ఆవిడ.

శర్మగారికి ఒక అబ్బాయి, ఒక అమ్మాయి. టీచరుగా శర్మగారు సంపాదించినదేమీలేదు. కొడుక్కి పెళ్లి చేద్దామని ఆలోచిస్తుండగా ఆ కుర్రాడు అతని ఆఫీసులోనే పనిచేస్తున్న అమ్మాయిని ప్రేమించి, కానీ కట్నం లేకుండా పెళ్లి చేసుకున్నాడు. పైగా వర్ణాంతర వివాహం. కొడుకు హరిజనుల అమ్మాయిని చేసుకున్నాడంటే కూతురికి అసలు సంబంధాలు రావేమో అని ఆయన బెంగపెట్టుకున్నారు. చివరకు మంచి సంబంధం వచ్చింది. కానీ వాళ్లు శర్మగారి పరిస్థితి గమనించి, బిగిసి, కట్నం ఎక్కువ అడిగారు. కొడుకు ఆదుకున్నాడు. ఎక్కువ కట్నం ఇవ్వగానే వాళ్ల అభ్యంతరాలన్నీ తొలగిపోయాయి కాబోలు, ఆ పెళ్లి సవ్యంగా జరిగి అమ్మాయి హాయిగా కాపురం చేసుకుంటోంది. శర్మగారు చాలాకాలం కొడుకు ఇంటికి వెళ్లలేదు. కానీ, ఏమనుకున్నా ఏమో, కూతురి పెళ్లయ్యాక కొడుకు ఇంటికి వెళ్లి రావడం మొదలు పెట్టారు. అయితే కొడుకు ఇంట్లో ఇప్పుడు కూడా పచ్చి మంచి నీళ్లు ముట్టరు.

‘....కోడలక్కర్లేదు కాని కోడలి డబ్బు మాత్రం కావాలి మా అన్నయ్యగారికి’ అంది దయామణి మళ్ళీ.

‘వాడి చెల్లెలి పెళ్లికి వాడు ఖర్చు పెట్టాడు. అంతవరకూ మౌనం వహించిన శర్మగారు ఇంక తప్పనిసరై నోరు విప్పారు.

‘అంతా అల్లుడిగారి డబ్బే కాబోలు మా అమ్మాయి సంపాదన లేదా? పెళ్లి ఖర్చు భరించడానికి కోడలు కావాల్సి వచ్చింది.

కాని పెళ్లి బంతిలో కూర్చోడానికి పనికి

రాలేదు’ అంది దయామణి ఎత్తి పొడుస్తూ.

పెళ్లికి కొడుకూ, కోడలూ వచ్చి, కొంచెం సేపు ఉండి వెళ్లి పోయారు. వాళ్ళని ఉండమంటే బ్రాహ్మల బంతిలో కూర్చో బెట్టాలా, విడిగా కూర్చోబెట్టాలా అన్న సమస్య వచ్చింది. బ్రాహ్మల బంతిలో కూర్చో బెడితే పెళ్లివారూ, పెళ్లికొచ్చిన బ్రాహ్మణులూ లేచి పోతారేమో? పెళ్లి కూతురి అన్నా వదినెలకు, బంధువులతో పాటు కాకుండా విడిగా ఏ అరుగు మీదో వడ్డిస్తే బాగుం టుందా? ఈ ఆలోచనతో సతమతమవుతూ ఆయన వాళ్లను భోజనాలకు ఉండమనలేక పోయారు. దయామణికి ఆ విషయం చాలా కష్టంగా తోచింది. అప్పట్నుంచీ అవకాశం చిక్కినప్పుడల్లా శర్మగారిని సూటిపోటి మాటలంటోంది.

శర్మగారు, సూటికి తొంభైమంది లాగా మంచైనా, చెదైనా, వాలులో కొట్టుకు పోయే మనిషే కానీ లోకానికి ఎదురీది నిలువగల ధైర్యం, మొండితనం ఉన్న మనిషి కాదు. ఎన్నోసార్లు ఆయన నా దగ్గర, ‘ఏమిటోరా చంద్రం! వాళ్లు..... ఇంటికి వస్తే భోజనానికి ఉండమనలేకపోయాను’ అని కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నారు కూడా.

దయామణికి సూటిగా ఏం సమాధానం చెప్పలేక, ‘పెళ్లి చెయ్యాలన్నా, పీనుగు లేవాలన్నా, మానాభిమానాలు వదిలేసి, ‘భిక్షాందేహి’ అని నలుగురి కాళ్లు పట్టుకోవాల్సిన వాళ్లం. మాకేమన్నా అస్తిపాస్తులున్నాయా? కాలేజీల్లో కోటాలా? ఉద్యోగాల్లో రిజర్వేషన్లా? ఏవుంది నా శ్రాద్ధం....’ అంటూ తనకు అలవాటైన పద్ధతిలో ఫ్లాంక్ నుంచి ఎటాక్ మొదలు పెట్టారు శర్మగారు.

‘అస్తి లేకపోతేనేం? వంశపారం పర్యంగా వస్తున్న తెలివితేటలున్నాయి మీకు! హరిజనుడికేమో ఇంకా ఒక కాలు పొలం లోనే ఉంది. అలాంటి వాణ్ణి మెరిట్ పేరుతో మీతో సమానంగా పరిగెట్టమంటారు. పైగా అది న్యాయం అంటారు. అమ్మో! ఎన్ని తెలివి

తేటలు? ఎంతైనా కరణం బుద్ధి పోనిచ్చు కున్నారు కాదు శర్మగారు' అంది దయామణి వెటకారంగా.

ఆ తర్వాత విశ్వనాథం, సత్యనారాయణ... అందరూ మాట్లాడడం మొదలు పెట్టారు. ఈ కబుర్లు మామూలుగా రోజు ఉండేవే అయినా మాటల విసురు చూస్తే ఇది చినికి చినికి గాలివాన అయ్యేలా ఉంది అనిపించింది నాకు. నేను కలుగచేసు కోకుండా వాళ్ల మాటలు వింటూ కూర్చున్నాను.

'మీరేవీ అనుకోకపోతే ఓ మాట అడగనా?' రాజుల లక్ష్మి గారు కలుగచేసుకుంటూ అన్నారు 'మీరు టీచరు, మీ ఆయన క్లాస్ టు గెజిటెడ్ ఆఫీసరు. మీ విజయనిమా పిల్లల కంటే ఎక్కువగా రెసిడెన్షియల్ కాన్వెంటులో చదివించారు. అమ్మాయికి మెడిసిన్లో సీటొచ్చింది. రేపు డాక్టరవుతుంది. సమాజంలో ఉన్నత స్థానం చేరుకున్న మీలాంటి వారికి కూడా రిజర్వేషన్లు ఏమిటి చెప్పండి....' సన్నసన్నగా అంటించింది ఆవిడ. లక్ష్మిగారి అబ్బాయికి మంచి మార్కు లొచ్చినా ఏ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలోనూ సీటు రాలేదు. అందుగురించి ఆవిడకి చాలా కష్టంగా ఉంది.

లక్ష్మిగారు రంగంలోకి దిగడంతో, ఆడ అభిమన్యుడిలా మాటల బాణాలు అటూ ఇటూ చక చక విసురుతున్న ఒంటరిదై పోయింది దయామణి. క్రాఫ్ట్ మాస్టారు వెంకటేశ్వరావు గారు ఆవిడికి మాట సపోర్ట్ రేనా ఇవ్వకుండా తనకేం పట్టనట్లు గదిలో ఓ మూల కూర్చుంటే, దయామణికి తోడుగా ఆయన్ని రంగంలోకి దించుదామని, 'ఏమిటి మాస్టారు, మీరేం మాట్లాడడం లేదు' అన్నాను ఆయనకేసి తిరిగి.

'ఆయ్.....నేనేం మాట్లాడనండీ? దయామణిగారు చెబుతున్నారు కదా....' అన్నారు ఆయన చేతులు నలుపుకుంటూ.

ఆయనది అదో స్వభావం. నలుగురి తోనూ కలవరు. బర్త్ డే పార్టీలనీ, పెళ్లిళ్లనీ, ఫంక్షన్లనీ, టీచర్లందరం ఎవరి ఇంట్లోనే

ఒకరింట్లో కలుస్తూనే ఉంటాం. కానీ ఆయన సాధారణంగా ఎవరింటికి రారు. ఆయన ఇంటికి మమ్మల్ని ఎప్పుడూ పిలవలేదు. 'ఎక్కడుంటారు మాస్టారు?' అంటే, 'సంత మార్కెట్టు వెనకాలండి.... దయామణి గారికి తెలుసండీ' అని మాట తప్పించేస్తారు కానీ సరిగా చెప్పరు. మొన్న దయామణి కొత్త ఇల్లు గృహ ప్రవేశానికి, టీచర్లందరం ఫ్యామిలీలతో వచ్చినా ఆయన మాత్రం ఒక్కరే వచ్చి కాసేపు మొహమాటంగా కూర్చుని వెళ్లిపోయారు. ఆయన ఫ్యామిలీ తాలూకు వాళ్లెవరూ రాలేదు. దయామణి లాగా ఆయన పెద్ద తెలివితేటలున్నవారు కాదు. అర్థికంగా కూడా అంత బాగా ఉన్నట్లు కనిపించరు. అందుచేత కొంచెం ఇన్ ఫీరియారిటీ ఫీలవుతున్నారేమో అనిపిస్తుంది నాకు.

వెంకటేశ్వరావు గారు అలా అనగానే దయామణి ఆయనకేసి ఒక సారి నిరసనగా చూసి, లక్ష్మిగారి కేసి తిరిగి అంది. 'మన బీడీవో గారు ఎంత అద్దె ఇవ్వడానికి సిద్ధమైనా కొత్తపేటలో ఆయనకు ఇల్లు దొరికిందా? మీ ఇళ్లల్లో మేం తాగిన కాఫీ కప్పులు మీరు ముట్టుకోకుండా పనిమనిషి చేత కడిగించడం నాకు తెలియదను కుంటున్నారా? సమాజంలో పైకి రావడం ఎక్కడ? ఏ ఉద్యోగం చేసినా, ఏ పదవిలో ఉన్నా హరిజనుడి స్థానం అట్టడుగునే. ఎంత పైకొచ్చినా అంటరాని వాడుగానే చూస్తారు.....'

'వాళ్ళూ, వీళ్ళూ మీకు అన్యాయం చేశారని మీరు అవేశపడుతున్నారు. కానీ మీరు మీ వాళ్లకు ఏం చేస్తున్నారో కొంచెం ఆలోచించండి....' రాజుల లక్ష్మి గారు ఊరుకోలేదు. దయామణి ఈ మధ్య మారుతీ కారు కొనుక్కున్నందుకు ఆవిడకి అసూయగా ఉంది. ఆ ప్రస్తావన తీసుకొస్తూ అంది. 'కార్లలో దూసుకుపోయే మీలాంటి వాళ్ళు, పొలంలో ఒక కాలు, స్కూల్లో ఒక కాలు ఉండే దళితులతో సమానమెలా అవుతారు? వాళ్ల పేరు చెప్పి తరతరాలుగా ప్రత్యేక సౌకర్యాలు మీరే అనుభవించడం మీ

సోదరులకు ద్రోహం చేసినట్లు కాదా?'

శర్మగారు సపోర్టు దొరకడంతో విజృంభించారు 'దయామణి కొడుకు, కూతుళ్ళు మనవలు, మునిమనవలూ అందరికీ రిజర్వేషన్లు ఉండాలి. వాళ్లే బాగుపడాలి. ఎవరు ఎలా పోయినా సరే! రేపు దయామణిని ముఖ్యమంత్రిని చేసినా, ప్రధాన మంత్రిని చెయ్యలేదు కాబట్టి దళితులకు అన్యాయం జరిగిపోయిందంటుంది....'

'బ్రాహ్మలమని చెప్పుకోవడం కంటే రిజర్వేషన్లే ముఖ్యమనుకుంటే, ఇప్పుడు రూల్సు మారాయంటున్నారు కదా, మీ మనవలకి తల్లి కులం రాయించండి చూద్దాం,' అని దయామణి ఛాలెంజ్ చేస్తుండగా, నాకు అర్జంటు ఫోనొచ్చిందని కబురు వస్తే హెడ్డాస్టరు గారి ఆఫీసుకు వెళ్లాను కంగారుగా.

మా కుర్రాడు సూపర్మైన్లా మెడకు టవలు చుట్టుకుని గోడమీంచి దూకి, ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోవడానికి బదులు నేలమీద పడి కాళ్ళు విరగొట్టుకున్నాడట, మా ఆవిడ కంగారు పడుతూ చెప్పింది. వాణ్ణి డాక్టర్ దగ్గరకు తీసుకు వెళ్లాను. కాలు బెణికింపా కానీ విరగలేదని, ఆయన అపాయింట్ మెంటు రాసి కాపడం పెట్టమన్నారు.

'ఇరవైనాలుగంటలూ అలా టీవీ ముందు ఏడుస్తుంటే ఇలాంటి వెధవ అయిడియాలే వస్తుంటాయి. టీవీ ముందు నుంచి లెమ్మంటే ప్రాణం పోతుంది మీకు....' అని విసుకున్నాను.

'బావుంది, టీవీ చూస్తున్న పిల్లలంతా గోడలమీంచి దూకి కాళ్ళు విరగొట్టుకుంటున్నారా? ఎవరి పోలికలోచ్చాయో? కోతి వెధవ...కోతి బుద్ధులు....' అంటూ మొదలుపెట్టింది మా ఆవిడ. నేను చెవులు మూసుకోబోతుంటే, 'గుడ్ మార్నింగ్ సార్' అని వినిపించి ఉలిక్కిపడి చూశాను. ఎదురుగా నా ప్రియ శిష్యుడు జగన్నాథం మధ్యాహ్నం పోస్ట్ తీసుకువస్తూ కనిపించాడు.

'ఎలా ఉన్నావురా నాయనా?'

'బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాను సార్ మీ

దయవల్ల....'

'నా దయ ఏమిటి? దేవుడి దయ అన్నది. ఆయన దయవల్లనే నీకీ ఉద్యోగం వచ్చింది....'

'అమ్మ! అలా అనకండి సార్! మీరు డ్రీలు చేయించిన కాళ్లు...ఎన్ని మైళ్లు నడిచినా, సైకిలు తొక్కినా అలుపూ సొలుపూ లేదు.'

'ఉత్తరాలేమైనా ఉన్నాయా?'

జగన్నాథం ఉత్తరాల కట్ట తెరిచి చూస్తూ విశ్వనాథం మాస్తారు. వెంకటేశ్వరావు గారూ....దయామణి మేడం..... సుల్తాన్ గాడు....మీకు లేపు సార్..... ఏమిటిలా డాక్టర్ గారు దగ్గరకు వచ్చారు?' అన్నాడు.

విషయం వివరించి, 'నువ్వు స్కూలుకి వెళ్లినప్పుడు నేను కొంచెం ఆలస్యంగా వస్తానని హెడాస్టర్ గారికి చెప్పు' అన్నాను.

వాడు డాక్టరు గారికి ఉత్తరాలు అందించి స్కూలు వైపు వెళ్లిపోయాడు. నేను ఫ్యామిలీని ఇంటిదగ్గర దిగబెట్టి స్కూలుకు వెళ్లి హెడాస్టర్ గారి ఆఫీసులో అడుగు పెట్టే సరికి అక్కడ వాతావరణం సీరియస్ గా ఉన్నట్టు కనుపించింది. విశ్వనాథం, శర్మగారు, రాజుల లక్ష్మిగారు ఏదో తప్పు చేసిన వాళ్లలా నిలబడి ఉన్నారు. వాళ్లతో హెడాస్టర్ గారు అంటున్నారు. 'నేనెన్నో సార్లు చెప్పాను.... స్కూల్లో ఇటువంటి విషయాలు మాట్లాడొద్దని.... ఒకళ్ల మనసులు ఒకళ్లు కప్పపెట్టుకోవడం, మనసుల్లో ద్వేషం పెరగడం తప్ప ప్రయోజనం ఏమైనా ఉందా? నా మాట వింటే కదా'

'అనలు దయామణి మొదలు పెట్టింది... కావలిస్తే వీళ్ళనడగండి....' శర్మగారు సణుగుతున్నట్టు సంజాయిషీ ఇచ్చారు.

'....ఆవిడ మొదలు పెట్టిందే అనుకోండి..... మీరందరూ దాన్ని తెగేదాకా లాగాలా? మాస్తారూ! మీరు వయసులో పెద్దవారు. మీకు చెప్పడం బాగోదు.... అందరూ ఎవరి క్లాసులకు వాళ్లు వెళ్లండి. మీరు చదువు చెప్పకపోయినా ఫరవాలేదు

కానీ మీ కేస్తు పాలిటిక్స్ పిల్లల బుర్రలకి ఎక్కించి వాళ్లని పాడు చెయ్యకండి. వెళ్లండి' హెడాస్టర్ గారు చికాగ్గా అన్నారు. అంతా ఆయన ఆఫీసు నుంచి నిశ్శబ్దంగా బయటకి నడిచారు.

'ఏమైంది లక్ష్మిగారూ?' రాజుల లక్ష్మిగారిని అపు చేసి మెల్లగా అడిగాను.

'నువ్వుండగానే మొదలైంది కదా చంద్రం! ఆ తర్వాత పదినిమిషాలకి నా క్లాసుకు టైమయితే వెళ్లిపోయాను. నా క్లాసుయి అరగంట క్రితం తిరిగి వచ్చేటప్పటికీ, స్టాఫ్ రూంలో దయామణి ఏడుస్తూ కనుపించింది. ఏమైందంటే మాట్లాడదు. ఏం జరిగిందో నాకూ తెలియదు' అన్నారా విడ.

'నేను అడిగి చూస్తాను' అంటూ స్టాఫ్ రూం వైపు దారి తీశాను. స్టాఫ్ రూం దగ్గర వరండాలో తచ్చాడుతూ వెంకటేశ్వరరావు గారు కనుపించారు.

'ఏమైంది మాస్తారూ?'

ఆయన కంగారు పడి నాకేసి చూశారు. ఆయన మొహం పాలిపోయి ఉంది.

'నేను....వద్దంటూనే ఉన్నానండి.... దయామణి గారికి ఇష్టం లేదు....నా మాటెవరింటారండీ?' అన్నారు ఆయన తడబడుతూ. ఆయనేం మాట్లాడుతున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు.

'దయామణి స్టాఫ్ రూంలోనే ఉందా?'

'ఆయ్.....ఉన్నారండి'

స్టాఫ్ రూంలో నేను అడుగు పెట్టగానే దయామణి కలైత్తి చూసింది. కానీ ఏం మాట్లాడలేదు. ఆవిడ ఏడ్చినట్లు ఎర్రబడ్డ కళ్లు, ఉబ్బిన మొహం చెబుతూనే ఉన్నాయి. నేను ఆవిడ ఎదురుగా కూర్చుని తటపటాయిస్తూ అన్నాను.

'మీరు....అలా.....ఉంటే.....మాకేం బాగాలేదు....'

దయామణి ఏం మాట్లాడలేదు.

'.....శర్మగారికి చాదస్తం.....కాలం

మారినా కొంతమంది మనుషులు మారరు....అంతే'

'పిచ్చి బామ్మడు ఆయన్ను అనుకోడం దేనికి పాపం?'

'మరి?' నేను తెల్లబోయాను.

దయామణి హేండ్ బేగ్ లోంచి ఇన్లాండు లెటరు తీసి ఇచ్చి జేబు రుమాలుతో కళ్లు తుడుచుకోవడం మొదలు పెట్టింది. నేను కంగారు పడుతూ కవరు తెరిచాను. అందులో ఒకే ఒక వాక్యం ఉంది. 'అమ్మా! నేనూ, రవి ఈ రోజు ఉదయం పెళ్లి చేసుకున్నాం. విజయ'. ఉత్తరం తేదీ పన్నెండు. అంటే విజయ పెళ్లయి మూడు రోజులైంది.

'రవి ఎవరు?'

'వెంకటేశ్వరావుగారి అబ్బాయి'

'మన వెంకటేశ్వరావు గారేనా?'

'మన వెంకటేశ్వరావుగారే వెటకారంగా అంది దయామణి.

'మన వెంకటేశ్వరావుగారబ్బాయా? వాడికేం? చాకులాంటి కుర్రాడు. కొంచెం నల్లగా ఉన్నా కలైన ముఖం. నెమ్మదస్తుడు. బుద్ధిమంతుడు....' దయామణి మొహంలో రంగులు మారడం చూసి నేను కొంచెం తగ్గాను. మీకు చెప్పకుండా, మీరు లేకుండా పెళ్లి చేసుకున్నందుకు మీకు బాధగానే ఉంటుంది. విజయ అలా చేసి ఉండకూడదు. అయినా వాడు మనకు తెలియని వాడు కాదు కదా! వాళ్లిద్దరూ ఇష్టపడ్డారు. పోనీండి. పైగా మీరూ...మీరూ ఒకటే కదా"

అనీ అనగానే నేను ఏదో కాని మాట అన్నట్టు దయామణి మొహం కందగడ్డలా ఎర్రపడింది 'వాళ్లు, మేమూ ఒకటేలా అవుతాం? వాళ్లు యండీస్'

'యండీస్ అంటే?'

'మాదిగలు వాళ్లు, మేమూ ఒకటేలా అవుతాం?' అంది దయామణి రోషంగా.

తోలేటి జగన్మోహనరావు

9908236747

సినిమా సమీక్ష

ముల్క్

ముల్క్ అంటే దేశం. ముల్క్ కీ, మజ హాబీ కీ (మతం) మధ్య ఎంచుకోవాల్సి వచ్చినప్పుడు ముల్క్ నే ఎంచుకున్నాడు. భారతదేశపు అసంఖ్యాకమైన ముస్లిములు దేశవిభజన సమయంలో తీసుకున్న నిర్ణయం అది. అదే వారు చేసిన తప్పిదమా అన్నట్లు పరిస్థితులు కనిపిస్తుంటాయి. గొడవలు జరిగే ప్రతిసారీ.. నేటి పరిస్థితిలోనైతే ప్రతిరోజూ ప్రతిచోటా! ఈ సంగతిని పట్టించుకున్న ప్రగతిశీల దర్శకులు కొద్దిమందే ఉన్నారు. ఈమధ్య కాలంలో వచ్చిన ఓ మంచి సినిమా ముల్క్.

గంగా-జమునా తెహజీబ్ కు సమూహాన బెనారస్. టైటిల్స్ వేసేప్పుడు గంగా హారతి చూస్తాం. బ్యాక్ గ్రౌండ్ లోని పాట కూడా మతసామరస్య భావనకు అద్దం పడుతుంది. టైటిల్స్ తర్వాత మసీదులో ఆజాన్, కెమెరాను ఆన్ చేయగా హిందువుల శవయాత్ర. ఆజాన్, 'రామ్నాం సత్యహే'ల సమ్మిశ్రమంబీ హిందువుకు 'రాం రాం' చెప్పే ముస్లిం, ముస్లింకి 'సలాం వాలేకుం' చెప్పే హిందువులున్న వాడ అది. వెజిటేరియన్ చౌబే ముస్లిం పొరుగింటిలో సీక్రెట్ గా కోర్మా, కబాబ్ లాగించేసే లోకాలిద్దో ఒక ముస్లిం కుటుంబం చుట్టూ అల్లుకున్న కథ 'ముల్క్'. ఆ కుటుంబ పెద్ద మురాద్ అలీ మొహమ్మద్ (రిషీ కపూర్) రిటైరైన, పేరున్న లాయర్. అలీ తమ్ముడు బిలాల్ (మనోజ్ పహ్లా). బిలాల్ సంపాదన కొంచెమే అయినా మనస్పర్థలు లేకుండా సాగుతున్న ఉమ్మడి కుటుంబమిది. వారికి తెలియకుండానే బిలాల్ కొడుకు సాహిద్ (ప్రతీక్ బబ్బర్) జిహాద్ కి ప్రేరితుడై అలహాబాద్ వెళ్తున్న బస్సులో బాంబు పేల్చగా, పదహారు మంది చనిపోతారు. అతన్ని సజీవంగా పట్టుకునే అవకాశం ఉన్నప్పటికీ దానిష్ జావెద్ (రజత్ కపూర్) అనే ఒక ముస్లిం ఎన్ కౌంటర్ స్పెషలిస్ట్ కాల్చి చంపేస్తాడు. తీవ్రవాద చర్యని ఆమోదించని ఆ పరివారం ఆ శవాన్ని తీసుకోరు. కొడుకు తీవ్రవాద చర్యలో తండ్రి బిలాల్ భాగస్వామ్యాన్ని అనుమానించి, అతన్ని కస్టడీలోకి తీసుకుంటారు పోలీసులు.

ఇన్వెస్టిగేషన్ పేరుతో వేధించగా హైద్రోగంతో బాధపడుతున్న బిలాల్ అనారోగ్యానికి గురై చనిపోతాడు. నిన్నటివరకూ కలిసున్న ఇరుగుపొరుగు స్నేహితులే మతప్రాతిపదికన ప్రవర్తిస్తారు.

ముస్లిములపై ప్రజల్లో పేరుకున్న దురభిప్రాయాలన్నీ కోర్టు రూం పాత్రల్లో బహిర్గతమవుతాయి. అలీ ఇంటిని తీవ్రవాదుల అడ్డా అని సంబోధిస్తుంటాడు ప్రాసిక్యూటర్. ముస్లిములకు చదువు తక్కువ, భార్యలెక్కువ, పిల్లలెక్కువ కనుక ఒక పిల్లాడిని జిహాద్ కోసం అప్పగించేస్తారు అన్నది అతడి వాదన. అతడు విసిరే ఒక్కో వెకిలిమాటకీ గొల్లున నవ్వు తుంటారు కోర్టు గదిలోని చాలామంది. అంటే వారూ ఆ ప్రిజుడిసులో ఉన్నారన్నమాట. అన్నయ్యపై ఆధారపడకుండా తన చికిత్స కోసం పాకిస్తాన్ బంధువుల నుంచి బిలాల్ అప్పు తీసుకుంటే, అది తీవ్రవాదానికి అందిన పారితోషికంగా రుజువు చేయాలనుకుంటాడు ప్రాసిక్యూటర్. బాబ్రీ విధ్వంసం సమయంలో జరిగిన మీటింగుకు మురాద్ హాజరవడం వెనుక మతసామరస్యాన్ని దెబ్బతీసే కుట్రను అన్వేషిస్తాడు. ఇలా పూర్వభావనపై నిర్ణయాలు జరిగినప్పుడు మైనారిటీ సముదాయమంతా సందేహ దృష్టి నుంచి తప్పించుకోలేదు. 'డాడీ, ముస్లిములు తమ వాడల్లో పాకిస్తాన్ జెండా ఎందుకు ఎగరేస్తారు? అవసరమైతే, ఫోటోతీసి పంపిస్తాను' అని దర్శకుడి కుమారుడు దర్శకుణ్ణి అడిగాడట. 'నాన్నా, అది పాకిస్తాన్ జెండా కాదుబీ ఇస్లామిక్ జెండా' - దర్శకుడి జవాబు. 'అయితే ఇస్లామిక్ జెండాల్ని పాకిస్తాన్ జెండాల్లా ఎందుకు తయారుచేస్తారా?' - మళ్లీ ప్రశ్న. 'అది కాదు నాన్నా, పాకిస్తాన్ వాళ్లే తమ జెండాని ఇస్లామిక్ జెండాలా తయారు చేసుకున్నారు.. అర్థమైందా?' - దర్శకుడి వివరణ. ఇస్లామోఫోబియాని వ్యాప్తి చేస్తున్న ఈ తరుణంలో ప్రిజుడిన్ తన కుమారుడినీ వదలేదని చెప్పుకొచ్చాడు దర్శకుడు ఓ ఇంటర్వ్యూలో.

'నా దేశంలో నాకు స్వాగతం చెప్పే అధికారం మీకెవరిచ్చార'ని ప్రాసిక్యూషన్ ని ప్రశ్నిస్తాడు మొరాద్ అలీ. 'మీకు ఒసామా బిన్ లాడెన్ గడ్డం, నా గడ్డంలో తేడా కనిపించకపోతే అది నా తప్పేలా అవుతుంది' అని కోర్టును నిలదీస్తాడు. 'పెళ్లయిన కొత్తలో నా భార్య నన్నంటూ ఉండేది, మీరు నన్ను ప్రేమిస్తున్నారా, అయితే నిరూపించండి అని. ప్రేమను నిరూపించేదెలా? ప్రేమించే కదా? నా దేశభక్తిని నేనెలా నిరూపించాలి' అన్నది మురాద్ అలీ ప్రశ్నయితే, అసలు ఓట్ల కోసం మతకలహాలు సృష్టించే ముప్పురుల ముందు అసలెందుకు నిరూపించాలి అన్నది మన ప్రశ్న కావాలి. 'దేశమనేది కాగితపు పటం మీద గీసిన గీతలతో ముక్కల వదు, అది మన మెదడులో, మనసులో ముక్కల వుతుంది. రంగుతో, భాషతో, మతంతో, కులంతో 'మనమూ', 'వారూ' అనే భావనతో దేశం ముక్కలవుతుంది.' అని హెచ్చరిస్తుంది ఆరతి తన వాదనలో.

తీర్పు ఇచ్చిన జడ్జి కొన్ని ఆణిముత్యాలంటి విలువైన మాటలు చెబుతాడు : 'అబ్దుల్ కలాం, అబ్దుల్ హమీద్, బిస్మిల్లాఖాన్ ఎక్సెల్లెన్స్ (అపవాదులు) మాత్రమే అని వాట్సప్ లో చదివారా? న్యూస్, వాట్సప్ కోసం ఇచ్చే సమయం చరిత్ర అధ్యయనం కోసం వెచ్చిస్తే తెలుస్తుంది.. ముస్లిములలో టెర్రరిస్టులు ఎంతమందో, దేశానికి పేరు తెచ్చిన వారెంతమందో! 1000 మంది ముస్లిం దేశభక్తుల పేర్లు ఇట్టే చెప్పేయ్యగలను, కానీ అది నా పని కాదు' అని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ కు చీవాట్లు పెడతాడు జడ్జి. మసీదులో (రాజకీయ) ప్రసంగాలు, పార్లమెంటులో పూజలు ఆపించగలిగితే చాలా సంగతులు వాటికవే సర్దుకుంటాయి. 'వారు చెడ్డవారు', 'మనం మంచివాళ్లం' అని రాజకీయ నాయకులెప్పుడన్నా అంటే ఎన్నికలు దగ్గరలో ఉన్నాయేమోనని క్యాలెండర్ వైపు చూడండి' అని తీర్పు వినడానికొచ్చిన ప్రజలనుద్దేశించి చెబుతాడు.

- బాలాజీ (కోల్ కతా)

జాతీయ కార్మిక సంఘాల సదస్సు

నెల్లూరు మున్సిపల్ కార్మికుల ర్యాలీ

ఏలూరు మున్సిపల్ కార్మికుల ధర్నా

మిడ్డే మీల్ వర్కర్స్ ధర్నా - ఒంగోలు

తెనాలి మున్సిపల్ ధర్నా

తిరుపతి విప్లవవాసం కార్మికుల విజయం

శ్రీకాకుళం ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ల ధర్నా

సెప్టెంబర్ 15 రాజకీయ ప్రత్యామ్నాయం కోసం కదిలిన ఎర్రదండ్రు

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం/పంఖ్య	KLVOIA 35
పుస్తకం పేరు	50823, em 50
తారీఖు	28/8/23
మొందు లక్ష	yes
వెనుక లక్ష	yes
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద పైక పేజీలు	NO
భాక పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Nandani
పేజీలు విడదీసినది	Nandani
హ్యాన్ చేసినది	Nandani
పరీక్ష చేసినది	Nandani
వజ్రలు నిర్మాణము	Dr. Jagathi
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
హ్యాన్ చెయ్యబడి	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	good